

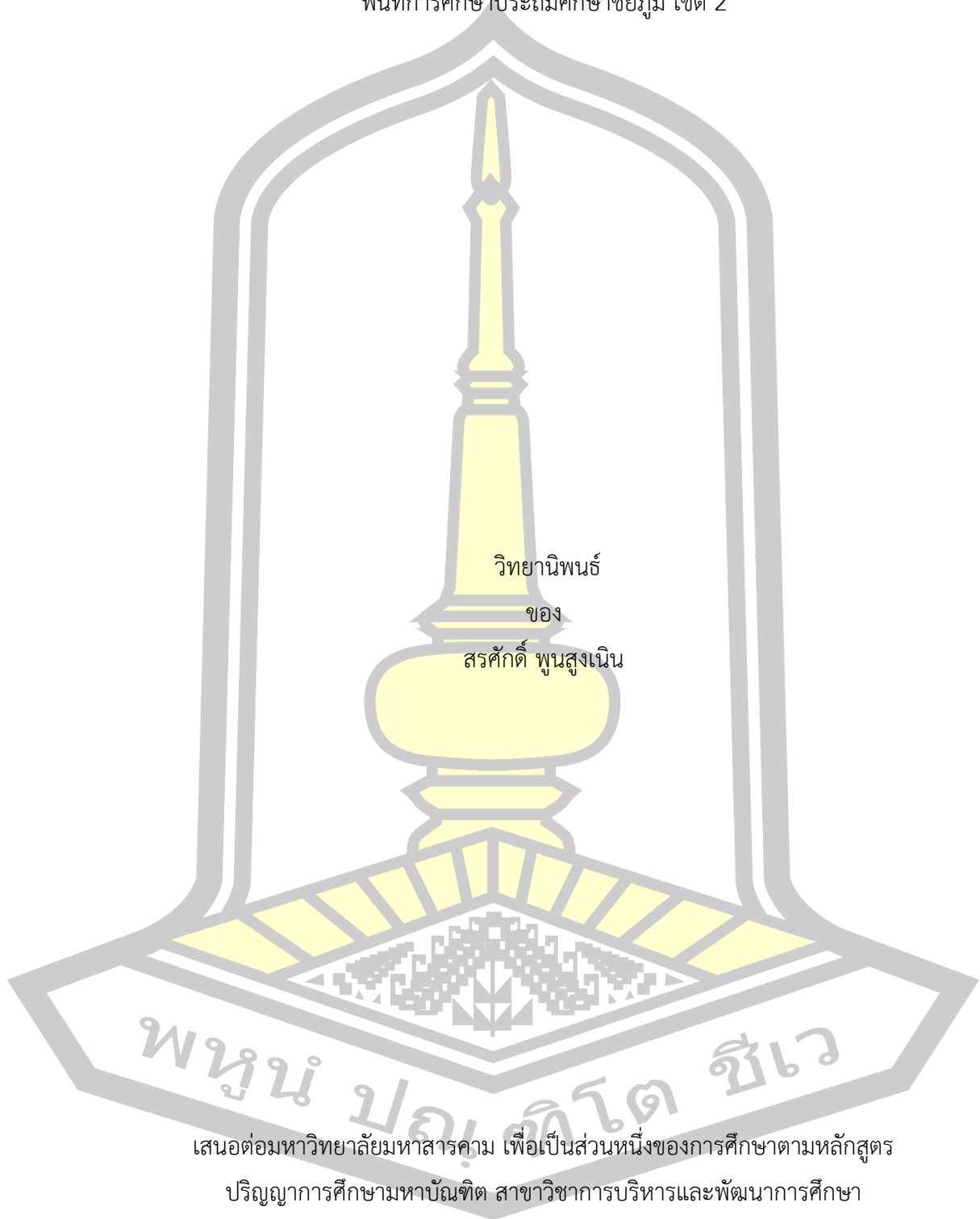
การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

วิทยานิพนธ์
ของ
สรศักดิ์ พูนสูงเนิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

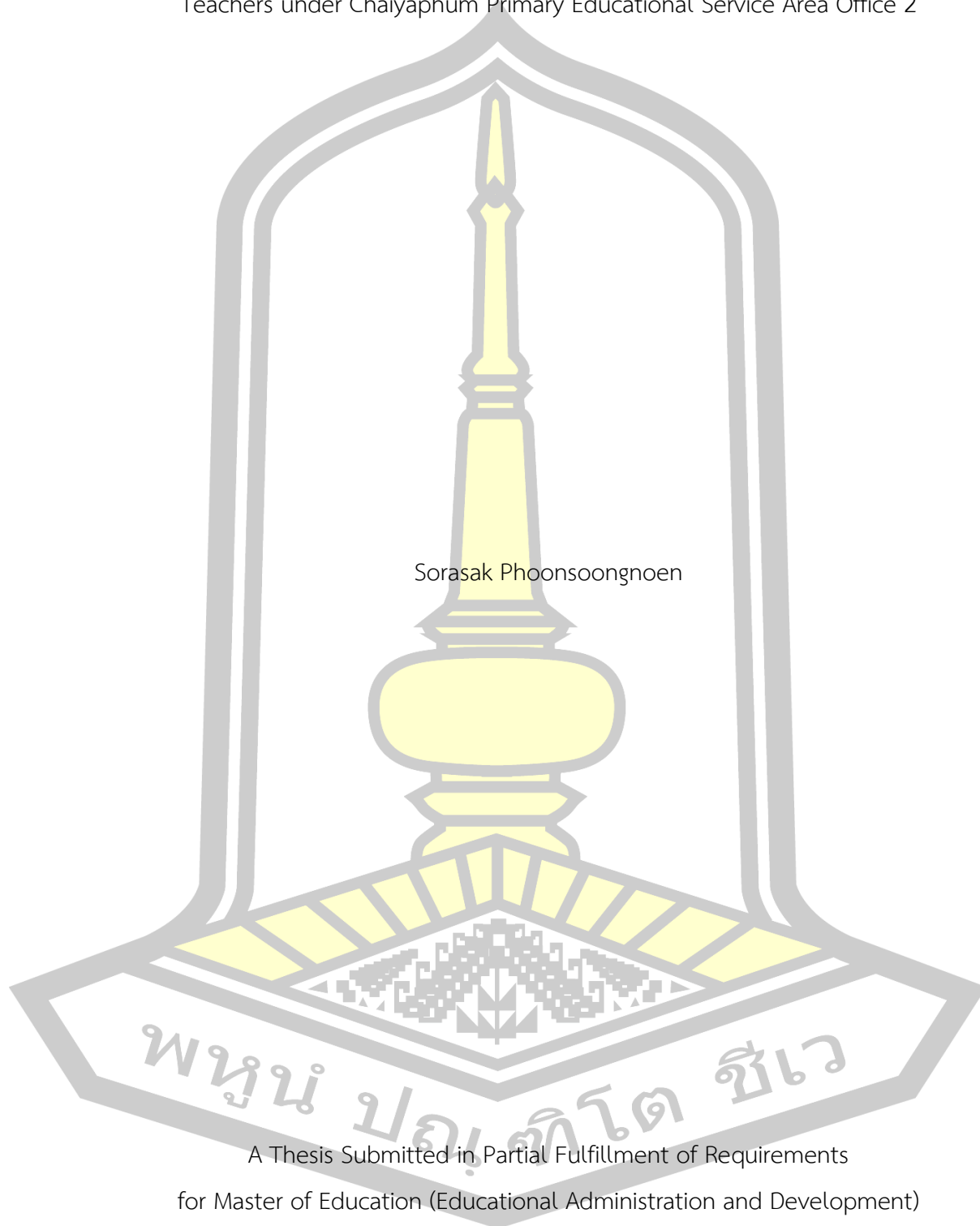

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Guidelines to Enhance Students' Skill in the 21st Century of
Teachers under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 2

Sorasak Phoonsoongnoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

May 2021

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ธัชชัย จิตรนันท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....กรรมการ

(อ. ดร. สุรเชต น้อยฤทธิ์)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2		
ผู้วิจัย	สรศักดิ์ พูนสูงเนิน		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นและ 2) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ระยะที่ 2 แบ่งเป็น 2.1) การศึกษาสถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู วิชาการหรือครูผู้สอน จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2.2) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

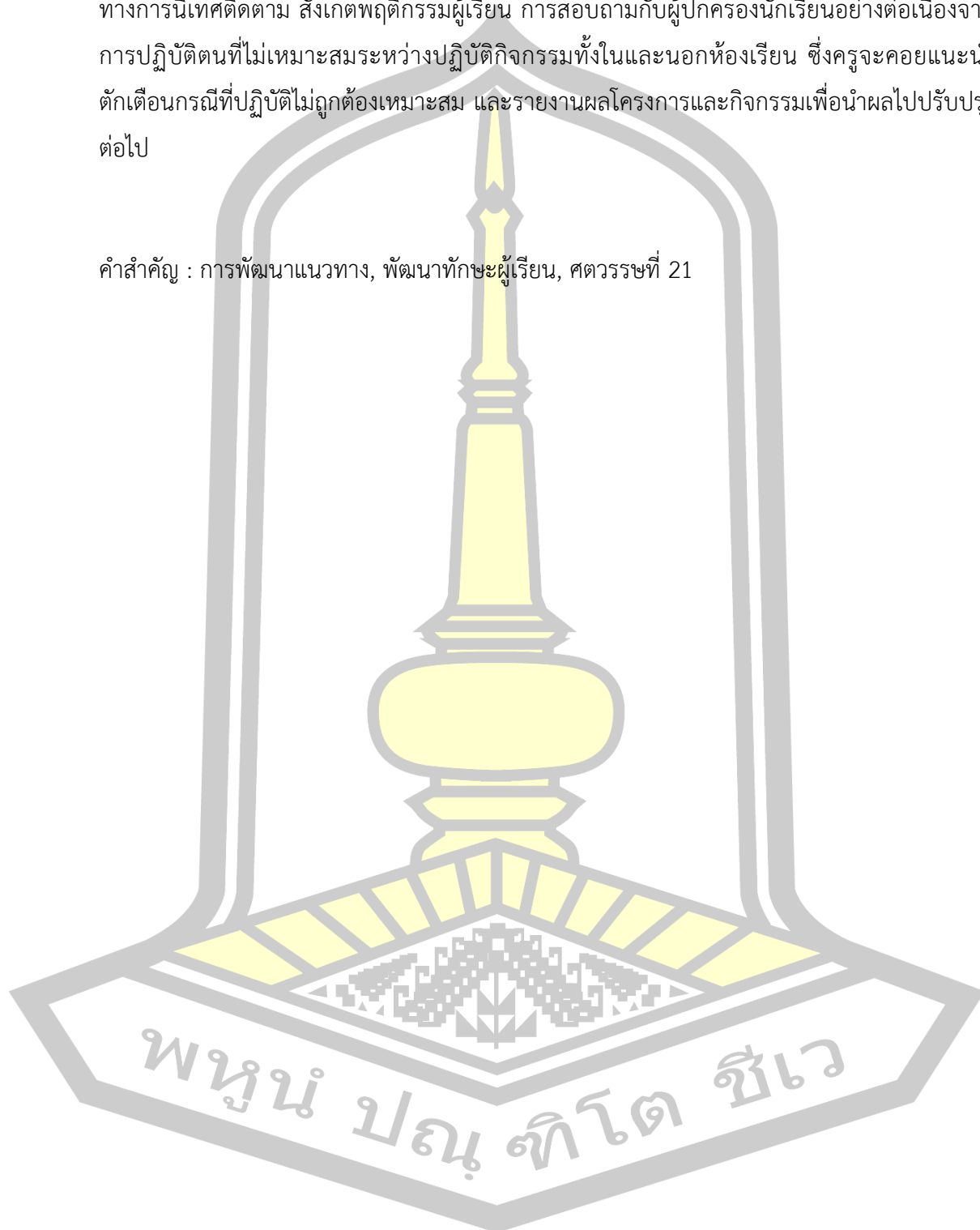
ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
2. การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 1) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ 2) ด้านทักษะ ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ 3) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งพบว่า

สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาโดยผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการ กิจกรรมที่ส่งเสริมให้อิสระทางความคิดแก่ครู ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายศึกษาเรียนรู้ จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิดแรงบันดาลใจ โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดให้สามารถพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ มีความรู้ด้านนวัตกรรม ผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผ่านประสบการณ์การเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน และใช้เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ออกแบบสร้าง นวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการจากความคิด ยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็น แบบอย่างการส่งเสริมอำนวยความสะดวกสื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแก่ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้องเห็น ความสำคัญของข้อดีข้อเสียในการนำเข้าสู่ข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่หรือเปิดเผยข้อมูลและวิธีป้องกัน ข้อมูลส่วนบุคคลโดยครูแนะนำข้อปฏิบัติถึงความปลอดภัยเห็นประโยชน์และโทษด้านต่าง ๆ ผ่านการ สื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนด้วยภาษากลางในกิจกรรมการเรียนการสอน อีกทั้งส่งเสริมการใช้ทักษะ ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อเกิดความเคยชิน โดยนำเสนอนวัตกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสมมา ประยุกต์ใช้ต่อการจัดการเรียนรู้ให้สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตอบคำถาม ได้ตอบปัญหาระหว่างครู และเพื่อน ๆ พร้อมกับกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ใน รูปแบบโครงการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนฝึกฝนนำเสนอความคิดได้ตรงประกอบ การตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผลละเอียดรอบคอบผ่านกิจกรรม สถานการณ์ เหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและ นำมาสนใจโดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจถูกหรือผิด ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม กลุ่ม คณะทำงานได้ฝึกฝนการแก้ปัญหาซึ่งครูให้คำแนะนำ การฝึกทักษะกระบวนการคิดจากเรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา แสดงความคิดเห็นจาก สถานการณ์สามารถกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดโดยคำนึง ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น การส่งเสริมกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สร้างความตระหนักถึงสำคัญการอยู่ร่วมกันใน สังคม การยอมรับซึ่งกันและกันสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบกล้า แสดงออกและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เสียสละ มีสามัคคี เกิดประโยชน์แก่หมู่คณะ การส่งกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักคิด วางแผน ลง มือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความถนัดความต้องการ เห็นจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจ ในตนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น พร้อมทั้งให้การยก ย่องชื่นชมให้กำลังใจ สนับสนุนเข้าร่วมโครงการกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา วันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้สามารถปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างของพลเมืองดีมีจิตสำนึก และปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมรู้จักบทบาท

และหน้าที่สามารถพัฒนาตนเอง สังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมกับกำหนดแนวทางการนิเทศติดตาม สังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่องจากการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำ ตักเตือนกรณีที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม และรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, พัฒนาทักษะผู้เรียน, ศตวรรษที่ 21

TITLE	The Development of Guidelines to Enhance Students' Skill in the 21 st Century of Teachers under Chaiyaphum Primary Educational Service Area Office 2		
AUTHOR	Sorasak Phoonsoongnoen		
ADVISORS	Associate Professor Suwat Junsuwan , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2021

ABSTRACT

The present study aimed 1) to study the current situations, desirable situations and needs, 2) to develop the guidelines to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 2) There were 2 phases of the study. Phase 1 was the study related to the current situations, desirable situations and needs of development the guidelines to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 2. The sample of this phase was 338 participants and the questionnaire was used to collect data from the participants. Phase 2 was divided into 2 parts; part 1 was the study of schools where there was best practicing of the guidelines to enhance students' skill in the 21st century, there were 6 participants consisted of school administrators, teachers who were responsible for academic section and teachers in schools, interview questions were used to collected data. Part 2 was the development of the guidelines to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiyaphum primary Educational service area office 2, there were 5 experts who evaluated the guidelines, and the evaluation form was used to collect the data. The statistics used in the study consisted of percentage, mean and standard deviation.

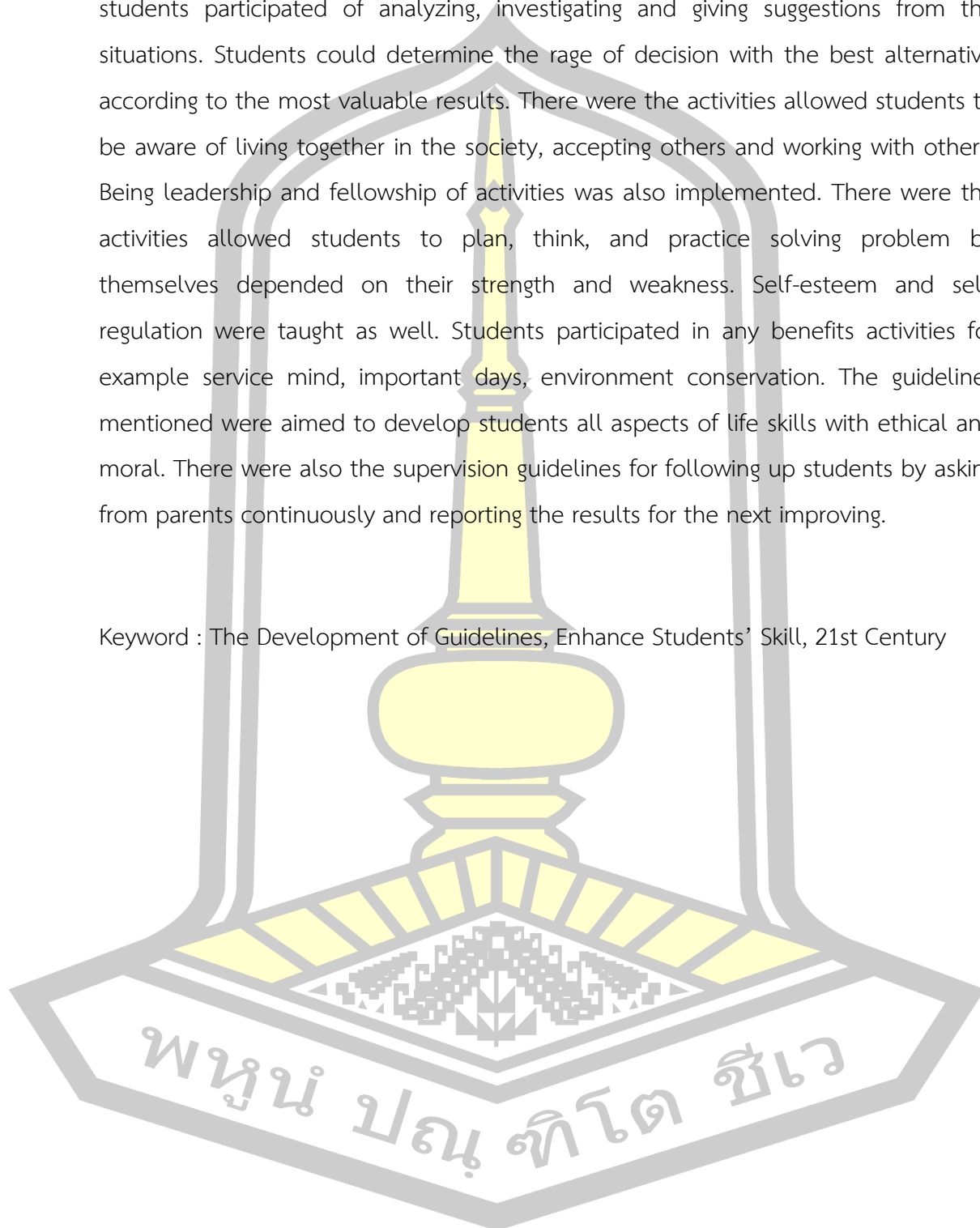
The results of the study revealed that

1. The current situations of development the guidelines to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiphum primary Educational service area office 2 showed that overall rated in more level and ranged from the highest mean to the least.

2. The results of development the guidelines to enhance students' skill in the 21st century of teachers under Chaiphum primary Educational service area office 2 consisted of 2.1) learners' skills aspect, 2.2) creator of innovation, information, materials and technology skill and 2.3) strong citizen skill. The results from the implementation showed that there were the guidelines of development the school administrators, teachers, personnel and the basic Education committee. There was the meeting of the committee to have participatory working of each school's projects which enhance thinking independently of teachers. Students were able to show variety of comments and were able to learn from the role model who awarded any kind of awards to arouse thinking and inspirations. This was for creation the new innovation and learning from the experts in the local context together with using technology to acquire new knowledge properly. There were the facilities in terms of computers and technology for students in schools to investigate knowledge; students were able to be aware of the role and rules of living together in the society, being aware of advantages and disadvantages of acceptance the information. Teachers suggested how to publish and avoid any personal information and security. There were also the enhancing English skills continuously by applying variety of materials through asking, negotiating, conversing among peers in the classroom and provoking students to use language both inside and outside the classroom using project based of each subject. Students were able to practice presentation skill, thinking skills and decision skills. Students were able to think critically without any barrier through the activities, incidents, situations and news happened at a time. They practiced judging of the truth and false. Team and group working were also implemented for students in order to practice solving the problems by suggestions of

teachers. Thinking skill of any daily life situations was practiced by teacher and students participated of analyzing, investigating and giving suggestions from the situations. Students could determine the range of decision with the best alternative according to the most valuable results. There were the activities allowed students to be aware of living together in the society, accepting others and working with others. Being leadership and fellowship of activities was also implemented. There were the activities allowed students to plan, think, and practice solving problem by themselves depended on their strength and weakness. Self-esteem and self-regulation were taught as well. Students participated in any benefits activities for example service mind, important days, environment conservation. The guidelines mentioned were aimed to develop students all aspects of life skills with ethical and moral. There were also the supervision guidelines for following up students by asking from parents continuously and reporting the results for the next improving.

Keyword : The Development of Guidelines, Enhance Students' Skill, 21st Century

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ดร.พัชรพล ธรรมแสง ดร.พิชยุชัย อธิปรีชาวิศว์ ดร.จุฬาลักษณ์ ภูปัญญา นางสาววิลาสินี ชำนาญกุล นางมณีรักษ์ คำดำ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งได้กรุณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูล และให้สัมภาษณ์ตามเป็นความเป็นจริงทุกท่าน

ขอบพระคุณครอบครัว พี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใย และเป็นกำลังใจที่เต็มใจโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่น พยายาม จนการวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว “พูนสูงเนินและไวสาหลง” ครูอาจารย์ทุกท่าน ซึ่งอยู่เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้ ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา และขอมอบเป็นกำลังใจสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความตั้งใจทำงาน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

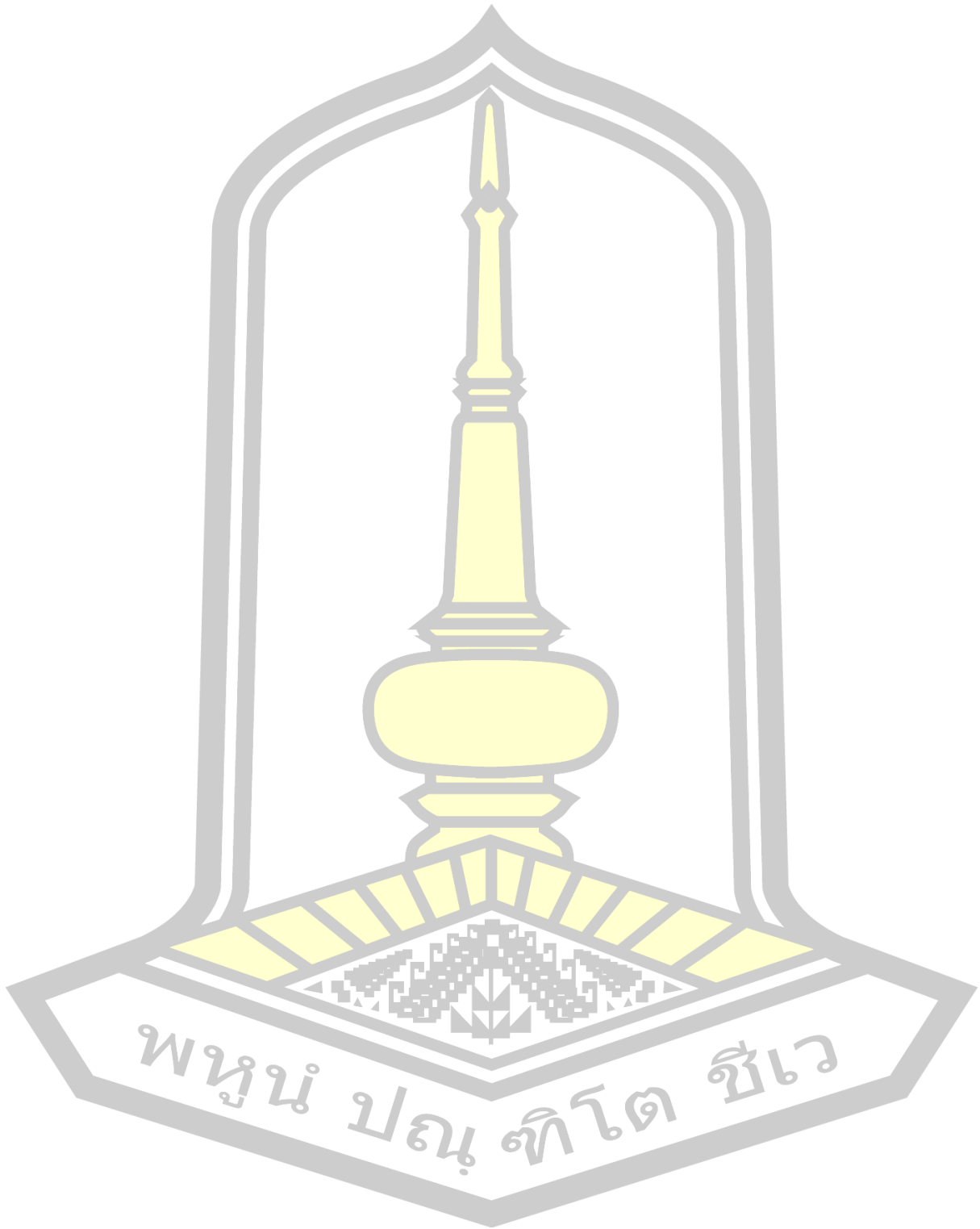
สรศักดิ์ พูนสูงเนิน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญ.....	ฎ
สารบัญตาราง.....	ต
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.....	12
แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	23
บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	40
งานวิจัยต่างประเทศ.....	43

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	48
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	147
ความมุ่งหมายของการวิจัย	147
สรุปผล	147
อภิปรายผล	152
ข้อเสนอแนะ	167
บรรณานุกรม	169
ภาคผนวก	173
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	174
ภาคผนวก ข ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC) และค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	214
ภาคผนวก ค ตัวอย่างคู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	224
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์	242
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกจากสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็น เลิศ (Best Practice) ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	258

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สังเคราะห์กรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21	20
ตาราง 2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้	24
ตาราง 3 จำนวนผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน 37	
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	49
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป	64
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม	65
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้	66
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	71
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง	76
ตาราง 10 ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับสภาพ ปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	81
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	128

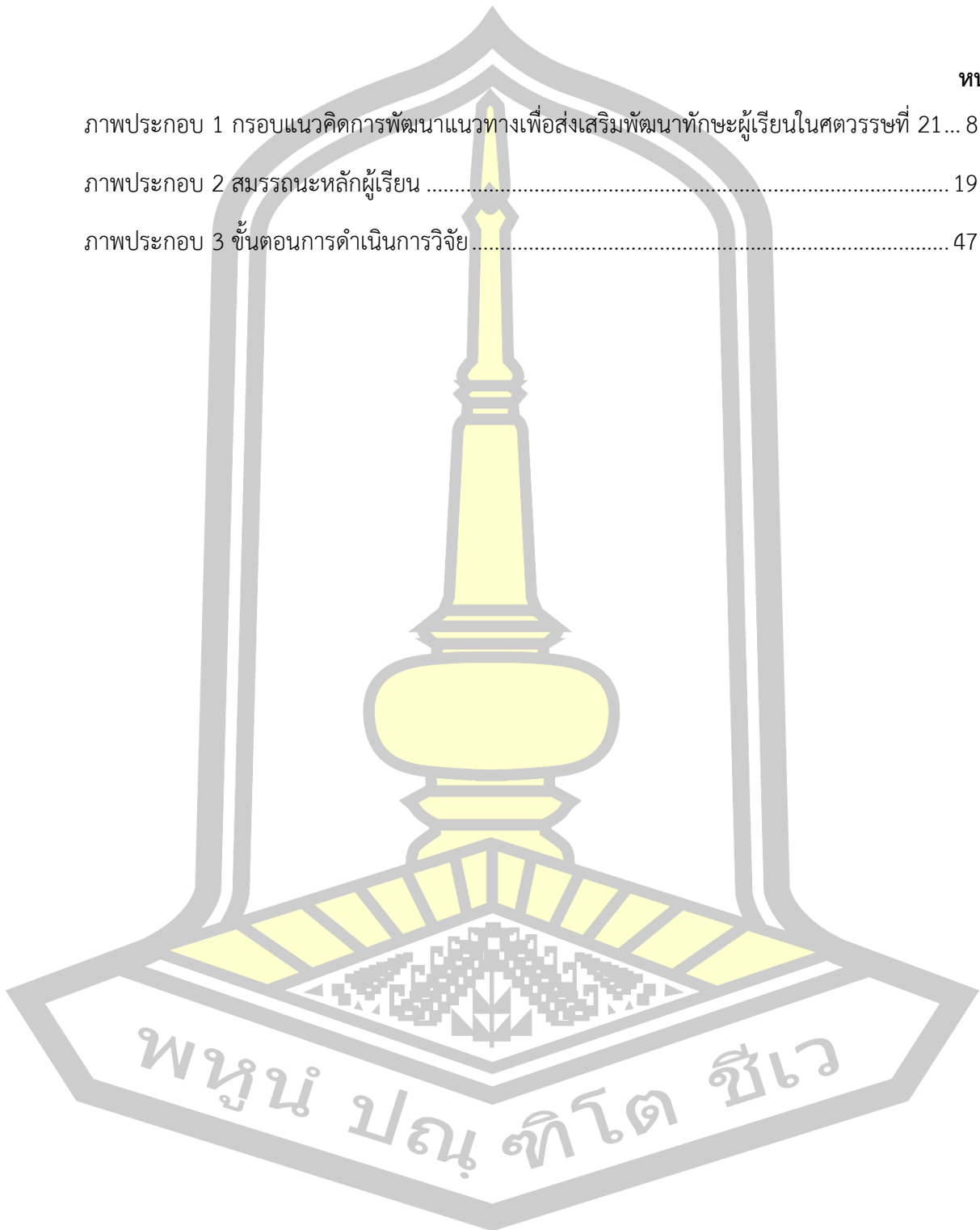
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม การนำไปใช้ของคู่มือการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.....	146
ตาราง 13 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC).....	215
ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	222

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21...	8
ภาพประกอบ 2 สมรรถนะหลักผู้เรียน	19
ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้กรอบแนวคิดวิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580 ที่มุ่งหวังให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาคนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นผลเมืองดี มีคุณภาพ และความสามารถสูง พัฒนาดนอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2561) ในสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หลายปัจจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบกับบทบัญญัติด้านการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวดที่ 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย มาตรา 50(4) กำหนดให้ประชาชนคนไทยต้องเข้ารับ การศึกษาอบรมในการศึกษาภาคบังคับ และในหมวดที่ 5 มาตรา 54(1) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี นับตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (2) รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความ ต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ (3) มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นคนดี มีวินัย มีความภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของแต่ละคน (4) ดำเนินการให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์การศึกษาให้ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามความถนัดของ บุคคลนั้น (สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และ มาตรา 23 การจัดการศึกษา ต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับการศึกษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และภาษา และความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

จากข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2561 (IMD World Competitiveness Yearbook 2018) ในด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานดีขึ้น อยู่อันดับที่ 48 ซึ่งต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ โดยโครงสร้างพื้นฐานปัจจัยย่อยที่ 5 ด้านการศึกษา และด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ยังต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนามากที่สุด เมื่อพิจารณาจากข้อมูลพบว่าความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วย ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คน ที่สอนระดับประถมศึกษาเท่ากับ 16.88 : 1 อยู่อันดับ 62 2) ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี (ผลการทดสอบ PISA) อันดับที่ 49 3) ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) อันดับ 59 4) อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปี อันดับ 59 และ 5) ด้านการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยตัวชี้วัดที่มีอันดับลดลง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยมีอันดับลดลง จากอันดับ 53 (ร้อยละ 77.3) ในปี 2561 ซึ่งต่ำกว่าในประเทศส่วนใหญ่ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 2) ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ลดลงถึง 21 อันดับจาก 23 ในปี 2558 เป็นอันดับ 44 ในปี 2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าคุณภาพการศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งผลการจัดอันดับความสามารถสะท้อนให้เห็นผลลัพธ์การพัฒนา ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาแก้ไขอย่างเร่งด่วน ประกอบกับสถิติข้อมูลสถานะการศึกษาไทยปี 2559-2560 พบข้อมูลว่า มีประชากรในวัยเรียนลดลง ส่งผลให้การเข้าถึงการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมวัยและระดับประถมวัยประสบกับปัญหา เด็กเข้าเรียนช้ากว่าเกณฑ์ในอายุระดับการศึกษาต่าง ๆ ที่ทางการกำหนด ทำให้สัดส่วนผู้เข้าเรียนต่อจำนวนประชากรในวัยเดียวกันไม่สอดคล้องตรงกัน ส่งผลให้ไม่เป็นตามเกณฑ์อายุการศึกษา และทำให้การเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานในอนาคต เช่น เด็ก 12 ปีตามเกณฑ์ ควรได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ร้อยละ 40 ยังคงศึกษาในระดับการศึกษาประถม จากแนวโน้มพบว่าการเข้าถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนต้น) ช่วงอายุ 12-14 ปี พบว่า มีอัตราการเข้าเรียนสุทธิแบบปรับ (Adjusted Net Enrolment Ratio : ANEX หมายถึง อัตราส่วนระหว่างนักเรียนที่เข้าเรียนในระดับการศึกษาตามช่วงอายุระดับการศึกษาและระดับสูงกว่าจำนวนประชากรตามช่วงอายุระดับการศึกษาโดยปรับให้เป็นฐาน 100) อยู่ที่ร้อยละ 77.9 โดยมีเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา (Out of School Children : OOSC หมายถึง เด็กที่ไม่ได้เข้าถึงการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เด็กที่เข้ารับการศึกษาแต่ปัจจุบันไม่ได้รับการศึกษา (Drop Out : ออกกลางคัน) และเด็กที่ไม่เคยได้รับการศึกษาเลยและจะเข้าเรียนในอนาคต (Enter Late : เข้าเรียนช้า) หรือไม่เข้ารับการศึกษา) ร้อยละ 22.1 ซึ่งประกอบด้วยเด็กที่เข้าเรียนช้า

ร้อยละ 13.8 และเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 8.3 หรือประมาณ 2.1 แสนคน ซึ่งพบว่ามีจำนวนเด็กชายเข้าถึงระดับการศึกษาตอนต้นมากกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย รวมทั้งอัตราการคงอยู่ของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปีการศึกษา 2559 เริ่มจากการเข้ารับการศึกษาตั้งแต่ ป.1 ปีการศึกษา 2548 ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ม.6 หรือ ปวช.3 ปีการศึกษา 2559 คงอยู่ร้อยละ 68.8 โดยช่วยที่มีการเลื่อนชั้นจากการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการตกหล่นของนักเรียนมากที่สุด หมายถึง นักเรียนที่เข้า ป.1 พร้อมกันเมื่อ 12 ก่อน ร้อยละ 29.7 ออกไปกลางคันไม่ได้เรียนต่อถึงอุดมศึกษาปีที่ 1 และยิ่งพบอีกว่าอัตราส่วนนักเรียนนักศึกษาต่อประชากรปีการศึกษา 2560 สูงกว่าปีการศึกษา 2559 ทุกระดับการศึกษา ยกเว้นระดับอุดมศึกษาที่มีอัตราส่วนลดลงเล็กน้อยจากร้อยละ 59.5 ของประชากรวัยเดียวกันในปีการศึกษา 2559 เป็น 58.5 ในปีการศึกษา 2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 ก)

สภาวะการณ์และแนวโน้มภายนอกการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด การเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไปโดยฉับพลันสิ้นเชิง (Disruption) เกิดเป็นความท้าทายของกระแสโลกาภิวัตน์รอบใหม่ที่ทุกประเทศในโลกจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อรับมือให้ทัน และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาล เพื่อความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจภายใต้การแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2562) ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนามนุษย์ในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในประเด็นที่ 3 คือ เรื่อง การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วยการมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2561)

ประกอบกับแนวคิดของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านที่ 1 ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ด้านที่ 2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม คือ เป็นผู้มีความรู้ทางปัญญา ทักษะ

ศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะ การบูรณาการข้ามศาสตร์และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และ พัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม และด้านที่ 3 พลเมืองที่เข้มแข็งเป็นผู้มีความรักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรมความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และประชาคมโลกอย่างสันติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 ข)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 เรื่อง การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยมีองค์ประกอบย่อยคือกลยุทธ์ที่ 4.3 เรื่อง การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้มีมาตรการและแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย (1) การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการ เรียนรู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา (2) ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ (STEM Education) (3) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะในสถานศึกษา เพื่อเป็นการสร้างรายได้ระหว่าง เรียน พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมและโครงการการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับสากล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2561) นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านคุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติมีคุณภาพ ลดลงขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล จากข้อมูลสำคัญคือ ผลการทดสอบ O-NET ของผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีแนวโน้ม ลดลงทุกปี และผลการสอบ PISA การประเมินเด็กอายุ 15 ปี ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และด้านการอ่านทั่วโลกเกี่ยวกับความพร้อมสำหรับการอยู่ร่วมในสังคม การประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหา ในชีวิตหรือสถานการณ์จริงมากเพียงใด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2, 2562)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เนื่องจากปัจจุบันเด็กไทยต้องเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการว่า เราจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learning How to Learn) ในโลกยุคดิจิทัล ซึ่งหมายถึง การรู้ว่าเราจะใช้ ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาการใช้ชีวิตการทำงานได้อย่างไร ไม่ใช่แค่เรื่องการจัดจำข้อมูล การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ดังนั้น การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรียนรู้ ส่งผลต่อเด็กไทย ให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีคุณลักษณะสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษาสามารถเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นอย่างไร
2. แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ขอเสนอเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ขอเสนอเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557), อุดลย์ วังศรีคุณ (2557) (ภาคีเครือข่ายเพื่อทักษะศตวรรษที่ 21 : Partnership for 21st century skills), วิจารย์ พานิช (2556), Organization for Economic Co-operation and Development (OECD, 2005), กรอบแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 ก) ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบจากหลักการที่สอดคล้องตรงกันได้องค์ประกอบดังนี้

1. ทักษะผู้เรียนรู้ มุ่งองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ

- 1.1 ทักษะการสื่อสาร
- 1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ
- 1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2. ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

มุ่งองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

- 2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์
- 2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ
- 2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย
- 2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

- 3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม
- 3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ
- 3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง
- 3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย

และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,647 คน จำนวนผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 255 คน ครูผู้สอน จำนวน 2,392 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปีการศึกษา 2562 โดยวิธีการเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 338 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยวิธีการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และการศึกษาจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือหัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ นักเรียน จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 1 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) เฉลี่ยสูงตลอดสามปีการศึกษา มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน และได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับภูมิภาค เป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน จาก 3 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 6 คน

ตอนที่ 2 พัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

พัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

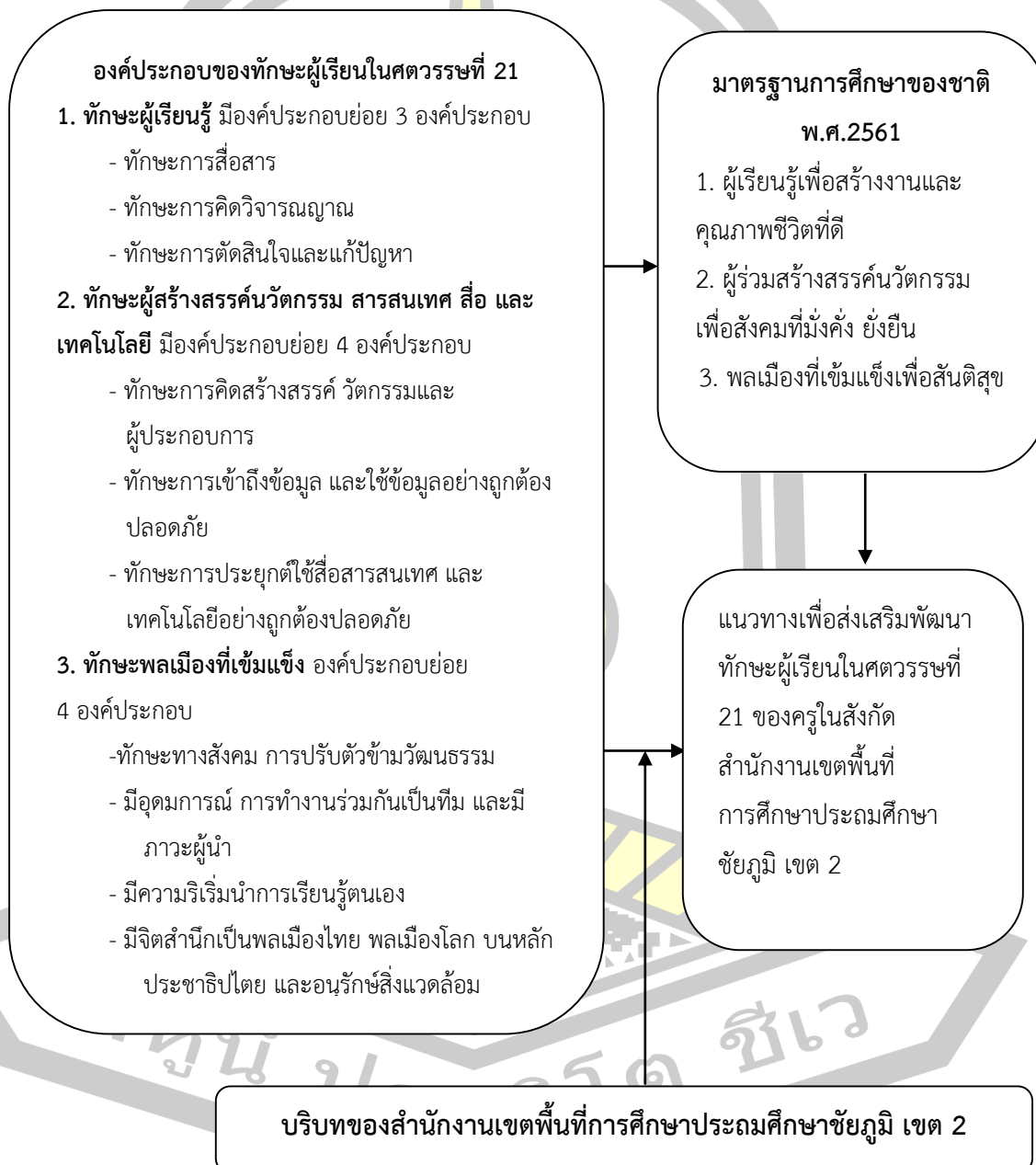
ตอนที่ 3 ยืนยันตรวจสอบ และประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถด้านการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 5 คน โดยวิธีการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ

การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะในศตวรรษที่ 21 (21ST Century Skills) หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้ ทักษะที่สำคัญในโลกแห่งอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทันสมัย รุนแรง และกว้างเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ทักษะ ดังนี้

1.1 ทักษะผู้เรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1.1 ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียน ซึ่งอาจจะใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน และทำให้เกิดความร่วมมือ มีความชัดเจนในคำสั่งมอบหมายงาน สามารถเจรจาต่อรอง โน้มน้าว และสร้างความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

1.1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ (Critical Thinking Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการคิดที่มีกระบวนการทางปัญญาอย่างเป็นระบบ โดยมีการคิดพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล รอบด้าน มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจว่าสิ่งใด ข้อความใดเป็นจริง ซึ่งจะต้องอาศัยข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ มาประกอบการคิดและการตัดสินใจ หรือการคิดจากจุดเริ่มต้นจากสถานการณ์ที่มีความยุ่งยาก และสับสน ด้วยสถานการณ์ที่มีความชัดเจน เพื่อหาข้อสรุปที่น่าจะเป็นไปได้

1.1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา (Problem-solving and Decision-making Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และนำไปปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้ และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุและสติปัญญา บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

1.2 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเข้าได้อย่างเป็นระบบ จากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญได้อย่างเป็นองค์รวม คิดแก้ปัญหาด้วย

วิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง

1.2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ (Innovation and Entrepreneur Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะมาบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต หรือบริการใหม่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม

1.2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย (Information Literacy Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การวิเคราะห์และการนำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการรู้ตัวว่าตนเองต้องการสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศ และสามารถระบุที่มาของแหล่งข้อมูลสารสนเทศ กระทั่งสามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย

1.2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย (Information and Communication Technologies Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ปลอดภัย สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ออนไลน์การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

1.3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross Cultural Adjustment Skills) หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมเมื่อต้องร่วมงานกับผู้ที่มลักษณะนิสัยหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตน เพื่อให้การดำเนินชีวิตด้วยความพอดี จนบรรลุเป้าหมาย

1.3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Ideology Team Work and Leadership Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย และความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีส่วนร่วมทำงานแบบร่วมมือ ร่วมพลัง แสดงความรับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง ใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถแก้ปัญหาและนำไปสู่เป้าหมาย

1.3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง (Self Directed Learning Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถในการคิดวางแผนการทำงาน แก้ไขปัญหา แนวทางป้องกันปัญหาที่

คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นจากการทำงานโดยวิธีการคิดแบบใหม่ และการพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความชำนาญมากยิ่งขึ้น โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากผู้นำหรือผู้บังคับบัญชา

1.3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Global Citizenship of Thai Democracy and Environment Conservation Skills) หมายถึง ครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ ประกอบด้วยการมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และการบูรณาการความรู้เพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือข้าราชการครูที่รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปี การศึกษา 2563

4. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน กฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 หมายถึง หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. สภาพปัจจุบัน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งในและนอกชั้นเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

7. สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง ความมุ่งหวังที่มีต่อการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อผู้เรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

8. แนวทาง หมายถึง ขั้นตอนและกระบวนการวางแผนในการเตรียมความพร้อม การดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน และการควบคุม กำกับติดตามการดำเนินการในการส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิด และข้อมูลประกอบการศึกษาวิเคราะห์ อภิปรายผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ

เขต 2

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาจะต้องมีความเป็นพลวัต (Dynamic) ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ยุคปัจจุบัน เกิดแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ มากมาย ส่งผลต่อความเชื่อแนวความคิดที่เกิดขึ้นทั้งภายในและต่างประเทศที่สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม อัลวิน ทอฟเลอร์ (Alvin Toffler) (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2557) เรียกว่า คลื่นลูกที่สาม (The third wave) โดยมองว่าการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะ “ทั้งโลก” (Global) ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ โดยมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นตัวขับเคลื่อน

ทั้งนี้ จากศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแนวคิดของนักวิชาการที่ได้นำเสนอแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งทักษะใดสำคัญและเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งได้สืบค้นจากแนวคิด วารสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

วิจัย วงษ์ใหญ่ (2557) ได้นำเสนอแนวทางการเรียนรู้ 4 แบบ โดยคณะกรรมการศึกษานานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21 แห่งยูเนสโก จำนวน 15 คน เป็นผู้จัดทำและตั้งชื่อรายงานว่า “Learning : The Treasure Within” แปลว่า “การเรียนรู้ : ชุมทรัพย์ในตน” ซึ่งเป็น

แนวทางการเรียนรู้ 4 แบบ ที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิตมุ่งจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ ดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้เน้นการฝึกสติ สมาธิ ความจำ ความคิด ผสมผสานกับสภาพจริง และประสบการณ์ในการปฏิบัติ

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญ รวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ปรับประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม กระบวนการเรียนการสอนบูรณาการระหว่างความรู้ภาคทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

3. การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน และการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น หมายถึง การศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุข มีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี มีความเคารพสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ของแต่ละบุคคลในสังคม

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งจิตใจ และร่างกายสติปัญญา ให้มีความสำคัญกับจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ภาษา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ศิลธรรม สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน เข้าใจตนเองและผู้อื่น

กรอบแนวคิดของ ภาควิชาเพื่อทักษะศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills, 2011) เรียกว่า เครือข่าย P21 เป็นองค์กรในสหรัฐอเมริกาที่เกิดจากการรวมตัวกันของนักคิด นักการศึกษา เอกชน และหน่วยงานของรัฐ ร่วมกันพัฒนากรอบงานเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Framework for 21st century learning) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในระบบการศึกษาของสหรัฐอเมริกาสำหรับศตวรรษที่ 21 และรัฐต่าง ๆ มีความเคลื่อนไหวเพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนักเรียนของเขา เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรอบรู้ (Mastery) ในวิชาแกนต่อไปนี้
  - 1.1 ภาษาอังกฤษ, การอ่านศิลปะภาษา (English, Reading or Language Art)
  - 1.2 ภาษาของโลก (World Language)
  - 1.3 ศิลปะ (Arts)
  - 1.4 คณิตศาสตร์ (Mathematics)

- 1.5 เศรษฐศาสตร์ (Economics)
- 1.6 วิทยาศาสตร์ (Science)
- 1.7 ภูมิศาสตร์ (Geography)
- 1.8 ประวัติศาสตร์ (History)
- 1.9 การปกครองและความเป็นพลเมือง (Government and Civics)
2. มีความรู้ในขอบข่ายของศตวรรษที่ 21 (Themes of 21st Century) ต่อไปนี้
  - 2.1 ความตระหนักเรื่องโลก (Global Awareness)
  - 2.2 พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and Entrepreneurial Literacy)
  - 2.3 พื้นฐานด้านการเป็นพลเมือง (Civic Literacy)
  - 2.4 พื้นฐานด้านสุขภาพ (Health Literacy)
  - 2.5 พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Literacy)
3. มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation) ประกอบด้วย
  - 1) ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 2) ทักษะความคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 3) การสื่อสารและความรวมกลุ่ม (Communication and Collection) 4) ความร่วมมือ (Collaboration)
4. มีทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) ต่อไปนี้
  - 4.1 พื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ (Information Technology)
  - 4.2 พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อ (Media Literacy)
  - 4.3 พื้นฐานเกี่ยวกับ ICT (ICT Literacy)
5. มีทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and Career Skill) ประกอบด้วย
  - 5.1 ความยืดหยุ่นและการปรับตัว (Flexibility and Adaptability)
  - 5.2 ริเริ่มและชี้นำตนเอง (Initiative and Self-direction)
  - 5.3 ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural Skills)
  - 5.4 ความสามารถในการผลิตและพันธะรับผิดชอบ (Productivity and Accountability)
  - 5.5 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership and Responsibility)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากหลักการของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2556) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง Learning Skills การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า “การเรียนรู้ให้ได้ทักษะเพื่อนำไปใช้

โดยเฉพาะทักษะในการสร้างแรงบันดาลใจ และทักษะในการเรียนรู้ อ่านออกเขียนได้ไม่เพียงพอต้อง
 กลุ่มเกลาฝึกฝนสำนึกความเป็นคนดีเป็นมนุษย์ที่แท้จริง” ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 3Rs ประกอบด้วย 1) Reading การอ่าน 2) (W) Riting 3) Rithmetics

กล่าวคือ อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ยังไม่เพียงพอ การเรียนรู้ในปัจจุบันการอ่านออกเท่านั้น
 ไม่เพียงพอ ต้องให้เกิดนิสัยรักการอ่าน อ่านแล้วเกิดสุนทรียะ เกิดความสุข จับใจความเป็น การเขียน
 ต้องเขียนสื่อความได้ ย่อความเป็น รู้วิธีเขียนหลาย ๆ แบบ ตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน
 ส่วนคิดเลขเป็นหรือวิชาคณิตศาสตร์นั้นไม่ใช่แค่คิดเลข แต่ต้องเรียนให้ได้ทักษะการคิดแบบนามธรรม

ส่วนที่ 2 8Cs ประกอบด้วย

Critical Thinking & Problem Solving (ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
 และทักษะในการแก้ปัญหา)

Creativity & Innovation (ทักษะการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)

Collaboration Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ
 การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

Cross-Cultural Understanding (ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม
 ต่างกระบวนทัศน์)

Communication Information & Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร
 สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ)

Computer & ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
 และการสื่อสาร)

Career & Learning Skill (ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

Change ทักษะการเรียนรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และเป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง
 ได้ด้วย

ส่วนที่ 3 2Ls ประกอบด้วย

Learning (ทักษะการเรียนรู้)

Leadership (ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ)

กรอบแนวคิดขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for
 Economic Co-operation and Development OECD) (สุนีย์ ชัยสุขสังข์, 2557) ได้เสนอแนวคิด
 เกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นความสามารถของคนในอนาคตภายใต้โครงการ
 The DeseCo Project ดังนี้

1 ความสามารถในการใช้เครื่องมืออย่างมีปฏิสัมพันธ์ (Use tools interactively)
 รู้จักใช้ภาษาสัญลักษณ์ และเนื้อหาข้อความอย่างมีปฏิสัมพันธ์ ใช้ความรู้และข้อมูลข่าวสารอย่างมี

คุณภาพ ระบุอ้างอิงแหล่งที่มาและบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีปฏิสัมพันธ์ และใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลและเหมาะสมกับกาลเทศะ

2 ความสามารถด้านปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มที่หลากหลาย โดยมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ด้วยการเห็นประโยชน์ส่วนรวม เอื้อเฟื้อต่อตนเอง ผู้อื่น ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมกล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักเสียสละเพื่อทีม จัดการและแก้ไขความขัดแย้ง

3 ความสามารถในการโต้ตอบโดยอิสระ โดยคำนึงถึงภาพรวม วางแผนชีวิตและดำเนินตามโครงการส่วนตัวที่วางไว้ ปกป้องและยืนยันสิทธิ ผลประโยชน์ ข้อจำกัด และความต้องการ กรอบแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ได้กล่าวถึงทักษะความสามารถของคนไทยในมุมมองเรื่อง “ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์” ซึ่งประกอบด้วยทักษะดังนี้

1. ทักษะด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการคิดเป็น 10 คุณลักษณะ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคต และคิดสร้างสรรค์
2. ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็นใจความหลัก จากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้อง และครบถ้วน รวมถึงการมีมารยาทการฟังในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามมารยาทของสังคม ให้ความสำคัญในการรับฟังผู้อื่น และมีใจกว้างพอในการฟังผู้อื่นด้วย
3. ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดที่มีความชัดเจน สั้น กระชับ ตรงประเด็น ครบถ้วน มีความน่าดึงดูดหรือน่าสนใจ พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ รวมถึงการมีบุคลิกภาพในการพูดที่ดี สามารถใช้เสียงและถ้อยคำในการพูดอย่างมั่นใจ
4. ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้ โดยสามารถจับใจความได้รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากอย่างชาญฉลาด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านได้
5. ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยวิธีการเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผล และลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน
6. ทักษะภาษาต่างประเทศ หมายถึง ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็นได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจนถูกต้อง มีกาลเทศะ และความเหมาะสม
7. ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การมีความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิต เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม

การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ฯลฯ ในการสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

8. ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคม ซึ่งเป็นความสามารถที่บุคคลจำเป็นต้องมี เพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมได้ โดยทักษะทางสังคมที่สำคัญในอนาคต ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ หรือปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ทักษะการปรับตัว ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

9. ทักษะการอาชีพ หมายถึง การมีความสามารถ และความชำนาญในการประกอบอาชีพหลักที่ตนเองถนัดหรือสนใจ การมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ และมีความสามารถในการสร้างอาชีพให้กับตนเองได้ กล่าวคือ ต้องทำงานเป็น และมีความชำนาญในสาขาวิชาของตน

10. ทักษะทางสุนทรียะ หมายถึง การมีความเข้าใจ หรือความสามารถในการแสดงออกทางด้านดนตรี การกีฬา หรือศิลปะอย่างสร้างสรรค์ ฯลฯ โดยมีความรู้สึกชื่นชม รู้จักวิเคราะห์ วิพากษ์

11. ทักษะการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการจ้ดองค์กร การจัดหาคน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า การสั่งงานและการควบคุม การติดตาม และประเมินผล รวมไปถึงการบริหารเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ การพัฒนาให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แล้ว พบว่ายังมีสิ่งที่จำเป็นที่ควรพัฒนา ปุ่กฝังให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นคือ จิตห้ลัษณะ ตามแนวคิดของ Gardner) (เบญจวรรณ ฅนอมชยธวัช, 2559) กล่าวไว้ดังนี้

1. จิตเชี่ยวชาญ (Disciplined Mind) เป็นการเชี่ยวชาญในการคิดเกี่ยวกับวิทยาการสาขาใดสาขาหนึ่ง การทำงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะและความเข้าใจ นั่นคือการตั้งมั่นที่จะเรียนรู้ และฝึกฝนทักษะให้เชี่ยวชาญ รู้จริง รู้ลึก เข้าใจอย่างถ่องแท้ ในระดับที่เรียกว่าเชี่ยวชาญ (Master) ซึ่งความเชี่ยวชาญเกิดจากการอบรมสั่งสอน และจากการฝึกฝนเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถพัฒนาตนเองในการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยทั่วไปความเชี่ยวชาญจะเกิดหลังจากใช้เวลาฝึกประมาณ 10 ปี แต่วิทยาการของการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้เราเกิดความเชี่ยวชาญได้เร็วขึ้น ความชำนาญจะเกิดเมื่อเรามีวินัย คือฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความชำนาญให้เป็นเลิศเสมอ

2. จิตรู้สังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ทำความเข้าใจ สังเคราะห์ข้อมูล ประเมินความสำคัญ คัดเลือก และนำไปสู่การแยกประเด็นที่สำคัญที่ควรค่าแก่ความสนใจ และสามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งผู้สังเคราะห์ต้องตระหนักว่าสิ่งใดเหมาะสมสำหรับตนเอง และผู้อื่นที่จะใช้ประโยชน์จากงานนั้น การเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่ และสื่อชนิดใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ข้อมูลเพิ่มขึ้น

อย่างมหาศาล จนท่วมทันเราตลอดเวลา การรู้จักเลือกข้อมูลอย่างฉลาด และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างยอดเยี่ยมเป็นสิ่งจำเป็นมาก

3. จิตสร้างสรรค์ (Creating Mind) ผู้มีจิตสร้างสรรค์จะรู้จักคิดนอกกรอบเพื่อค้นหาหนทางใหม่ขึ้นมา ผู้ที่ปรารถนางานที่ล้ำเลิศต้องมีบุคลิกภาพและวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่แข็งแกร่ง และนักสร้างสรรค์ต้องกระหายที่จะเสี่ยง กล้าที่จะล้มและลุกขึ้นพร้อมรอยยิ้มและสู้อีกครั้ง

4. จิตรู้เคารพ (Respectful Mind) ประสบการณ์ส่วนตัว ทักษะคิดของคนใกล้ชิด และผู้อาวุโสที่ใกล้ชิดจะเป็นตัวกำหนดว่าเราจะชื่นชม เคารพ หรือ เกลียด กลัว หลีกเลียง คนหรือกลุ่มใดหรือไม่ผู้มีจิตเคารพ สามารถเปิดใจต้อนรับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่หลากหลาย อยากรับ อยากรู้จักและชื่นชมผู้มาจากแดนไกล และจะเชื่อว่าความหลากหลายเป็นสิ่งที่ดี และโลกจะน่าอยู่มากขึ้นหากคนเรารู้จักเคารพซึ่งกันและกัน

5. จิตรู้จักจริยธรรม (Ethical Mind) หมายถึง ความประพฤติซึ่งผู้มีจิตรู้จักจริยธรรมจะนึกถึงตนเองในบริบทที่เป็นสากล สามารถนึกถึงตนเองในเชิงนามธรรมได้ จิตรู้จักจริยธรรมมีรากฐานมาจากการกระทำของผู้ใหญ่ที่น่าเคารพในบ้าน ในโรงเรียนและในชุมชน ทั้งนี้นอกจากจะรักษาจริยธรรมของตนให้อยู่ในกรอบแล้ว เรายังต้องขยายความรับผิดชอบออกไปให้ครอบคลุมสังคมที่เราเป็นสมาชิกด้วย

กรอบแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 ข) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะเฉพาะของคนที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาประยุกต์ใช้งานหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้จนบรรลุผลสำเร็จ ดังนี้

1. คนไทยฉลาดรู้ (Literate Thais)

- 1.1 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)
- 1.2 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)
- 1.3 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)
- 1.4 การสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry &

Scientific Mind)

2. คนไทยอยู่ดีมีสุข (Happy Thais)

- 2.1 ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)
- 2.2 ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ (Career Skills and

Entrepreneurship)

3. คนไทยความสามารถสูง (Smart Thais)

- 3.1 การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล (Media Information and Digital

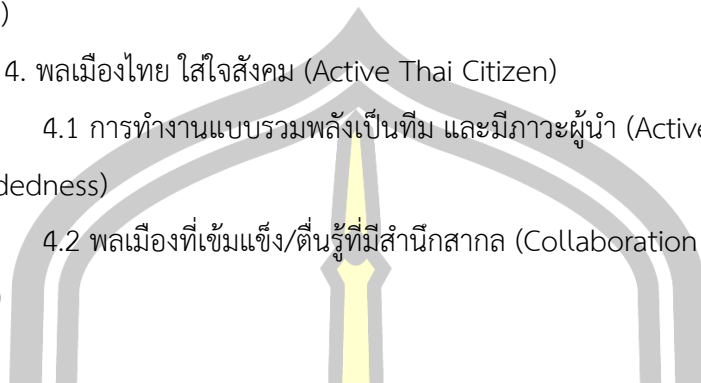
Literacy : MIDL)

3.2 ทักษะการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher-Order Thinking Skills and Innovations)

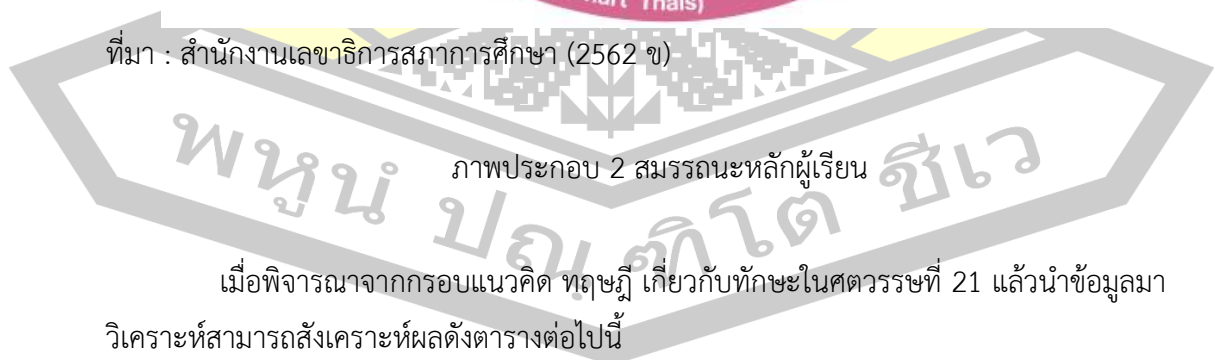
4. พลเมืองไทย ใส่ใจสังคม (Active Thai Citizen)

4.1 การทำงานแบบรวมพลังเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Active Citizen with Global Mindedness)

4.2 พลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล (Collaboration Teamwork and Leadership)

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 ข)

ภาพประกอบ 2 สมรรถนะหลักผู้เรียน

เมื่อพิจารณาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์สามารถสังเคราะห์ผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 สัเคราะห์กรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21

ทักษะในศตวรรษที่ 21	วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557)	เครือข่าย P21 (2557)	วิจารณ์ พานิช (2556)	OECD (2005)	เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546)	Gardner (2010)	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 ข)	ความถี่ (f)
1. ทักษะผู้เรียนรู้								
ทักษะการสื่อสาร		/	/		/		/	4
ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ	/				/	/	/	4
ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา			/		/	/	/	4
2. ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม								
สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี								
ทักษะการคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และผู้ประกอบการ	/	/	/		/	/	/	6
ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย				/				1
ทักษะการประยุกต์ใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย		/	/		/		/	4
3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง								
ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม	/	/	/				/	4
มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ	/	/	/	/	/	/	/	7
มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง			/					1
มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				/		/	/	3

จากตารางการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้กรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยนำมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562 ข) เป็นกรอบแนวคิดหลัก 3 ด้าน คือ ทักษะผู้เรียนรู้ ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งสังเคราะห์สรุปกรอบความคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 ของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2557), เครือข่าย P21 (2557), วิจารย์ พานิช (2556), OECD (2005), เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546), Gardner (2010) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) โดยกำหนดเกณฑ์การเลือกจากการจัดเรียงลำดับความถี่ข้อมูลจากมากไปน้อยตามลำดับในแต่ละด้านของทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปได้ 3 ทักษะ และ 7 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ทักษะผู้เรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

1.1 ด้านการคิดวิจารณ์ญาณ หมายถึง การพัฒนากระบวนการคิดกระบวนการเรียนรู้การสืบเสาะแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายทำความเข้าใจสังเคราะห์ อธิบายข้อมูล ประเมินความสำคัญ คัดเลือก และนำไปสู่การแยกประเด็นที่สำคัญที่ควรค่าแก่ความสนใจ และสามารถนำมาผสมผสานกันได้อย่างมีเหตุผล

1.2 ด้านการสื่อสาร หมายถึง ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการสื่อสารข้อมูล ความรู้ ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ทางหลักภาษาและกลวิธีการใช้ภาษาที่ช่วยให้สามารถรับสารได้ถูกต้อง เข้าใจ เปิดกว้าง ไตร่ตรอง ประเมินและนำไปใช้ในชีวิต สามารถถ่ายทอดและผลิตผลงานผ่านกระบวนการพูดและเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงผู้รับสารเหมาะสมกับกาลเทศะ เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม รวมทั้งใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

1.3 ด้านการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา หมายถึง ทักษะความสามารถใช้การคิดเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการใช้ชีวิต การคิดให้รอบคอบก่อนที่จะกระทำหรือไม่กระทำการใด ๆ บนฐานของข้อมูลที่เพียงพอ รวมทั้งมีการวิเคราะห์ วิพากษ์ ประเมินข้อมูล เหตุผลและหลักฐานต่าง ๆ มีวิจารณ์ญาณในการคิด ตัดสินใจ โดยยึดหลักเหตุผล และการพิจารณาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านดีด้านโทษ ตามความเหมาะสม สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งวิเคราะห์จากสาเหตุที่แท้จริง พร้อมทั้งวิธีแก้ปัญหาหรือทางออกที่เหมาะสม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะผู้เรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ คือ ด้านการคิดวิจารณ์ญาณ ด้านการสื่อสาร และด้านการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา หมายถึง ทักษะความสามารถในการพัฒนากระบวนการคิดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดความเข้าใจ แยกแยะสังเคราะห์ และสามารถอธิบายประเด็นสำคัญอย่างมีเหตุผล อีกทั้งวิธีการถ่ายทอดและสื่อสารข้อมูลด้วยการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สามารถรับรู้เข้าใจได้อย่างถูกต้อง และทักษะความสามารถในการ

คิด เพื่อการเรียนรู้ การใช้ชีวิต บนพื้นฐานของความรู้โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์ วิพากษ์ ประเมินข้อมูล เหตุผลและหลักฐานต่าง ๆ มีวิจรรย์ญาณในการคิดตัดสินใจโดยยึดหลักเหตุผล และการพิจารณาอย่างรอบด้าน

2. ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1 องค์ประกอบย่อย

ด้านการคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และผู้ประกอบการ หมายถึง ทักษะ ความสามารถด้านความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์จากสิ่งเดิม หรือการต่อยอดจากสิ่งเดิม หรือริเริ่มความคิดแปลกใหม่ที่แตกต่างจากเดิม โดยสามารถอธิบาย ความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจ และทำให้กระบวนการคิดนั้นเกิดผลเป็นรูปธรรมเป็นแนวคิดใหม่ กระบวนการ ใหม่ นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ผนวกกัน ทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์มาพัฒนาการทำงานทักษะอาชีพให้เกิดผลิตภัณฑ์ การผลิต หรือบริการใหม่ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะการคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการ คิดนอกกรอบ คิดริเริ่มสิ่งใหม่จากสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยการพัฒนาต่อยอดจากสิ่งเดิมให้ก้าวสูงขึ้นอีกขั้น จากความรู้ ความคิด และความสามารถ พร้อมทั้งเกิดผลเป็นรูปธรรม กระบวนทัศน์ใหม่ นวัตกรรม ใหม่ และการทำงานให้เกิดทักษะอาชีพ การผลิตภัณฑ์การบริการต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ตนเองและส่วนรวม

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย

3.1 ด้านการมีอุดมการณ์ ด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ หมายถึง แนวคิดการปฏิบัตินำไปสู่เป้าหมาย และความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ ปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมทำงานแบบร่วมมือร่วมพลัง มีความสัมพันธ์อันดีกับ ผู้อื่นด้วยการเห็นประโยชน์ส่วนรวม เอื้อเฟื้อต่อตนเอง ผู้อื่น ให้ความร่วมมือและทำงานเป็นทีม มีส่วนร่วมกล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักเสียสละเพื่อทีม มีภาวะผู้นำและใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับ สถานการณ์สามารถแก้ปัญหาและนำไปสู่เป้าหมาย

3.2 ด้านสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม หมายถึง ความหลากหลายทางสังคม ส่งผลให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความคิดให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ของ วัฒนธรรมนั้น เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.3 ด้านการมีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทักษะที่บุคคลจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ การมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ทักษะการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ทักษะการบูรณาการความรู้เพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองที่มีความรับผิดชอบด้วยการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และเคารพกฎ กติกา ข้อตกลง และกฎหมาย มุ่งเน้นความเป็นธรรมของสังคม การอยู่ร่วมกันกับผู้มีความแตกต่าง หลากหลาย มีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง ทักษะความสามารถวิธีปฏิบัตินำไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำผู้ตามในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน มองเห็นประโยชน์ให้มีความร่วมมือ กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักเสียสละ เพื่อส่วนรวม ในฐานะพลเมืองที่มีความรับผิดชอบปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ เคารพกฎ กติกา การปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขภายใต้ความแตกต่างหลายหลายวัฒนธรรม การอนุรักษ์ และใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขอบข่ายของกรอบแนวคิดของทักษะในศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาจากความถี่และลำดับความสำคัญพบว่า ทักษะบางทักษะมีความถี่ต่ำแต่มีความจำเป็นสำหรับทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครอบคลุมทั้งเรื่องความรู้ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และลักษณะเฉพาะของบุคคลที่แตกต่างกันของบริบททางสังคม สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการเรียนรู้พัฒนาต่อไปได้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562 ก) ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นเป้าหมาย คือ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ อย่างเป็นองค์รวมในการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาและการใช้ชีวิตเป็นการสอนที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง เรียนรู้ เพื่อให้สามารถใช้งานได้จริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสำคัญของสมรรถนะ (Competencies)

สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่ง สมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่ช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน

2. การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้

การพัฒนาสมรรถนะข้ามกลุ่มหรือผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือนำไปประยุกต์ใช้เชื่อมโยงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ เนื่องจากเป็นสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกคน เพื่อใช้ในการเรียนรู้การทำงานและการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพในครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศ และโลก และเป็นฐานของสมรรถนะเฉพาะงานหรือสมรรถนะวิชาชีพ หรือสมรรถนะองค์กรในอนาคตของผู้เรียน ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

ตาราง 2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะหลักผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
1. สมรรถนะหลักด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภาษาไทยในการรับข้อมูล ถ่ายทอดข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกและประสบการณ์ - ใช้รูปแบบและหลักการทางภาษาที่เหมาะสมกับบริบทผู้ฟัง และใช้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะ - ใช้เทคนิคในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และการถ่ายทอดข้อความได้ผลดียิ่งขึ้น - ใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร เพื่อแสดงออกถึงความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ความเมตตา และการให้เกียรติ - ใช้หลักภาษาวรรณศิลป์ ทักษะศิลป์ วรรณกรรมในชีวิตประจำวันอย่างภาคภูมิใจในความเป็นไทย
2. สมรรถนะหลักด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้สัญลักษณ์ และรูปแบบคณิตศาสตร์ผ่านการอ่านและการเขียนโดยใช้ภาษาไทยแลกเปลี่ยนความคิดหรือสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์และรูปแบบคณิตศาสตร์โดยใช้ภาษาไทย
3. สมรรถนะหลักด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา ศาสตร์ (Scientific Inquiry and Scientific Mind)	<ul style="list-style-type: none"> - สืบสอบความรู้และมโนทัศน์เกี่ยวกับภาษาไทยที่สนับสนุนด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ - ใช้เหตุผลสนับสนุนหรือคัดค้านในประเด็นถกเถียงในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น การอภิปรายและการโต้วาที

ตาราง 2 (ต่อ)

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
<p>4. สมรรถนะหลัก ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำสำคัญ หรือนิยามศัพท์เกี่ยวกับภาษาไทย ความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทย - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับขั้นตอน หรือการดำเนินการเกี่ยวกับความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทย - ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาไทย ความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทยเป็นข้อความหรือบทอ่านสั้น ๆ - สืบค้นข้อมูลจากตำราหรืออินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาความรู้เกี่ยวกับความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทย - ใช้สมรรถนะภาษาอังกฤษด้านการฟัง หรืออ่าน และจดบันทึกย่อ ๆ เกี่ยวกับความเป็นไทย และวัฒนธรรมไทย
<p>5. สมรรถนะหลักด้านทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้การจัดการชีวิต การพึ่งพาและพัฒนาตนเองผ่านการฟัง และอ่านจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ - ถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการจัดการชีวิต การพึ่งพาและพัฒนาตนเองที่สมดุลผ่าน การพูด และการเขียนในลักษณะต่าง ๆ - รับรู้ชื่นชมเห็นคุณค่าในความมั่งคั่งของภาษา และวัฒนธรรมไทย
<p>6. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะอาชีพและการเป็น ผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้การจัดการชีวิต การพึ่งพาและพัฒนาตนเองผ่านการฟัง และอ่านจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ - ถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการจัดการชีวิต การพึ่งพาและพัฒนาตนเองที่สมดุล ผ่านการพูด และการเขียนในลักษณะต่าง ๆ - รับรู้ชื่นชมเห็นคุณค่าในความมั่งคั่งของภาษา และวัฒนธรรมไทย

ตาราง 2 (ต่อ)

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
7. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะการคิด ขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher- Order Thinking Skills and Innovation: HOTS Critical Thinking, Problem Solving, Creative Thinking)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ บนฐานของข้อมูล เหตุผลและหลักฐานอย่างรอบด้านและเหมาะสม ตามบริบท เชิงวัฒนธรรมผ่านการใช้ภาษาไทย เพื่อการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน <ul style="list-style-type: none"> - ระบุปัญหาต่าง ๆ รวมถึงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาหา วิธีการแก้ปัญหา และเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด โดยใช้ภาษาไทย - อธิบายกระบวนการแก้ปัญหาที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติ อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบโดยใช้ภาษาไทย - ปรับความคิดของตนเองให้มีความยืดหยุ่นสามารถมอง/คิด และให้ความเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างหลากหลายแง่มุม ด้วยการ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน - พัฒนาความคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ และสื่อสารด้วยรูปแบบ แตกต่างจากเดิม
8. สมรรถนะหลักด้านการรู้เท่าทัน สื่อสารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy: MIDL)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สื่อสารสนเทศที่พบเห็นในชีวิตประจำวันในการพัฒนา ทักษะการฟัง และการอ่าน - เรียนรู้รูปแบบการใช้ภาษาของสื่อและกลวิธีการใช้ภาษาใน สื่อและตีความจุดประสงค์และรูปแบบการสื่อสารของโฆษณา ละคร และข่าว
9. สมรรถนะหลักด้านการทำงาน แบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะ ผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้การจัดการชีวิต การฟังพาและพัฒนาตนเอง ผ่านการฟัง และอ่านจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ - ถ่ายทอดความรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการชีวิต การฟังพาและพัฒนาตนเองที่สมดุล ผ่านการพูด และการเขียน ในลักษณะต่าง ๆ - รับรู้ชื่นชมเห็นคุณค่าในความงามของภาษา และวัฒนธรรมไทย

ตาราง 2 (ต่อ)

1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
<p>10. สมรรถนะหลัก ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ ที่มีสำนึกสากล (Active Citizen with Global Mindedness)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและเรียนรู้วงคำศัพท์และรูปแบบภาษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์กฎหมาย - สื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน อย่างปรองดอง สมานฉันท์ยุติความขัดแย้ง - อ่านวรรณกรรมประจำชาติ และวรรณกรรมเปรียบเทียบ ทั้งในระดับภูมิภาค อาเซียน และโลก เพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันอย่างปรองดอง สมานฉันท์และสันติ
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
<p>1. สมรรถนะหลัก ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ แนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และคำทั่วไปที่มีความหมายเฉพาะในบริบททางคณิตศาสตร์ - ใช้ภาษาไทยในการถ่ายทอดความคิดและแบบแผนทางคณิตศาสตร์ - พูดอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดทางคณิตศาสตร์ - ใช้ภาษาไทยในการสร้างและตีความข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ - ใช้แบบจำลองภาษาและสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ในการสื่อสาร สื่อ-ความหมาย และการนำเสนอ
<p>2. สมรรถนะหลักด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์วิเคราะห์ตรวจสอบ กระบวนการคณิตศาสตร์ วิธีแก้ปัญหา และการได้มาของกฎเกณฑ์นั้นโดยใช้วิธีการให้เหตุผลเชิงอุปนัย - ให้เหตุผลเชิงนิรนัยหรือตรรกศาสตร์เพื่อตรวจสอบข้อโต้แย้งในวิชาคณิตศาสตร์ - สืบค้นผลกระทบของสมมติฐานในกระบวนการคณิตศาสตร์วิธีแก้ปัญหา หรือการสรุป

ตาราง 2 (ต่อ)

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบาย เปรียบเทียบ แปลความหมายของแผนภูมิ รูปภาพ จากสื่อต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาในชีวิตประจำวันของตน ออกแบบแผนภูมิรูปภาพหรือตารางโดยใช้ เทคโนโลยี
<p>3. สมรรถนะหลักด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา ศาสตร์ (Scientific Inquiry and Scientific Mind)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์วิเคราะห์ตรวจสอบ กระบวนการคณิตศาสตร์ วิธีแก้ปัญหา และการได้มาของ กฎเกณฑ์นั้นโดยใช้วิธีการให้เหตุผลเชิงอุปนัย - ให้เหตุผลเชิงนิรนัยหรือตรรกศาสตร์เพื่อตรวจสอบ ข้อโต้แย้งในวิชาคณิตศาสตร์ - สืบค้นผลกระทบของสมมติฐานในกระบวนการ คณิตศาสตร์วิธีแก้ปัญหาหรือการสรุป - อธิบาย เปรียบเทียบ แปลความหมายของแผนภูมิ รูปภาพ จากสื่อต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาในชีวิตประจำวันของตน ออกแบบแผนภูมิรูปภาพ หรือตารางโดยใช้ เทคโนโลยี
<p>4. สมรรถนะหลักด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำสำคัญ หรือนิยามคำศัพท์ ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์แนวคิดและกระบวนการทาง คณิตศาสตร์และคำทั่วไปที่มีความหมายเฉพาะในบริบททาง คณิตศาสตร์ - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับขั้นตอน หรือการดำเนินการ ที่เกี่ยวข้องกับการคณิตศาสตร์แนวคิดและกระบวนการ ทางคณิตศาสตร์ - ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ แนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และคำทั่วไปที่มีความหมายเฉพาะในบริบททางคณิตศาสตร์เป็น ข้อความ หรือบทความสั้น ๆ

ตาราง 2 (ต่อ)

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นข้อมูลจากตำราหรืออินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ แนวคิดและกระบวนการทางคณิตศาสตร์และคำทั่วไป ที่มีความหมายเฉพาะในบริบททางคณิตศาสตร์ - ใช้สมรรถนะภาษาอังกฤษด้านการฟัง หรือการอ่าน และจดบันทึกย่อ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์แนวคิด และกระบวนการทางคณิตศาสตร์และคำทั่วไปที่มีความหมายเฉพาะในบริบททางคณิตศาสตร์
5. สมรรถนะหลักด้านทักษะชีวิต และ ความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ปัญหาชีวิตการจัดการและดำเนินชีวิตให้พอดี มีความสมดุลทุกด้านโดยใช้ความรู้และกระบวนการทางคณิตศาสตร์
6. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะอาชีพ และการเป็น ผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะทำงาน การประกอบอาชีพและการประกอบการโดยเฉพาะการปฏิบัติงานการบริหารจัดการ และการจัดการด้านการเงินโดยใช้ความรู้และกระบวนการทางคณิตศาสตร์
7. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะการคิด ขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher-Order Thinking Skills and Innovation: HOTS Critical Thinking, Problem Solving, Creative Thinking)	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์วิพากษ์และประเมินข้อมูลทางคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นจำนวนให้เหตุผลตลอดจน สื่อสารความหมายทางคณิตศาสตร์ตามที่ตนเองมีความเข้าใจ และให้ความเห็น - ตัดสินใจหาข้อสรุปทางคณิตศาสตร์บนฐานของการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์อย่างรอบด้าน - ระบุปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่พบในชีวิตประจำวัน วิเคราะห์องค์ประกอบของปัญหาโดยใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์รวมถึงหาวิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - ลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ โดยใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์หรือความรู้เกี่ยวกับสถิติและความน่าจะเป็นช่วยในการตัดสินใจ ลงมือแก้ปัญหาในขั้นตอนต่าง ๆ - ฝึกฝนให้มีความยืดหยุ่นทางความคิด มองและให้ความเห็นในปัญหาหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ที่หลากหลายแง่มุมโดยเฉพาะการพิจารณาปัญหาและการแก้ไขปัญหามathematics - คิดริเริ่มวิธีการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ในรูปแบบใหม่ ๆ สื่อสารและนำเสนอการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ และนำเสนอความคิดเห็นนั้นอย่างเป็นรูปธรรม
8. สมรรถนะหลักด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy: MIDL)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้สื่อสารสนเทศ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวันในการเรียนรู้ การนำเสนอข้อมูลด้วยสัญลักษณ์รูปแบบทางคณิตศาสตร์ที่สามารถสร้างการรับรู้ที่แตกต่างกัน - ใช้หลักการความน่าจะเป็นเพื่อหาวิธีการออกแบบรหัสความลับสำหรับเข้าไปในโลกดิจิทัล เพื่อรักษาข้อมูลส่วนตัว
9. สมรรถนะหลักด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติงานร่วมกันแบบรวมพลังเพื่อเรียนรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์และนำกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการทำงานร่วมกัน
10. สมรรถนะหลัก ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ ที่มีสำนึกสากล (Active Citizen with Global Mindedness)	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ภาษาสัญลักษณ์และรูปแบบคณิตศาสตร์ ได้แก่ กราฟแผนผังเพื่อเป็นฐานข้อมูล และใช้ในการสื่อสารความคิดสร้างสรรค์ หรือสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง รัฐศาสตร์และกฎหมาย

ตาราง 2 (ต่อ)

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
1. สมรรถนะหลัก ด้านภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai Language for Communication)	<ul style="list-style-type: none"> - ฟัง พูด อ่าน และเขียนคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความรู้ มโนทัศน์ แนวคิด หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - ใช้ภาษาสัญลักษณ์เพื่อนำเสนอและแลกเปลี่ยนแบ่งปันความคิดที่เกี่ยวข้องกับความรู้ แนวคิด หลักการ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และการพัฒนากระบวนการประดิษฐ์คิดค้น - ใช้แบบจำลอง เช่น ประโยค ภาพ สัญลักษณ์ เพื่อการอธิบายความรู้แนวคิดหลักการและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้เห็นเป็นรูปธรรม
2. สมรรถนะหลักด้านคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (Mathematics in Everyday Life)	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างกฎเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์วิเคราะห์ตรวจสอบกระบวนการคณิตศาสตร์วิธีแก้ปัญหา และการได้มาของกฎเกณฑ์นั้นโดยใช้วิธีการให้เหตุผลเชิงอุปนัย - ให้เหตุผลเชิงนิรนัยหรือตรรกศาสตร์เพื่อตรวจสอบข้อโต้แย้งในวิชาวิทยาศาสตร์ - สืบค้นผลกระทบของสมมติฐานในกระบวนการคณิตศาสตร์วิธีแก้ปัญหา หรือการสรุป - อธิบาย เปรียบเทียบ แปลความหมายของแผนภูมิ รูปภาพ จากสื่อต่าง ๆ เพื่อตอบปัญหาในชีวิตประจำวันของตน ออกแบบแผนภูมิรูปภาพ หรือตารางโดยใช้ เทคโนโลยี
3. สมรรถนะหลักด้านการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยา (Scientific Inquiry and Scientific Mind)	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งคำถามสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะศึกษา วางแผนการสำรวจตรวจสอบตามความคิดของตนเองและของกลุ่ม เลือกและใช้วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการสำรวจ ตรวจสอบ เปรียบเทียบข้อมูล นำเสนอผลการจัดกระทำข้อมูล อธิบายผลการสำรวจตรวจสอบด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์และสรุปคำอธิบายด้วยแผนภาพประกอบ ข้อความ

ตาราง 2 (ต่อ)

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและวิศวกรรม เรื่องราวในธรรมชาติเรื่องราวที่มีการเปลี่ยนแปลงจากการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งเทคโนโลยีในสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบคลุมชุมชนโดยมีหลักฐานสนับสนุนได้อย่างสมเหตุ - ออกแบบและสร้างแบบจำลองอย่างง่ายด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และใช้แบบจำลอง เพื่ออธิบายเรื่องราวในธรรมชาติ - แสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์อย่างมีเหตุผล ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ จากแหล่งที่มาให้เป็นที่เชื่อถือ - ระบุปัญหาและบริบทของปัญหา ออกแบบต้นแบบสิ่งประดิษฐ์ด้วยการวาดภาพ และสร้างต้นแบบของวิธีการแก้ปัญหาที่เลือกไว้ระบุดูอุปกรณ์ที่เหมาะสมที่จะนำมาสร้างต้นแบบ และดำเนินการทดสอบต้นแบบ ปรับปรุงออกแบบซ้ำเพื่อให้ต้นแบบที่เหมาะสมที่สุดพร้อมทั้งบันทึกผลการทดสอบ และอธิบายผลอย่างใช้เหตุผล
4. สมรรถนะหลักด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับความรู้ในทัศน์ แนวคิด หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - ใช้ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - ใช้ภาษาอังกฤษที่เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ในทัศน์ แนวคิด หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นข้อความหรือบทอ่านสั้น ๆ

ตาราง 2 (ต่อ)

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - สืบค้นข้อมูลจากตำราหรืออินเทอร์เน็ตที่เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อการศึกษาความรู้ มโนทัศน์ แนวคิด หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - ใช้สมรรถนะภาษาอังกฤษด้านการฟัง หรือการอ่าน และจดบันทึกย่อ ๆ เกี่ยวกับความรู้ มโนทัศน์ แนวคิด หลักการ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. สมรรถนะหลักด้านทักษะชีวิต และความเจริญแห่งตน (Life Skills and Personal Growth)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะชีวิต การสร้างความสมดุลของชีวิตและสร้าง สุขภาวะโดยใช้องค์ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - เรียนรู้การแก้ปัญหา การจัดการและดำเนินชีวิตให้พอดี มีความสมดุลด้วยหลักเหตุผลกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
6. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะอาชีพ และการเป็น ผู้ประกอบการ (Career Skills and Entrepreneurship)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะทำงาน การประกอบอาชีพและ การประกอบการโดยใช้องค์ความรู้ กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์และหลักเหตุผล - สร้างนวัตกรรมและกระบวนการสร้างผลิตภัณฑ์เชิง สร้างสรรค์ในการประกอบการโดยใช้กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์และกระบวนการใช้เทคโนโลยี
7. สมรรถนะหลัก ด้านทักษะการ คิดขั้นสูงและนวัตกรรม (Higher-Order Thinking Skills and Innovation: HOTS Critical Thinking, Problem Solving, Creative Thinking)	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์วิพากษ์ประเมินข้อมูลและเหตุผลด้วยการ สืบเสาะหาความรู้ที่หลากหลาย - ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ บนฐานข้อมูลเหตุผลหลักฐาน อย่างรอบด้าน และเหมาะสมกับบริบทผ่านการสืบสอบ หาความรู้ที่หลากหลายผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - ระบุปัญหาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาอย่างเป็นเหตุ เป็นผลผ่านการสืบสอบความรู้ที่หลากหลาย เพื่อนำไปสู่ การหาวิธีการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	แนวทางการพัฒนาผู้เรียน
	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ - มีความยืดหยุ่นทางความคิด/มอง และให้ความเห็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่หลากหลายแง่มุม ผ่านการสืบสอบหาความรู้ที่หลากหลาย และผ่านการใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ - คิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากเดิมด้วยการใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยอธิบายความคิดที่เป็นสิ่งใหม่ และขยายผลต่อยอดความคิดนั้นให้เป็นรูปธรรม
8. สมรรถนะหลักด้านการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy: MIDL)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้เครื่องมือ โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันช่วยในการ พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการสร้างนวัตกรรม
9. สมรรถนะหลักด้านการทำงานแบบรวมพลัง เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership)	<ul style="list-style-type: none"> - ปฏิบัติงานร่วมกันแบบรวมพลังเพื่อเรียนรู้ และพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และนำหลักเหตุผลมาใช้ - ปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งเสริม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกันโดยใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทัน
10. สมรรถนะหลัก ด้านการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง/ตื่นรู้ ที่มีสำนึกสากล (Active Citizen with Global Mindedness)	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กระบวนการสืบสอบทางวิทยาศาสตร์ในการสร้างการมีส่วนร่วมหรือสร้างการเปลี่ยนแปลง - ใช้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เพื่อเสนอแนวทางการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า และรักษาให้เกิดความยั่งยืน

บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ในการประชุมครั้งที่ 2/2560 เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2560 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ข้อ 3 และข้อ 4 ประกอบกับคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ข้อ 4 ในประกาศฉบับนี้ “สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

ข้อ 5 ให้สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคลองค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

1. ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตั้งอยู่อาคารเลขที่ 333 หมู่ 4 บ้านโนนทรายคำ ต.ผักปัง อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ 3611 โทรศัพท์ 0-4486-1930-2 โทรสาร 0-4486-1303 มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุม 5 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอบ้านแท่น อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอคอนสาร

1. อาณาเขตและพื้นที่รอยต่อ

1.1 ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอชุมแพ อำเภอภูผาม่าน อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น และอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอคอนสวรรค์ อำเภอหนองบัวแดง และอำเภอเมืองชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิ

1.3 ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอโคกโพธิ์ไชย และอำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

1.4 ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอหนองบัวแดงจังหวัดชัยภูมิ และอำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

โดยมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 3,992.43 ตารางกิโลเมตร

2. ภาษา

2.1 ภาษาไทยกลาง หรือภาษาราชการ ข้าราชการ/พ่อค้า/นักธุรกิจ ใช้ภาษากลาง เป็นหลัก

2.2 ภาษาถิ่นจังหวัดชัยภูมิมีการใช้ภาษาถิ่นของประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ ดังนี้

2.2.1 กลุ่มที่พูดภาษาถิ่นอีสาน ประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในตัวหมู่บ้าน

2.2.2 กลุ่มที่พูดภาษาถิ่นคอนสาร ประชากรในอำเภอคอนสาร

3. การประกอบอาชีพของประชากร

ประชากรในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ.

เขต 2 มีการประกอบอาชีพ ดังนี้

1. การเกษตรกรรม คือ เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเป็นหลัก ได้แก่ การทำนา รองลงมาเป็นการทำไร่ พืชที่ปลูก เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา ถั่วต่าง ๆ เป็นต้น

2. การปศุสัตว์ คือ การเลี้ยงสัตว์ส่วนมากเป็นการเลี้ยงภายในครัวเรือนเพื่อการอุปโภคและบริโภค สัตว์เลี้ยง ได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่ เป็นต้น

3. การประมง คือ ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิเป็นการจับสัตว์น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง แม่น้ำ และอ่างเก็บน้ำ ปริมาณที่จับได้ยังไม่เพียงพอับความต้องการ

4. จำนวนผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายละเอียดตามตารางประกอบ ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนผู้บริหารบุคลากรทางการศึกษาสถานศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู นักเรียน

รายการ	จำนวน
1. กลุ่ม/หน่วยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	9 กลุ่ม 1 หน่วย
2. คณะผู้บริหารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	4 คน
- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1 คน
- รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3 คน
3. บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	76 คน
- ศึกษานิเทศก์	16 คน
- บุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา 38 ค (2)	44 คน
- พนักงานราชการ	1 คน
- ลูกจ้างประจำ	4 คน
- ลูกจ้างชั่วคราว	11 คน

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
4. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	262 โรงเรียน
- โรงเรียนหลัก	260 โรงเรียน
- โรงเรียนสาขา	2 โรงเรียน
5. บุคลากรในสถานศึกษา	2,758 คน
- ผู้อำนวยการโรงเรียน	239 คน
- รองผู้อำนวยการโรงเรียน	6 คน
- ครูผู้สอน	1,919 คน
- ลูกจ้างชั่วคราว (ธุรการโรงเรียน, พนักงานราชการ, นักการภารโรง, ครูผู้ทรงคุณค่า, ครูวิทย์-คณิต, ครูชั้นวิกฤต)	594 คน
6. นักเรียน (ข้อมูล ณ 10 มิ.ย.62)	
- ก่อนประถมศึกษา	6,240 คน
- ประถมศึกษา	23,264 คน
- มัธยมศึกษาตอนต้น	3,035 คน
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	57 คน

2. กรอบทิศทางการดำเนินงาน

วิสัยทัศน์ (VISION)

ภายในปี 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นองค์กรชั้นนำบริหารจัดการศึกษาตามศาสตร์พระราชา ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐาน

ค่านิยมองค์กร (CORPORATE VALUE)

มั่นคงคุณธรรม มั่นคงคุณภาพ ยั่งยืนบริการ

พันธกิจ (MISSION STATEMENT)

1. พัฒนาการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

2. ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมที่หลากหลาย

4. ส่งเสริมและสนับสนุน น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารจัดการศึกษา
อย่างมีคุณภาพ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบสถานศึกษา
พอเพียง

6. ส่งเสริมให้ประชาชนวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาที่มีคุณภาพ

7. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

และมีศักยภาพในการแข่งขัน

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่ความเป็นเลิศระดับสากล

เป้าประสงค์ (Goal)

เป้าประสงค์หลัก

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีการบริหารจัดการ
องค์การสู่ความเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ มีผลการบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ดีเยี่ยม”

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และสถานศึกษา
มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาโดยใช้นวัตกรรม
อย่างหลากหลาย

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และสถานศึกษา
ทุกแห่งน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ

5. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง
เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ

6. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
และเสมอภาค

7. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและมีศักยภาพ
ในการแข่งขัน

8. ผู้เรียนทุกคนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

9. ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล

10. ผู้เรียนมีคุณธรรม ค่านิยมพื้นฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กลยุทธ์ (Strategy)

ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

- กลยุทธ์ที่ 1.1 สร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร
โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- กลยุทธ์ที่ 1.2 เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ
นวัตกรรมในการบริหารจัดการ
- กลยุทธ์ที่ 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการจัด
การศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 1.4 พัฒนาระบบนิเทศ ติดตามการบริหารจัดการศึกษา
ให้มีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์ที่ 1.5 พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- กลยุทธ์ที่ 2.1 ส่งเสริมให้สถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่
สู่การจัดการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 2.2 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถน้อมนำ
ศาสตร์พระราชาสู่การจัดการเรียนรู้
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 3.1 เสริมสร้างสถานศึกษาเป็นต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง
- ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล
- กลยุทธ์ที่ 4.1 พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- กลยุทธ์ที่ 4.2 ส่งเสริมผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ต้นตกร ขุนวพรม (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ พัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง โมเดลองค์ประกอบตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการเรียนรู้และ

นวัตกรรม ประกอบด้วย 15 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สามารถสร้างสรรค์ออกแบบชิ้นงานสิ่งแปลกใหม่ แสวงหาแนวทางหลากหลายในการแก้ปัญหาใหม่ ๆ ที่ไม่เคยประสบมาก่อน 2) การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างเชี่ยวชาญในสาขาที่เรียนและสามารถนำทักษะต่าง ๆ ไปต่อยอดองค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น 3) การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม ๆ ให้ได้ความคิดหลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์ออกแบบการทดลองและสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นพื้นฐานที่มีความจำเป็นในการทำงานในอนาคต รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม คือ การคิดนอกกรอบ มีการใช้จินตนาการสร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นมา องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การใช้เครื่องมือสร้างสื่อที่เหมาะสมกับการนำเสนอในหลากหลายวัตถุประสงค์ นำความรู้จากสื่อต่าง ๆ มาบูรณาการร่วมกันกับการเรียนแลบอกได้ว่าสื่อต่าง ๆ ที่ได้รับมีคุณประโยชน์หรือโทษอย่างไร 2) สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายรวมทั้งการเข้าถึงสื่อทางสังคม (Social Media) ได้อย่างเหมาะสม 3) การรู้จักใช้ความรู้ที่มีอยู่เพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และประยุกต์ใช้สื่อได้ตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีปัจจัยเสริมอยู่รอบด้าน องค์ประกอบที่ 3 ทักษะชีวิตและการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน และรู้จักใช้จุดแข็งของคนอื่นเพื่อความสำเร็จของงาน 2) การเรียนรู้ทางสังคมวัฒนธรรมร่วมกับผู้อื่น ชุมชน หรือนักศึกษาจากต่างสถาบัน การให้ความเคารพต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรมติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในหน่วยงานเพื่อความสำเร็จของงาน และมีประสิทธิภาพ 3) การรักษาวินัย เคารพกฎระเบียบและปฏิบัติตามกฎหมายของสถานที่และสังคม การวางตัวในสังคมอย่างเหมาะสมให้เกียรติผู้อื่น ถูกต้องตามกาลเทศะและสถานการณ์ต่าง ๆ

กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า หลักการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็ม ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 3 อันดับแรก 4 ทักษะ ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การอ่านออก เขียนได้ และคณิตศาสตร์ 3) มีทักษะ คือ ความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ โดยมีความสอดคล้องกับนโยบายการผลิตบุคลากรสาธารณสุขที่ต้องการให้พัฒนาทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อแสวงหาความรู้ในยุค Internet of Things (IoT) “อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง”

มากขึ้นเพราะแนวโน้มการใช้ E-Health ในอุปกรณ์เชื่อมต่อการเฝ้าระวังระยะไกล และการรวบรวมข้อมูลจะเพิ่มขึ้นในระบบบริการสุขภาพในอนาคต

ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการ และการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณผสานเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ วิเคราะห์รูปแบบ การบริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและ ทักษะศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาในส่วนของการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ ศตวรรษที่ 21 มีลักษณะ ดังนี้ 1) บูรณาการสาระ 2) แบบโครงงาน 3) สะเต็มศึกษา 4) เรียนรู้จาก ปัญหา 5) แบบร่วมมือ 6) แบบฝึกปฏิบัติ 7) สร้างประสบการณ์เรียนรู้ 9) เทคโนโลยีสารสนเทศ 10) สร้างความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง 11) การจัดการเรียนรู้แบบตกผลึกความคิดรู้ 12) การเรียน การสอนแบบสาธิต 13) การฝึกคิดเชิงออกแบบ และ 14) กระบวนการ GPAS ขั้นตอน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า จากผลวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 แม้จะพบว่ามี 12 ด้านที่ได้รับการบริหารจัดการเสริมสร้างในระดับมาก แต่ยังมีอีก หลายคุณลักษณะและทักษะที่มีระดับการบริหารจัดการในระดับต่ำลงมา โดยเฉพาะด้านส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นนักรบนวัตกรรมที่แม้จะมีส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับมาก แต่การ ขับเคลื่อนสู่การเป็นนักรบนวัตกรรมยังต้องการการดำเนินการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้ ผู้เรียนคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะสื่อสาร และทักษะการคำนวณวิเคราะห์ตัวเลข และคณิตศาสตร์ (หนึ่งใน 3R) ที่ต้องการการเสริมสร้างเพิ่มขึ้น

บัญญัติ ขอบจิตต์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 โดยมีองค์ประกอบของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4 ด้าน คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน (ลูกเสือ ยุวกาชาด ชุมนุม ชมรม) 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 4) กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหาการทำงานเป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะค่านิยมที่พึงงามและความมีน้ำใจต่อกัน 2) กิจกรรมนักเรียน พบว่าช่วยส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบ ทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล มีความเมตตากรุณา มีคุณธรรม และมีระเบียบวินัย 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ค่านึงถึง สาธารณประโยชน์ มีความรับผิดชอบในลักษณะจิตอาสา และ 4) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ให้ เรียนได้ศึกษาตามความต้องการความสนใจตามธรรมชาติของผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะอาชีพ ส่วนตัว และทักษะชีวิต

งานวิจัยต่างประเทศ

Hughes (2003) ศึกษากรณีตัวอย่างของการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยม โดยใช้กลยุทธ์การเรียนรู้แบบสภาพจริงและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือทำด้วยตัวเองอย่างกระตือรือร้น เช่น การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด และการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์และทักษะนวัตกรรม ทักษะการทำงานเป็นทีม ความเป็นผู้นำ การสื่อสาร ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ และทักษะอาชีพได้ดี แต่ยังคงขาดการบูรณาการทักษะข้ามวัฒนธรรม

Sternberg (2003) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Creative Thinking in the Classroom สเติร์นเบิร์ก ระบุว่า ความคิดสร้างสรรค์ต่างจากความฉลาด การสอนและการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความมั่นใจ กล้าตัดสินใจ สามารถพัฒนาสมรรถนะด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ จึงได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในห้องเรียน โดยทำการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้น ป.4 ซึ่งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะมีทั้งนักเรียนที่เก่ง และปกติ (Gifted and non-gifted) ให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-tests) นักเรียนกลุ่มควบคุมจะได้รับการเรียนการสอนตามปกติ ในขณะที่กลุ่มทดลองจะจัดการเรียนการสอนเน้นเชิงปัญหา (Insight skills) ให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหาอย่างลึกซึ้ง หลังจากนั้นให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบหลังเรียนที่เป็นทักษะเชิงปัญหา (Post-test on insight skills) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ถูกสอนและถูกฝึกการคิดแบบลึกซึ้ง มีผลการทดสอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเห็นได้ชัด สเติร์นเบิร์กชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในตัวนักเรียน ได้แก่ การคิด ประดิษฐ์ ค้นพบ อภิปราย จินตนาการและการคาดการณ์ พร้อมกำหนดแนวทางการสอนสำหรับครูนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียน เพื่อให้เกิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 12 ประการ ดังนี้ 1. กำหนดทางเลือกใหม่เพื่อแก้ปัญหา 2. วิเคราะห์ทบทวนความคิด 3. ขยายความคิด 4. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. พินิจอุปสรรค 6. ใช้ความเสี่ยงที่เหมาะสม 7. เต็มใจยอมรับสิ่งใหม่ 8. มีความเชื่อมั่นในตนเอง 9. รู้จักการอดทนรอคอย 10. ค้นพบตนเอง 11. ใช้เวลาในการคิดและปฏิบัติ และ 12. ยอมรับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น

Fox (2010) ศึกษาวิจัยเพื่อทำความเข้าใจว่า ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความเข้าใจเรื่องทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับใดโดยใช้กรณีศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนยังไม่สามารถดำเนินการสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากครูและนักเรียนยังมีข้อจำกัดในการรับรู้และทำความเข้าใจเรื่องทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และถึงแม้ผู้บริหารโรงเรียนจะมีเข้าใจเรื่องทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มากกว่า แต่ไม่สามารถเปลี่ยนวัฒนธรรมปัจจุบันให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ นักวิจัยเสนอแนะให้มีการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พร้อม ๆ กับการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการทดสอบ

และการบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงต้องมาจากความร่วมมือและทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย

Landon (2019) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 : กรณีศึกษาการประเมินทั้ง 4 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(4Cs) ซึ่งการเรียนรู้ของนักเรียนต่อวิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการประเมินผล เพื่อทราบถึงระดับความต้องการของผู้เรียนว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนในภาวะเศรษฐกิจโลกและโลกในศตวรรษที่ 21 หรือไม่ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ การใช้แบบสำรวจปฏิบัติการของนักเรียนเพื่อประเมินการเรียนรู้ต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 ในขณะที่อยู่ในชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับทักษะทั้ง 4 ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 3) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีการรับรู้ต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 เชิงบวกโดยเรียงลำดับความสำคัญจากทักษะทั้ง 4 ทักษะได้ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 94.2 % 2) ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 84.9% 3) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 79.9 % และ 4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 89.3 % อย่างไรก็ตามพบประเด็นสำคัญที่เป็นข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะของผู้เรียนโดยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร 54.1% ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น 67.6% ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 40.9 % และทักษะการคิดสร้างสรรค์ 39.2 % นอกจากนี้ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า ผู้นำด้านการศึกษาควรให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทักษะทั้ง 4 ทักษะ ให้กับผู้เรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

Bridge (2019) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของการใช้ไอแพด (iPad) ร่วมกับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน และการใช้เฉพาะไอแพด (iPad) ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยบริดจ์กล่าวว่า การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้นเป็นการจัดการศึกษาที่เป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งผู้สอนจะต้องเน้นทักษะในหลายด้าน เช่น ทักษะด้านสารสนเทศ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อาชีพ รวมถึงวิทยาศาสตร์ การตระหนักรู้ถึงสถานการณ์โลกและทรัพยากรด้านการเงินและการเป็นพลโลกที่ดี อย่างไรก็ตามจากจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในระยะเริ่มต้นนั้น นักการศึกษาหลายคนยังคงมีคำถามในการบูรณาการการสอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มุ่งสู่ผลลัพธ์ที่ดี จากปัญหาดังกล่าวนำสู่การศึกษาในปัจจุบันนี้ โดยการศึกษาเป็นรูปแบบการศึกษาเชิงสถิติ เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการใช้ไอแพด (iPad) ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นทักษะด้านการสื่อสารและทักษะด้านการร่วมมือกับผู้อื่น และการใช้เฉพาะไอแพด (iPad) โดยไม่ได้จัดการเรียนการสอนร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาดังกล่าวประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 407 คน ของโรงเรียนในซานเมืองมิดเวสต์โดยเป็นการแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม แบบไม่มีการสุ่ม กลุ่ม A และกลุ่ม B เป็นกลุ่มที่ทดลอง ส่วนกลุ่ม C และกลุ่ม D เป็นกลุ่มควบคุมทั้ง 2 กลุ่มได้รับการเรียนรู้ โดยการใช้ ไอแพด (iPad) เป็นสื่อในการเรียนรู้ แต่กลุ่มทดลองเป็นการใช้ไอแพด (iPad) ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะด้านด้านการสื่อสารและทักษะด้านการร่วมมือกับผู้อื่น โดยเป็นการจัดการเรียนการสอน 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนจำนวน 20 ข้อ ทั้งนี้เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านด้านการสื่อสารและทักษะด้านการร่วมมือกับผู้อื่น

ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีผลต่อการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีผลต่อการพัฒนาทักษะด้านการร่วมมือกับผู้อื่น ส่วนนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยไอแพด (iPad) เพียงอย่างเดียวพบว่าผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน ข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังกล่าวพบว่า ควรมีการศึกษาที่ยาวนานกว่า ทั้งนี้เพื่อศึกษารอบทั้ง 4 ทักษะในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งในและต่างประเทศดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ ได้กล่าวถึงการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียนที่มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องตรงกัน ตามแต่ละบริบทและช่วงวัยของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดทักษะการตอบสนองต่อการเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น คิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านสารสนเทศ นวัตกรรมและเทคโนโลยี อาชีพ รวมถึงวิทยาศาสตร์ การตระหนักรู้ถึงสถานการณ์โลกและทรัพยากรด้านการเงินและการเป็นพลโลกที่ดี พร้อมทั้งสร้าง ความรับรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ แรงจูงใจการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการขับเคลื่อนเป้าหมายของตน พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดของการจัดการเรียนการสอน

พูน ปณ ทิโต ชเว

บทที่ 3

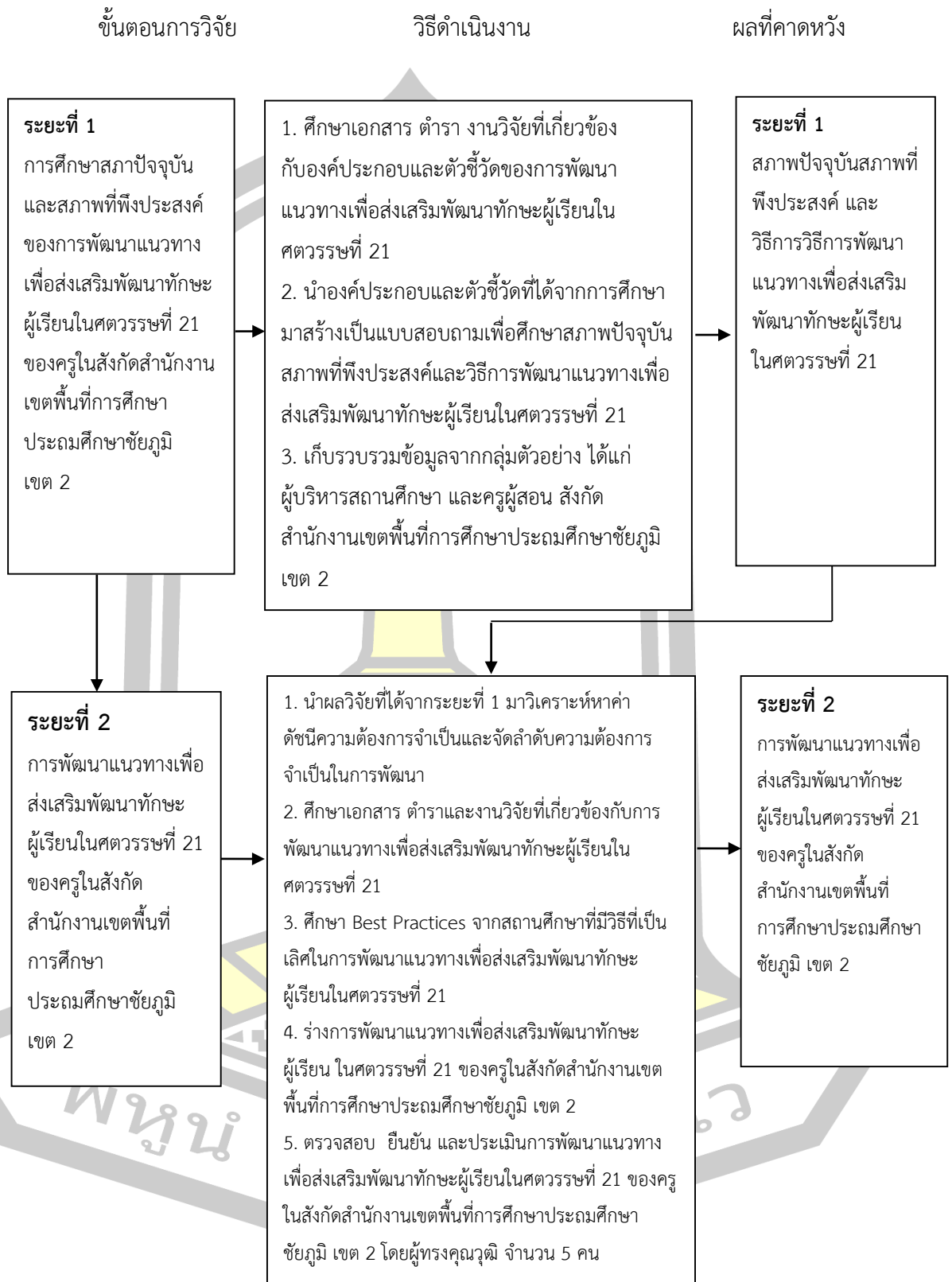
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวิธีการดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

ในระยะที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนา
ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
โดยศึกษารอบแนวคิด ทฤษฎี แล้ววิเคราะห์สังเคราะห์ได้องค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21 ดังนี้

1.1.1 ทักษะผู้เรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ

- 1) ทักษะการสื่อสาร
- 2) ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ
- 3) ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

1.1.2 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

- 1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์
- 2) ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ
- 3) ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย
- 4) ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

1.1.3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง องค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

- 1) ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม
- 2) มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง
- 3) มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

1.2 นำผลการวิจัยในข้อ 1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มาใช้สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์
และผลการสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.4 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากข้อมูลที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,647 คน จาก 262 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie and Morgan) (คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2561) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม โดยมีการดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.3 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ตามขนาดของประชากรที่สังกัดในสถานศึกษา ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลาก เพื่อสุ่มกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 338 คน โดยมีขั้นตอนวิธีการสุ่มดังนี้ ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ขนาดสถานศึกษา	จำนวน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	1,112	136
ขนาดกลาง	1,370	140
ขนาดใหญ่	165	62
รวมทั้งสิ้น	2,647	338

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต Likert (Likert' Rating Scale) คือ

5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Form) เพื่อให้ผู้ตอบคำถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3.2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3.2.2 ร่างแบบสอบถามโดยใช้ประเด็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากการศึกษามาเป็นกรอบการสร้างแบบสอบถาม

3.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.2.4 การตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมและความชัดเจนของข้อคำถาม ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยวิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence) หรือพบว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.60–1.00

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป และมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายพัชรพล ธรรมแสง วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.อ.ด.) สาขา การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

2. นายพิชชัชย ธีรปรีชาวิศว์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขา หลักสูตรและการสอน ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

3. นางสาววิลาสินี ชำนาญกุล วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศษ.ด.) สาขา การบริหารการศึกษา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองคูวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

4. นางสาวจุฬาลักษณ์ ภูปัญญา วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด) สาขา หลักสูตรและการเรียนสอน ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

5. นางมณีรัศม์ คำคำ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม)

สาขา วิจัยและประเมินผล ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

พิจารณาตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องเหมาะสม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า ข้อคำถามทั้งหมดมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไปทุกข้อซึ่งเป็นแบบสอบถามที่นำไปใช้ได้ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553)

ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง ให้คะแนน +1

ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง ให้คะแนน 0

ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้จริง ให้คะแนน -1

3.2.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.2.6 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยเกณฑ์ความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้มีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ .982 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .979

3.2.7 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันตามวิธี Item Total Correlation โดยเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2553) พบว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าอยู่ระหว่าง .478-.878 และข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอยู่ระหว่าง .549-.867

3.2.8 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 338 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังกล่าว

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ และนัดหมายเพื่อขอรับคืนด้วยตนเองภายในเวลา 2 สัปดาห์

5 การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

จำแนกแยกแยะ ก่อนนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติที่กำหนด โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.1.3 วิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 3 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) ร้อยละ (Percentage, %)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

5.2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach)

2) การหาค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ผู้วิจัยศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ขั้นตอน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment) ได้นำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะเวลาที่ 1 มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550) เพื่อจัดลำดับความต้องการความจำเป็น โดยการคำนวณสูตรดังต่อไปนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

I (Important) หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น

D (Degree of Success) หมายถึง สภาพที่เป็นจริง

ตอนที่ 2 สถานศึกษาต้นแบบที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ของสถานศึกษาที่เป็นต้นแบบเรื่องการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการหรือครูผู้สอน จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 6 คน

1. ขั้นตอนการ

1.1 กำหนดคุณสมบัติของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากโดยพิจารณาสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในด้านการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะสำคัญของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำนวน 3 โรงเรียน มีคุณสมบัติดังนี้

1.1.1 เป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปีย้อนหลัง (พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2562)

1.1.2 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่าระดับภูมิภาค

1.1.3 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์และยอมรับโดยทั่วกัน

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากสถานศึกษาต้นแบบที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในด้านเรื่องการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการหรือครูผู้สอน จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์

แบบบันทึกเสียง

3.2 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3. สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

4. นำเครื่องมือที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในระยะที่ 1

5. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

และนำส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในสถานศึกษาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ พร้อมทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ

สัมภาษณ์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากกลุ่มเป้าหมายที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการ และครูผู้สอน

4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุป

ประเด็นการดำเนินงานและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการสรุปประเด็นสำคัญและนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 3 ร่างการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำเสนอข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ใน ระยะที่ 1

1.2 การวิเคราะห์ความต้องการความจำเป็น (Need Assessment) มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index) (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) เพื่อจัดลำดับความต้องการความจำเป็น โดยการคำนวณสูตร ดังต่อไปนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D)/D$$

I (Important)	หมายถึง	สภาพที่ควรจะเป็น
D (Degree of Success)	หมายถึง	สภาพที่เป็นจริง

1.3 การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากหน่วยงานที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

1.4 นำข้อมูลในข้อที่ 1, 2 และ 3 พัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 4 ยืนยันตรวจสอบ และประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้วยวิธีประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.2 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

2.3 ผู้รับผิดชอบงานด้านการบริหารงานวิชาการ

2.4 คณาจารย์หรือนักวิชาการทางการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

หรือเอกชน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบประเมินแนวทาง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินแนวทางตามลำดับดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำราและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 นำมาเป็นการรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมิน

3.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินแนวทางจากเอกสารตำรา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

3.1.3 สร้างแบบประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

3.1.4 นำเครื่องมือที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมจากระยะที่ 1)

3.1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.6 จัดพิมพ์แบบประเมินการพัฒนาแนวทางฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 แบบประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 นำองค์ประกอบที่ได้มาสร้างเป็นแบบประเมินการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

3.2.2 สร้างแบบประเมินโดยยึดความมุ่งหมายและจากนิยามศัพท์ เป็นหลัก

3.2.3 นำเครื่องมือเสนอคณะกรรมการควบคุมการวิจัยเพื่อพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง นำเครื่องมือที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ซึ่งกำหนดค่าตั้งแต่ .05 ขึ้นไป โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมจากระยะที่ 1)

3.2.4 นำเครื่องมือไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.5 นำแบบประเมินหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และนำแบบประเมินแต่ละข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ คือ ตั้งแต่ 0.02-1.00 มาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) เกณฑ์ที่กำหนด คือ ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป พบว่า ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าอยู่ระหว่าง .478-.878 และข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีค่าอยู่ ระหว่าง .549-.867 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพปัจจุบัน เท่ากับ .982 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของสภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ .979

3.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมิน

3.2.7 จัดพิมพ์แบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบประเมินการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินแนวทาง ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินแนวทาง

4.2 ผู้วิจัยนำแบบประเมินแบบประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พร้อมทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อระดมการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

4.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางการศึกษา

4.2.2 มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

4.2.3 มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษาในตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี

โดยการวิจัยครั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจะต้องมีคุณสมบัติ อย่างน้อย 2 ใน 4 ข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
2. ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน
3. อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน

4.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 รวมทั้งคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยนำส่งด้วยตนเอง

5. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจากประเมินแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 (Descriptive Analysis) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับ กลับคืนมาจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินในตอนต้นที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียนแบบประเมินวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงท้ายตาราง

1.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินในตอนต้นที่ 2 ข้อมูล เกี่ยวกับความเหมาะสมความเป็นไปได้ในการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การแปล ความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/
ความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ร้อยละ (Percentage)

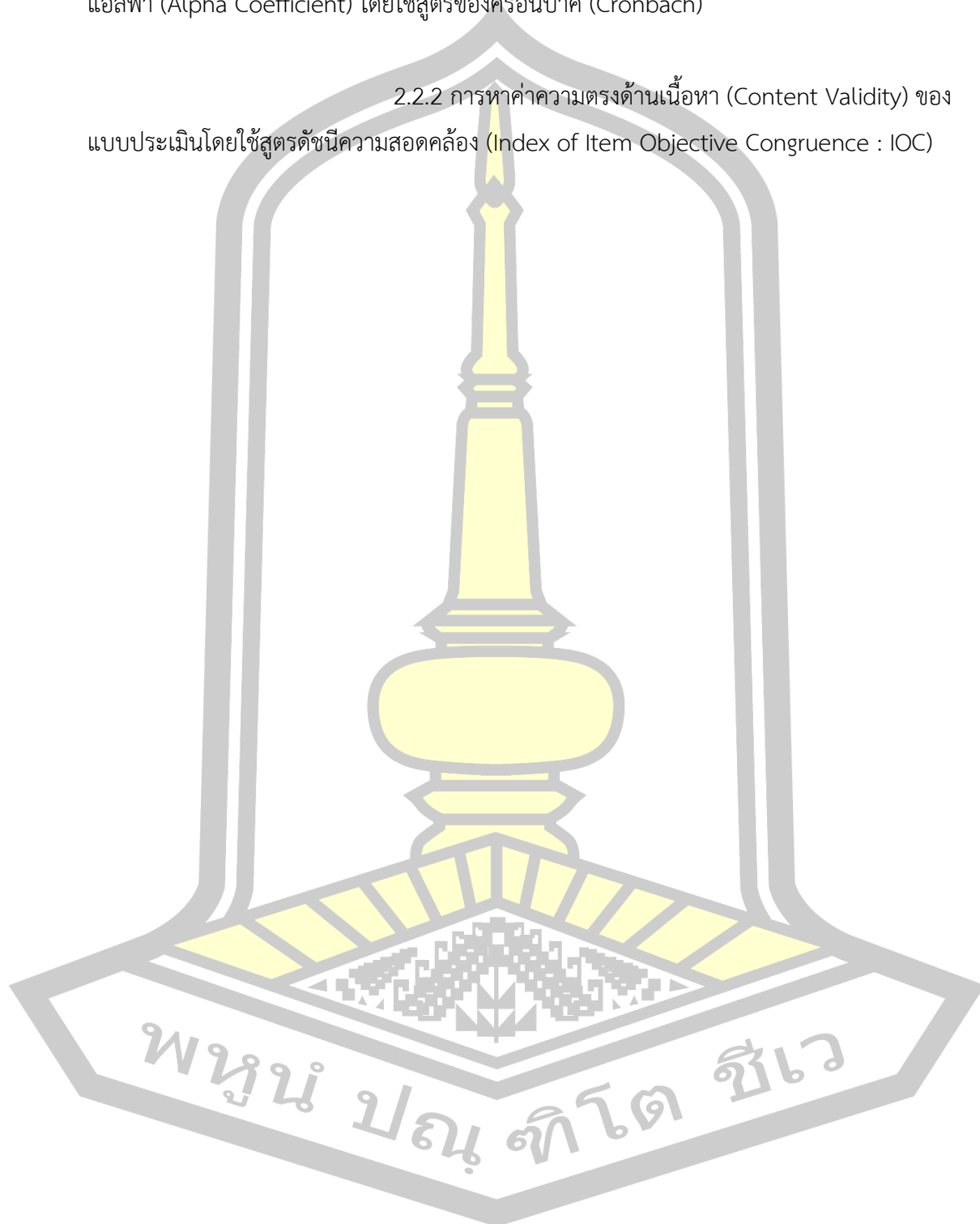
2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach)

2.2.2 การหาค่าความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ เป็นลำดับดังต่อไปนี้
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.1 การศึกษาสถานศึกษาดั้งเดิมที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของสถานศึกษาดั้งเดิมในการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1. การวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และข้อค้นพบต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้องค์ประกอบของทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะผู้เรียนรู้ โดยมีประกอบย่อย 3 องค์ประกอบทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ และทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ

2. ผลการการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ปรากฏดังตาราง 5 ถึงตาราง 9

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ที่	ข้อมูลทั่วไป	ผู้ตอบแบบสอบถาม	
		จำนวน (338 คน)	ร้อยละ (100.00)
1	ตำแหน่งวิทยฐานะ		
	1.1 ครูผู้ช่วย	31	9.20
	1.2 ครู (คศ.1)	55	16.30
	1.3 ครูชำนาญการ (คศ.2)	32	9.50
	1.4 ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)	220	65.10
	1.5 ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)	0	0.00
	รวม	338	100.00
2	ขนาดของสถานศึกษา		
	2.1 ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 – 120 คน	108	32.00
	2.2 ขนาดกลาง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 – 300 คน	147	43.50
	2.3 ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป	83	24.60
	รวม	338	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีตำแหน่งวิทยฐานะอยู่ในระดับ
ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) ร้อยละ 65.10 และขนาดสถานศึกษาส่วนมากเป็นสถานศึกษา
ขนาดกลาง ร้อยละ 43.50

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ทักษะผู้เรียนรู้	4.35	0.53	มาก	4.68	0.41	มากที่สุด	0.076	2
2. ทักษะผู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี	4.18	0.58	มาก	4.58	0.46	มากที่สุด	0.096	1
3. ทักษะพลเมืองที่ เข้มแข็ง	4.45	0.57	มาก	4.72	0.44	มากที่สุด	0.061	3
โดยรวม	4.32	0.52	มาก	4.65	0.40	มากที่สุด		

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก และเรียงลำดับคะแนน
จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.45$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$)
และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ
สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่
21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และเรียงลำดับคะแนน
จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.72$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.68$)
และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อนำมาจัดลำดับ
ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย พบว่า ลำดับที่ 1
ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้
และลำดับที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
 แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ครูผู้สอนสามารถ ในการถ่ายทอด ข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความ คิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และ เขียนได้ตามความ เหมาะสมของ สถานการณ์	4.36	0.64	มาก	4.68	0.52	มากที่สุด	0.073	5
2. ครูผู้สอนสามารถ ในการถ่ายทอด ข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึกความ คิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ ร่วมกันและเกิดความ ร่วมมือในการทำงาน	4.31	0.66	มาก	4.68	0.51	มากที่สุด	0.086	2
3. ครูผู้สอนสามารถ ในการถ่ายทอดคำสั่ง มอบหมายงานที่มี ความชัดเจน	4.54	0.59	มากที่สุด	4.76	0.45	มากที่สุด	0.048	8

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. ครูผู้สอนสามารถ ในการเจรจาต่อรอง โน้มน้าวให้บุคลากร ปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จบรรลุ เป้าหมายของ สถานศึกษา	4.15	0.68	มาก	4.61	0.55	มากที่สุด	0.111	1
5. ครูผู้สอนสามารถ ในการให้คำแนะนำ หรือชี้แนะให้บุคลากร ปฏิบัติตามได้อย่าง โดดเด่น เพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จบรรลุ เป้าหมายของ สถานศึกษา	4.28	0.71	มาก	4.63	0.57	มากที่สุด	0.082	3
6. ครูผู้สอนสามารถ คิดพิจารณาไตร่ตรอง อย่างมีเหตุผลโดย อาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริง ประกอบการตัดสินใจ ตามความเหมาะสม ของสถานการณ์	4.33	0.70	มาก	4.67	0.53	มากที่สุด	0.079	4

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
7. ครูผู้สอนสามารถ คิดพิจารณาไตร่ตรอง อย่างมีเหตุผลโดย อาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริง ประกอบการตัดสินใจ โดยคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยอาศัยข้อมูล หลักฐาน	4.35	0.67	มาก	4.63	0.60	มากที่สุด	0.064	7
8. ครูผู้สอนสามารถ คิดพิจารณาไตร่ตรอง อย่างมีเหตุผลชัดเจน เพื่อการตัดสินใจ นำไปสู่ความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา	4.39	0.67	มาก	4.71	0.54	มากที่สุด	0.073	5
9. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ตัดสินใจเลือกทาง ปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อให้ ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ ความสำเร็จตรงตาม ที่ตั้งเป้าหมายไว้	4.36	0.67	มาก	4.67	0.51	มากที่สุด	0.071	6

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
10. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ นำผลการตัดสินใจ เพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมาย ที่วางไว้	4.38	0.68	มาก	4.69	0.51	มากที่สุด	0.071	6
11. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ตัดสินใจแก้ไขปัญหา โดยใช้เหตุและ สติปัญญาบนพื้นฐาน ของข้อมูลที่เป็นจริงใน การแก้ไขปัญหาอย่าง รอบคอบระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ นำไปสู่ความสำเร็จ ตรงตามที่ตั้งเป้าหมาย ไว้	4.37	0.67	มาก	4.69	0.51	มากที่สุด	0.073	5
โดยรวม	4.35	0.53	มาก	4.35	0.53	มาก		

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะ
ผู้เรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด
1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอน
สามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.54$) ครูผู้สอนสามารถคิด
พิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของ
สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$) ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำผลการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมายที่
วางไว้ ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่ง มอบหมายงานที่มีความชัดเจน ($\bar{X} = 4.76$) ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$) ครูผู้สอน สามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ($\bar{X} = 4.68$) และครูผู้สอนสามารถ ในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเกิดความร่วมมือในการทำงาน ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อนำมาจัดลำดับ ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงลำดับจากความต้องการมากไปหาความต้องการน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษาครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ครูผู้สอนสามารถในการให้ คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณา ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุผลและสติปัญญาบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำผลการตัดสินใจเพื่อ ปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูล หลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา ครูผู้สอน สามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน ตามลำดับ

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และ
เทคโนโลยี

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ครูผู้สอนมี ความสามารถทางสมอง ในการแปลความหมาย ของข้อมูลได้อย่าง น่าเชื่อถือ	4.24	0.71	มาก	4.67	0.54	มากที่สุด	0.101	6
2. ครูผู้สอนมี ความสามารถเชื่อมโยง ข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่าง เป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้ อย่างเป็นองค์รวม	4.13	0.73	มาก	4.62	0.55	มากที่สุด	0.119	3
3. ครูผู้สอนมี ความสามารถ คิด แก้ปัญหาด้วยวิธีการ ใหม่ การคิดดัดแปลง ปรุงแต่ง ผสมผสานกัน ให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็น แบบอย่างและกระตุ้น ให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงาน อย่างสร้างสรรค์และมี ความถูกต้อง	4.24	0.74	มาก	4.67	0.54	มากที่สุด	0.101	6

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการนำ ความรู้ ความคิด สร้างสรรค์เพื่อ ตอบสนองต่อความ ต้องการหรือเพิ่มมูลค่า ทางเศรษฐกิจและสังคม	4.23	0.73	มาก	4.64	0.57	มากที่สุด	0.097	9
5. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ บูรณาการทำให้เกิดการ พัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต หรือบริการ ใหม่เพื่อตอบสนองต่อ ความต้องการหรือ เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และสังคม	4.12	0.70	มาก	4.56	0.65	มากที่สุด	0.107	5
6. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ค้นหา การเข้าถึง การวิเคราะห์และ การนำเสนอสารสนเทศไป ประยุกต์ใช้	4.19	0.74	มาก	4.62	0.58	มากที่สุด	0.103	7

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
7. ครูผู้สอนมี ความสามารถรู้ตัวว่า ตนเองต้องการ สารสนเทศ การประเมินความ น่าเชื่อถือของข้อมูล สารสนเทศได้	4.22	0.66	มาก	4.57	0.59	มากที่สุด	0.083	11
8. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ระบุที่มาของแหล่ง ข้อมูลสารสนเทศได้	4.22	0.69	มาก	4.60	0.58	มากที่สุด	0.090	10
9. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ นำสารสนเทศที่ได้ไป ใช้อย่างเกิด ประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบ ต่อตนเองและสังคม อย่างปลอดภัย	4.29	0.67	มาก	4.71	0.53	มากที่สุด	0.098	8
10. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ใช้เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีได้ อย่างคล่องแคล่ว ปลอดภัย	4.09	0.73	มาก	4.61	0.59	มากที่สุด	0.127	2

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
11. ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ	4.06	0.73	มาก	4.58	0.63	มากที่สุด	0.128	1
12. ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์	4.14	0.77	มาก	4.61	0.59	มากที่สุด	0.114	4
โดยรวม	4.18	0.58	มาก	4.58	0.46	มากที่สุด		

จากตาราง 8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 12 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ

โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.29$) ครูผู้สอนมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.24$) และครูผู้สอนมีความสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ประยุกต์ ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.24$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย ($\bar{X} = 4.71$) ครูผู้สอนมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.67$) และครูผู้สอนมีความสามารถ คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ประยุกต์ ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.67$)

เมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วปลอดภัย ครูผู้สอนมีความสามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต หรือบริการใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ครูผู้สอนมีความสามารถ คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ประยุกต์ ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง ครูผู้สอนมีความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การวิเคราะห์และการนำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้ ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม ครูผู้สอนมีความสามารถในการระบุที่มาของแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้ ครูผู้สอนมีความสามารถรู้ตัวว่าตนเองต้องการสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศได้ ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ปรับตัวกับสภาพ เปลี่ยนแปลงทาง ความคิดและพฤติกรรม ที่หลากหลายวัฒนธรรม เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ ร่วมกัน	4.41	0.69	มาก	4.71	0.51	มากที่สุด	0.068	4
2. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ ดำเนินชีวิตด้วยความ พอดีและบรรลุ เป้าหมายในสภาพการ เปลี่ยนแปลงความคิด และพฤติกรรมเมื่อต้อง ร่วมงานกับผู้อื่นใน วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	4.41	0.69	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด	0.063	6
3. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ นำแนวความคิดไปสู่ การปฏิบัติให้บรรลุ เป้าหมายการทำงานที่ ดีและเหมาะสมได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.37	0.68	มาก	4.70	0.54	มากที่สุด	0.076	1

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ สนับสนุนช่วยเหลือ ปฏิบัติงานร่วมกันเป็น หมู่คณะ มีส่วนร่วม ทำงานแบบร่วมมือรวม พลังด้วยความ รับผิดชอบและ ความเต็มใจเพื่อให้ เกิดผลสำเร็จจนนำไปสู่ เป้าหมาย	4.39	0.72	มาก	4.67	0.57	มากที่สุด	0.064	5
5. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการใช้ ภาวะผู้นำอย่าง เหมาะสมกับ สถานการณ์ให้สามารถ แก้ปัญหาในการ ปฏิบัติงานร่วมกันเป็น หมู่คณะได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.39	0.71	มาก	4.70	0.53	มากที่สุด	0.071	3

พหุบัณฑิต ชีวะ

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
6. ครูผู้สอนมีสามารถ ในการคิดวางแผน แก้ไข ปัญหาและหาแนวทาง ป้องกันปัญหาที่อาจ เกิดขึ้นจากปฏิบัติงาน ด้วยแนวคิดหรือวิธีการ แบบใหม่เพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ตนเอง	4.39	0.69	มาก	4.67	0.55	มากที่สุด	0.064	5
7. ครูผู้สอนมี ความสามารถในการ พัฒนาตนเองให้เกิด ความชำนาญด้วยตนเอง จากการค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอโดยไม่ต้องรอ คำสั่งหรือผู้บังคับบัญชา มอบหมาย	4.40	0.67	มาก	4.72	0.52	มากที่สุด	0.073	2
8. ครูผู้สอนมี ความสามารถที่จะอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบ สุขและเกิดประโยชน์ ด้วยการมีจิตสำนึก การ ใช้ทรัพยากรและการ ดูแลสิ่งแวดล้อมอย่าง คุ้มค่าร่วมกัน	4.58	0.67	มากที่สุด	4.79	0.47	มากที่สุด	0.046	7

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
9. ครูผู้สอนมี ความสามารถและเป็น แบบอย่างที่ดีด้านการ ใช้ทรัพยากรดูแล รักษาสิ่งแวดล้อมอย่าง คุ้มค่า เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม ร่วมกัน	4.62	0.61	มากที่สุด	4.77	0.49	มากที่สุด	0.032	9
10.ครูผู้สอนมี ความสามารถใน การบูรณาการความรู้ อย่างหลากหลายให้มี การสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม อย่างคุ้มค่าเพื่อพัฒนา สังคมและสิ่งแวดล้อม	4.57	0.62	มากที่สุด	4.77	0.50	มากที่สุด	0.044	8
โดยรวม	4.45	0.57	มาก	4.72	0.44	มากที่สุด		

จากตาราง 9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะ
พลเมืองที่เข้มแข็ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับ
มากที่สุด 3 ข้อ อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่
ครูผู้สอนมีความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ทรัพยากร ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า
เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.62$) ครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่
ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแล

สิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าร่วมกัน ($\bar{X} = 4.58$) และครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.57$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 10 ข้อ และอยู่เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าร่วมกัน ($\bar{X} = 4.79$) ครูผู้สอนมีความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ทรัพยากร ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่า เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ($\bar{X} = 4.77$) และครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึกการใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการทำงานที่ดีและเหมาะสมได้ ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญด้วยตนเองจากการค้นคว้าเรียนรู้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชาอธิบาย ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ให้สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนมีความสามารถในการปรับตัวกับสภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ครูผู้สอนมีความสามารถในการสนับสนุนช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีส่วนร่วมทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังด้วยความรับผิดชอบและความเต็มใจเพื่อให้เกิดผลสำเร็จจนนำไปสู่เป้าหมาย ครูผู้สอนมีความสามารถในการคิดวางแผน แก้ไขปัญหาและหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากปฏิบัติงานด้วยแนวคิดหรือวิธีการแบบใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตนเอง ครูผู้สอนมีความสามารถในการดำเนินชีวิตด้วยความพอดีและบรรลุเป้าหมายในสภาพการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมเมื่อต้องร่วมงานกับผู้อื่นในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าร่วมกัน ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม ครูผู้สอนมีความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ทรัพยากร ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ่มค่า เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ตามลำดับ

ตาราง 10 ผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับสภาพ
ปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้	
1.1 ทักษะการสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรใช้การสื่อสารที่ถูกต้องชัดเจนความเข้าใจที่ตรงกันในการเรียนรู้ - การฝึกทักษะการสื่อสารบ่อย ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ทักษะการสื่อสารที่ดีของครูจะต้องประกอบไปด้วยทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน ทักษะการพูดและทักษะการเขียน - สามารถใช้การสื่อสารได้ดีในชีวิตประจำวันและอาชีพการงาน - ครูควรเปิดโอกาสและครูควรสร้างโอกาสในการเรียนรู้ การสื่อสารในยุค 4.0 ให้ทันยุคทันสมัย - ครูต้องมีกระบวนการในการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมหรือกลุ่มเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ระหว่างผู้เกี่ยวข้อง และจะเป็นทั้งผู้ส่งสารและรับสารไปด้วยกัน - ครูควรปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก เพื่อให้ทักษะการสื่อสารบรรลุเป้าหมาย - ครูผู้สอนจะต้องมีทักษะการสื่อสารที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในการที่ครูสื่อสารแล้วนำมาปฏิบัติได้ - นักเรียนมีทักษะในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย เช่น การใช้ Internet - จัดสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ต้องให้ครูได้ฝึกใช้และพัฒนาทักษะการสื่อสารอยู่บ่อย ๆ และต่อเนื่อง - ครูผู้สอนสามารถรู้เท่าทันสถานการณ์ - พูดภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นคนดี

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - จับประเด็นสำคัญ ถ้าไม่มั่นใจให้ถามให้มั่นใจ สื่อสารให้ตรงประเด็น
1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ	<ul style="list-style-type: none"> - ครูจะตัดสินใจในเรื่องใดต้องมีข้อมูลและเหตุผลประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอ - การฝึกทักษะการคิดวิจารณ์ให้กับผู้เรียนทุเรียนรู้จักไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลมีความละเอียดรอบคอบ - ครูจะต้องมีกระบวนการคิดที่ใช้เหตุผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบโดยการศึกษาข้อมูลหลักฐานแยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือข้อเท็จจริงข้อใดคือความคิดเห็น - ใช้ความคิดวิเคราะห์และมีวัฒนธรรม - ครูต้องเป็นผู้มีการคิดอย่างวิจารณ์ญาณ ในยุคโซเซียลเน็ตเวิร์กมีการแพร่หลาย และข้อข่าวสารอย่างมีวิจารณ์ญาณ - การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณจำเป็นต้องประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ คือ การตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การสรุปประเมิน และการหาแนวทางในการนำไปใช้โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ - ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล - ครูจะต้องมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพื่อวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล - นักเรียนเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์เพื่อนำมาใช้ในการเรียน - จัดอบรมกิจกรรมกระบวนการคิด - ตั้งคำถาม การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การสรุปประเมินผล และการหาแนวทางในการนำไปใช้ โดยใช้เหตุและผลประกอบการตัดสินใจ

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
<p>1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การตัดสินใจแก้ปัญหาของครูควรคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตัดสินใจนั้น ๆ - ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิจารณ์ญาณเป็นแล้วจะส่งผลต่อทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดี - ก่อนที่จะตัดสินใจและแก้ปัญหาครูต้องมีความชัดเจนต่อประเด็นปัญหาพัฒนาทางเลือกแก่ประเด็นปัญหาการประเมินแต่ละทางเลือกและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด - สามารถปรับใช้ในชีวิต ใช้สะดวกในการสื่อสาร - ครูต้องเป็นผู้ที่สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และสามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน - การตัดสินใจที่ดีนั้น ครูต้องมีการกำหนดขอบเขต และความสำคัญของการตัดสินใจรวบรวมทางเลือกที่มีทั้งทางออกมาศึกษา และกำหนดขอบเขตของแต่ละทางเลือกตัดสินใจในเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและประเมินการตัดสินใจ - ปลุกฝังให้ผู้เรียนในการตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็น - ครูจะต้องมีการตัดสินใจอย่างเป็นกลางและให้นักเรียนได้รับผลประโยชน์มากที่สุด และชี้แนะนักเรียน เพื่อที่จะให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตัวเอง - นักเรียนยังขาดทักษะในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ส่วนใหญ่มักใช้กำลังในการแก้ปัญหา - จัดอบรม - วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ค้นหาทางเลือกในการแก้ปัญหา การตัดสินใจในการแก้ปัญหา

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
2 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	
2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรเป็นผู้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกทางความคิดอย่างสร้างสรรค์ไม่ปิดกั้นความคิดทุกแนวคิดของผู้เรียนมีคุณค่า - ผู้เรียนมีทักษะการคิดสร้างสรรค์นำไปสู่การคิดกว้างคิดไกลต่อไป - ครูต้องมีความสามารถในการมองเห็นสิ่งต่างๆในแง่มุมใหม่หรือเป็นการกระทำสิ่งต่างๆได้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรือมีความแปลกใหม่ - กำหนดวัฒนธรรมใหม่ ๆ ในการเรียน การสอน - ครูต้องมีความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสื่อนวัตกรรมเพื่อใช้ในการเรียนการสอน - ความคิดสร้างสรรค์ครูควรประกอบไปด้วย สิ่งใหม่ เป็นการคิดที่แหวกวงล้อมความคิดที่มีอยู่เดิม ใช้การได้ ใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม มีความเหมาะสม เป็นความคิดที่สะท้อนความมีเหตุผลที่เหมาะสม และมีคุณค่า - ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนให้มีความคิดและฝึกฝนบ่อยๆ - คิดที่แปลกให้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย - กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทำงานโดยการได้ลงมือปฏิบัติ จะทำให้นักเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์ผลงาน
2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ	<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอนสามารถคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ด้วยวิธีแปลกใหม่ - จัดอบรมและให้ครูมีเวลาในการคิดนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน - มีความคล่องแคล่วในการคิด มีความหลากหลายยืดหยุ่นในการคิด มีความคิดแปลกใหม่

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรบูรณาการความรู้ต่างๆที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมที่ทำให้เกิดการเพิ่มมูลค่าและต่อยอดเป็นแนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ๆได้ - มีกรอบของลักษณะวิชาและทุนมากำหนดคงไม่ได้ใช้ทักษะของครู 100% - ทักษะการสร้างนวัตกรรมของผู้เรียนจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี - ครูต้องมีกระบวนการคิด 6 ขั้นตอน 1 วิเคราะห์ความต้องการนวัตกรรม 2 สังเคราะห์ความคิดที่นำไปสู่นวัตกรรม 3 แสวงหาความร่วมมือสะท้อนความคิดร่วมกัน 5 ลงสรุปความคิด 6 ประเมินความคิด - เอื้อประโยชน์ต่อผลิตภัณฑ์ ต่อธุรกิจ - ครูควรมีความสามารถในการใช้ความรู้ จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ความร่วมมือในการทำให้เกิดนวัตกรรม - ส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียน เห็นคุณค่าของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ - ทักษะการสร้างนวัตกรรมที่เป็นนวัตกรรมที่ไม่ยากเกินไปและต้องคำนึงถึงผู้ใช้นวัตกรรมว่าเหมาะสมกับผู้ใช้หรือไม่ - ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการเรียนรู้โดยฝึกการการทำโครงการ - คัดมาดูงานและติดตามนิเทศ เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน - วิเคราะห์ความต้องการนวัตกรรม สังเคราะห์ความคิดที่นำไปสู่นวัตกรรม แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรม สะท้อนความคิดร่วมกัน สรุปความคิด ประเมินความคิด

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
<p>2.3 การเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ใหม่จากสื่อที่หลากหลายและใช้ข้อมูลความรู้นั้นอย่างมีประโยชน์ถูกต้องปลอดภัย - การเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนโดยตรง - ในการเข้าใช้ข้อมูลต้องรู้จักอ่านให้ดี ๆ ระวังตระวังเว็บไซต์ปลอมต่างๆพยายามอ่านบทความติดตามข่าวสารใหม่ ๆ ตลอดเวลา - ใช้อย่างระมัดระวังและจำเป็น - ครูต้องสามารถเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง ปลอดภัยเหมาะสม - ครูต้องรู้จักการใช้ข้อมูลให้ถูกต้องปลอดภัย คือ การคิดก่อนกดอย่างกตลิ่งใจใด ๆ ที่ส่งมาจากคนที่คุณไม่รู้จักไม่ว่าจะเป็นบน อีเมล เฟซบุ๊ก หรือช่องทาง แชนด์ต่าง ๆ - ให้ใช้เทคโนโลยีเข้าถึงข้อมูลโดยคำนึงถึงความปลอดภัย - แนะนำการใช้นวัตกรรมก่อนใช้และพูดถึงประโยชน์และโทษของข้อมูลที่นักเรียนจะศึกษา - นักเรียนมีทักษะในการเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็ว แต่ครูควรแนะนำ web-site ที่ดีและมีประโยชน์เพื่อความปลอดภัย - ปฏิบัติตามขั้นตอนและนึกถึงความถูกต้องและปลอดภัย - ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัว ศึกษาเงื่อนไขการใช้งาน ปกป้องความเป็นส่วนตัว
<p>2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีถูกต้องปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรใช้สื่อสารสนเทศที่หลากหลายมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและต้องเป็นสื่อสารสนเทศที่มีประโยชน์สำหรับผู้เรียน - การประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - ครูควรรู้จักเท่าทันสารสนเทศการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลประเมินสารสนเทศได้อย่างมีวิจารณญาณ - ประยุกต์ใช้ในทางที่ถูกต้องเน้นทางวัฒนธรรมแบบไทยๆ - ครูต้องมีการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีได้ถูกต้องปลอดภัย - เพิ่มประสิทธิภาพการใช้สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ และตรงกับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจัดการกับสารสนเทศได้อย่างต่อเนื่อง มีความรู้พื้นฐานที่จะประยุกต์ใช้สารสนเทศตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีปัจจัยเสริมอยู่รอบด้าน - นักเรียนมีความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีได้ดี แต่ครูต้องคอยกำกับดูแลและตรวจสอบเพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย <p>ปรับตัวและก้าวให้ทันกับยุคใหม่ เคารพในกฎระเบียบการใช้ การอยู่ และความถูกต้อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานต่างๆได้ เช่น งานด้าน การศึกษา การแพทย์ นำมาประยุกต์สื่อการสอนให้เหมาะสมกับ เรื่องที่สอนและรายวิชา
3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง	
3.1 ทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ครูมีความเข้าใจในความแตกต่างทางสังคมความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพื่อจะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ - ทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข - การปรับตัวเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพบเจอครูจะต้องมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งในด้านภาษาและวัฒนธรรม

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - การรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ มาไม่ได้หมายถึงไม่ได้หมายถึงต้องเอาของเขามาโดยไม่ไตร่ตรองโดยลึ้มความเป็นวัฒนธรรมไทย - ครูต้องมีทักษะการใช้ภาษา ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ - ปลุกฝั่งนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชนและครอบครัวและนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวัน - สังคมของนักเรียนส่วนมากเป็นสังคมก้มหน้า อยู่กับโทรศัพท์มากเกินไป มีความพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม - มีความเคารพในหลักของความเป็นจริง - การปรับตัวให้ทันยุคศตวรรษ การใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี เรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม
<p>3.2 มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและมีภาวะผู้นำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องเรียนรู้การเป็นผู้นำรู้ว่าการปรับตัวเข้าหากันบทบาทของผู้นำที่ดีผู้ตามที่ดี - การทำกิจกรรมใด ๆ ผู้เรียนมีอุดมการณ์ทำงานเป็นทีมและมีภาวะผู้นำผู้เรียนก็จะไปสู่เป้าหมายเสมอ - การทำงานเป็นทีมต้องมีการวางแผนการทำงานร่วมกันมีความสามัคคีกันในกลุ่มและมีจุดมุ่งหมายในการทำงานร่วมกัน - น้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นสัญญาณบ่งบอกว่าเป็นหนทางแห่งความสำเร็จนั้นคือ ความสามัคคี - การทำงานเป็นทีมต้องมีความพยายามร่วมกันของกลุ่ม เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเพื่อทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยวิธีที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด - ให้นักเรียนรู้จักรักและสามัคคี มีความเสียสละ - นักเรียนมีความกล้าแสดงออก ทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ ทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพ - เคารพประชาธิปไตย

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นหนึ่งเดียวกันขององค์กรนั้น สมาชิกแต่ละคนจัดการหน้าที่ของตนเอง มีความซื่อสัตย์และสามัคคีในทีม
<p>3.3 มีความคิดริเริ่มนำการเรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ - การมีความริเริ่มจะช่วยเติมเต็มทักษะให้กับผู้เรียนไปเรื่อย ๆ - มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1 ประเมินความต้องการของตนเอง 2 กำหนดจุดมุ่งหมายสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ 3 กำหนดวิธีการตรวจสอบตนเอง - คิดและลงมือกระทำด้วยตนเอง คือการริเริ่มอะไรบางอย่าง - เรียนรู้ด้วยความสนใจ ความต้องการ และความถนัดมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากร บอกวิธีการเรียนรู้ เลือกรูปแบบการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของตนเอง - ให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเองและกล้าที่เรียนรู้ ผึก ทำด้วยตนเอง - นักเรียนยังขาดทักษะในการวางแผนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำให้การพัฒนาตนเองยังขาดประสิทธิภาพ - ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ท้นกับเหตุการณ์บ้านเมือง - ประเมินความต้องการของตนเอง กำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกรูปแบบการเรียนและสื่อการเรียนการสอน กำหนดวิธีการตรวจสอบตนเอง
<p>3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยพลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตยและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ครูต้องประพฤติชอบทั้งกายวาจาใจรู้หน้าที่มีวินัย - ผู้เรียนจะมีทักษะชีวิตและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพช่วยให้สังคมเข้มแข็งและยั่งยืน - ต้องรู้จักเคารพกฎหมายและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมเป็นผู้มีเหตุผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - สิ่งมีชีวิตบนโลกนี้ถือว่าใช้อากาศร่วมกันดังนั้นควรอนุรักษ์ไว้และรักษาความเป็นประชาธิปไตยบนโลกนี้

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	ข้อเสนอแนะ
	<ul style="list-style-type: none"> - เคารพพระเบียบกฎหมาย มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ชุมชน ประเทศชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามหลักธรรม - ประชาธิปไตย เต็มใจ - ปลุกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรม จากการทำกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรม การเข้าค่ายกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น - ครูควรปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อที่จะพัฒนาสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข - เน้นสถาบันหลักของชาติ - ปลูกฝัง บ่มเพาะ โดยจัดกิจกรรมตั้งแต่เยาว์วัยโดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ให้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ - แสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น <p>เคารพกฎระเบียบของสังคม มีจิตสาธารณะ</p>

จากตาราง 10 แสดงผลการสังเคราะห์ข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็นจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่า ความเห็นกลุ่มตัวอย่างต้องการให้ครูใช้การสื่อสารในชีวิตประจำวันได้หรือภาษาต่างประเทศอย่างชัดเจนเพื่อปลุกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิด แสดงความคิดเห็นในการสื่อสาร ทักษะการคิดการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ จากเหตุการณ์เรื่องราวร่วมกันวิเคราะห์ใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ ตามจินตนาการ ลงมือปฏิบัติ เกิดทักษะผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ผ่านกิจกรรมโครงการต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวันเพื่อการศึกษาค้นคว้าตามความถนัดความสนใจ ประยุกต์ใช้เครื่องมือเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ โดยครูคอยกำกับติดตามและอธิบายถึงข้อดีข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล สร้างความรู้ความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมกิจกรรมการทำงานเป็นทีม เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี มีความสามัคคี การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนร่วม พร้อมกับฝึกฝนเรียนรู้พัฒนา

ตนเองอยู่เสมอจากความถนัดความสนใจ ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนสามารถพัฒนาสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.1 การศึกษาสถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของสถานศึกษาต้นแบบในการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีความสำคัญและความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านเพื่อสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้ศึกษาการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการหรือครูผู้สอนจำนวน 1 คน จำนวน 3 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวม 6 คน ซึ่งดังกล่าวเป็นสถานศึกษาต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice) ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านโนนจั่ว ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน
2. โรงเรียนบ้านเขวา ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน
3. โรงเรียนบ้านเมืองกลาง ต.โนนกกอก อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านโนนจั่ว ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปีซ้อนหลังในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2562 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลพระราชทาน พร้อมทั้งมีผลงานเชิงประจักษ์ในด้านการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานและได้รับรางวัลชนะเลิศโครงงานคุณธรรมจริยธรรมของมูลนิธิเปรม เปรมดิณสุลานนท์ รางวัลเหรียญทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนระดับชาติ

ครั้งที่ 69 จังหวัดศรีสะเกษ กิจกรรมโป่งกลาง ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 แนวทางการการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมและดำเนินตามแผนโครงการ พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการ พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า โรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียน โดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน และส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยให้นักเรียนทักทายกันตอนเช้าเป็นภาษาอังกฤษ

“...โรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน และส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยให้นักเรียนทักทายกันตอนเช้าเป็นภาษาอังกฤษ...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ พบว่า โรงเรียนจัดกาเรียนการสอน โดยใช้โครงงานในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นผ่านกิจกรรมสถานักเรียน

“...โรงเรียนจัดกาเรียนการสอนโดยใช้โครงงานในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนโดยให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นผ่านกิจกรรม สภานักเรียน...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ นักเรียนทำงานเป็นทีม มีคณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานด้วยกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์

“...โรงเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำงานเป็นทีมมีคณะทำงาน ดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.3 แนวทางการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการสื่อสาร, ทักษะการคิดวิจาร์ณญาณ, และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนดำเนินกิจกรรมพร้อมกับการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารสถานศึกษานิเทศครู และครูนิเทศครู การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและภายนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งการรายงานผลโครงการหรือกิจกรรมที่ประสบผลสำเร็จและเป็นผลงานเชิงประจักษ์

“...โรงเรียนดำเนินกิจกรรมพร้อมกับการนิเทศติดตามภายใน โดยผู้บริหารสถานศึกษานิเทศครู และครูนิเทศครู การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและ ภายนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งการรายงานผลโครงการหรือกิจกรรมที่ ประสบผลสำเร็จและเป็นผลงานเชิงประจักษ์...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ทักษะ การเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและ

เทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการ พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการ พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิด แก่ครู และนักเรียน รับฟังความคิดเห็นเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน กำกับติดตาม ดูแล รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

“...ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิด แก่ครู และนักเรียน รับฟังความคิดเห็นเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน กำกับติดตาม ดูแล รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

“...ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล

“...ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง ปลอดภัย พบว่า

ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

“...ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย และทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการนิเทศติดตาม การดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

“...ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการกิจกรรม และบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการกิจกรรม และบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบว่า โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ

“...โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ พบว่า โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมเป็นทีม กลุ่ม โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัด มีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เช่น กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ

“...โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมเป็นทีม กลุ่ม โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัด มีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เช่น กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีความคิดริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง พบว่า โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง

“...โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานวิทยาศาสตร์ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักคิด แก้ปัญหาด้วยตนเอง...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม เป็นกลุ่ม เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น กิจกรรมจิตอาสาให้นักเรียนไปช่วยงานต่าง ๆ การทำความสะอาดวัด การบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และน่านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

“...โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม เป็นกลุ่ม เพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น กิจกรรมจิตอาสาให้นักเรียนไปช่วยงานต่าง ๆ การทำความสะอาดวัด การบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และน่านักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกัน เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยพลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนโดยมอบหมายให้คณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

“...โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยมอบหมายให้คณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 5 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2. โรงเรียนบ้านเขวาสีอุบล อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปีซ้อนหลังในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2562 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลเหรียญทองงานศิลปหัตถกรรม นักเรียนระดับภาคในกิจกรรมการประกวดร้องเพลง และเป็นโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์และยอมรับโดยทั่วกัน ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากการ สัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ศึกษาเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างเข้าใจให้ชัดเจนร่วมกันใน วิธีการ รูปแบบ ส่งเสริมหรือการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและง่ายต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

“...ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากร ศึกษาเตรียมความพร้อม เพื่อสร้างเข้าใจให้ชัดเจนร่วมกันในวิธีการ รูปแบบ ส่งเสริมหรือการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และง่ายต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า โรงเรียนดำเนินวิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจโดยใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับการวิธีการสื่อสารให้ง่ายในหารจักรกระบวนการเรียนรู้

“...วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจโดยใช้สื่อนวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับการวิธีการสื่อสารให้ง่ายในหารจักรกระบวนการเรียนรู้...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการคิดวิจารณ์ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้จากข่าวสารที่หลากหลายช่องทางแก่ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ

“...โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนให้เรียนรู้จากข่าวสารที่หลากหลายช่องทางแก่ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้แสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนส่งเสริมให้เรียนรู้ข้อมูลข่าวสารจากเหตุการณ์ที่ขึ้นในปัจจุบันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นประจำ

“...โรงเรียนส่งเสริมให้เรียนรู้ข้อมูลข่าวสารจากเหตุการณ์ที่ขึ้นในปัจจุบันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเป็นประจำ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิจารณ์ และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

“...โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล
ความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ

ผู้เรียน ด้าน

ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ
ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย ทักษะการประยุกต์ใช้สารสนเทศและ
เทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า โรงเรียนดำเนินวิธีการร่วมกันในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ
กระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับผู้เรียน

“...โรงเรียนดำเนินวิธีการร่วมกันในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ
กระบวนการเรียนรู้ในกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมและออกแบบการ
เรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟัง
ความต้องการอย่างเหมาะสมพร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน กำกับติดตาม และรายงานผล
การดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

“...โรงเรียนส่งเสริมและออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์
ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม
พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน กำกับติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ๆในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชันต่างๆ ที่สร้างสามารถสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต

“...โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ๆในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่างๆ ที่สามารถสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ผลดีผลเสียที่ตามมา

“...โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ผลดีผลเสียที่ตามมา...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า โรงเรียนส่งเสริมและบริการจัดหาอุปกรณ์หรือสื่อสำหรับผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างถูกต้อง และกำกับติดตาม

“...โรงเรียนส่งเสริมและบริการจัดหาอุปกรณ์หรือสื่อสำหรับผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติจริงและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างถูกต้อง และกำกับติดตาม...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ
ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย และทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง พบว่า โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

“...โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล
ความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

ผู้เรียน

3.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ

ด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีอุดมการณ์การทำงาน
ร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย
พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู
และบุคลากร ศึกษาเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างเข้าใจให้ชัดเจนร่วมกันในวิธีการ รูปแบบ ส่งเสริม
หรือการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและง่ายต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้

“...ดำเนินการประชุม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อศึกษาข้อมูลที่หลากหลายและ
จัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการกิจกรรม และบันทึกรายงานผล
เพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบว่า โรงเรียนสร้างความรู้
ทำความเข้าใจและถ่ายทอดในรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้การสอนการทำเป็นทีม การทำงาน
กลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ สมาชิก

“...โรงเรียนสร้างความรู้ทำความเข้าใจและถ่ายทอดในรูปแบบกิจกรรม การเรียนการสอนการทำเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิด และรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ สมาชิก...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ พบว่า โรงเรียน ดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ครูคอยให้ คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี เช่น กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรม ลูกเสือ

“...โรงเรียนดำเนินการจัดกิจกรรมเป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ครูคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี เช่น กิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีความคิดริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง พบว่า โรงเรียนส่งเสริมการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักคิด แก้ปัญหาลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง

“...โรงเรียนส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ กิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้จักคิด แก้ปัญหาลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม กลุ่ม ส่วนมีส่วนร่วมเพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในชุมชน วัด และในวันสำคัญต่าง ๆ

“...โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม กลุ่ม มีส่วนร่วมเพื่อปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เช่น เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อส่วนรวมในชุมชน วัด และในวันสำคัญต่าง ๆ...”

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม, มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกัน เป็นทีม และมีภาวะผู้นำ, มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง, มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยพลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

“...โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(ครูผู้สอน, วันที่ 8 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3. โรงเรียนบ้านเมืองกลาง ต.โนนกกอก อ.เกษตรสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปีซ้อนหลังในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2562 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลเหรียญทองงานศิลปหัตถกรรมนักเรียนในกิจกรรมการแข่งขันการแสดงตลก ระดับชั้น ป.1-ม.3 และเป็นโรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์และยอมรับโดยทั่วกัน ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยภูมิ เขต 2 จากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความรับรู้การมีส่วนร่วมของทีมงาน เพื่อศึกษาวางแผนจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับประสบการณ์ผู้เรียนและดำเนินการตามแผน พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรับรู้การมีส่วนร่วมของทีมงาน ศึกษาวางแผนจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับประสบการณ์ผู้เรียน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการสื่อสาร พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหากับครูและเพื่อน ๆ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้ข้อความสั้น

“...โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด ตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหากับครูและเพื่อน ๆ การแสดงบทบาทสมมติการใช้ข้อความสั้น...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและความเป็นไปได้ อย่าง ไม่ปิดกั้นความคิดไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุย

“...โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและความเป็นไปได้ อย่าง ไม่ปิดกั้นความคิดไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิดซึ่งครูโดยครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุย...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด และแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจพร้อมทั้งนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง

“...ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผล ประกอบการตัดสินใจพร้อมทั้งนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

1.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา พบว่า โรงเรียนดำเนินกิจกรรมพร้อมกับการนิเทศติดตาม การสังเกตพฤติกรรมและให้รางวัล ยกย่อง ชื่นชม นักเรียนที่กล้าพูดกล้าแสดงเหตุผลได้ถูกต้อง และกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

“...โรงเรียนดำเนินกิจกรรมพร้อมกับการนิเทศติดตาม การสังเกตพฤติกรรมและให้รางวัล ยกย่อง ชื่นชม นักเรียนที่กล้าพูดกล้าแสดงเหตุผลได้ถูกต้อง และกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความรับรู้การมีส่วนร่วมของทีมงาน เพื่อศึกษาวางแผนจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับประสบการณ์ผู้เรียนและดำเนินตามแผน พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ หน้าที่ความรับผิดชอบจัดทำโครงการ

แผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการ และบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์ พบว่า โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิดแรงบันดาลใจตามความสามารถ พร้อมทั้งดูแล กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

“...โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิดแรงบันดาลใจตามความสามารถ พร้อมทั้งดูแล กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า โรงเรียนจัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด ให้รางวัลและยกย่องชมเชยผลงานที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง

“...โรงเรียนจัดโครงการกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด ให้รางวัลและยกย่องชมเชยผลงานที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า โรงเรียนส่งเสริม ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจ จากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายชี้แจงข้อดีข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล

“...โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจ จากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายชี้แจงข้อดีข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย พบว่า โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

“...โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

2.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย และทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง พบว่า โรงเรียนดำเนินการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถาม พฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

“...โรงเรียนดำเนินการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถาม พฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 แนวทางการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและ

ภาวะผู้นำ, มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างความรับรู้การมีส่วนร่วมของทีมงาน เพื่อศึกษาวางแผนจัดทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับประสบการณ์ผู้เรียนและดำเนินตามแผน พร้อมกับบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป

“...ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู ผู้ปกครอง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อจัดทำโครงการแผนงานหรือกิจกรรมพร้อมทั้งดำเนินตามแผนโครงการกิจกรรม และบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงการทำงานในครั้งต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.2 แนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

- ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม พบว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน

“...โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ พบว่า โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมเป็นทีม กลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัดมีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การรับฟังความคิดเห็นผ่านกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ

“...โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมเป็นทีม กลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัด มีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การรับฟังความคิดเห็นผ่านกิจกรรมสถานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีความคิดริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง พบว่า โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงการงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออก ในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง

“...โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงการงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

- มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก อาทิ การประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็ก

“...โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก อาทิ การประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน...”

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

3.3 แนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยพลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม

“...โรงเรียนดำเนินการตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป...”

(ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

(หัวหน้าฝ่ายวิชาการ, วันที่ 14 มกราคม 2564 : การสัมภาษณ์)

ผลจากการศึกษาการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากสถานศึกษาต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ (Best Practice) พบว่า สถานศึกษาทั้ง 3 แห่ง มีแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันในรายละเอียดการปฏิบัติบางประการ ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียน

1.1 ทักษะการสื่อสาร

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม
- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- สถานศึกษาใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียน การสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน
- ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนโดยนำสื่อนวัตกรรมที่หลากหลาย และเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้น
- ครูส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่าง ถูกต้องชัดเจนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด
- ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้น เรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครู นิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริง

1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ คณาจารย์ และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- ครูส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้โครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ
- ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คติวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจถูกต้องหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ
- ครูส่งเสริมกระบวนการคิดการตั้งประเด็นคำถาม การวิเคราะห์ และสรุปผลตัดสินใจเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาติดตามผลและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมทั้งรายงานและบันทึกผลกิจกรรม
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ คณาจารย์ และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบ คณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์ โรงเรียน ฯลฯ แบบโครงการด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

- ครูเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา และรวบรวมทางเลือก การตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิใน คำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง

- ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจและนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่อง ชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริง

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค่นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน พร้อมทั้งรับ ฟังความคิดเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความ เหมาะสม และกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

- ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม

- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจตามความสนใจ
- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากแบบอย่างที่มีผลงานหรือรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- ครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดพร้อมทั้งพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้
- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ ๆ ในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่างๆ ที่สามารถช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต
- โรงเรียนส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด พร้อมทั้งยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง

- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่ เหมาะสมกับความต้องการ

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตาม การดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียน อย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อม ทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าข้อมูล

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อ ประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึง การเผยแพร่ข้อมูลไปใช้และผลดีผลเสียที่ตามมา

- ครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและ ปกป้องความเป็นส่วนตัว

- โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ ตนสนใจจากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล

- นิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผล การดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- ครูประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายช่องทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและชัดเจน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีวิจารณญาณ

- ครูกำกับติดตามตรวจสอบดูแลนักเรียนให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย พร้อมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงาน วิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน

- ครูปลูกฝังนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันพร้อมกับสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

- โรงเรียนนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.2 มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนจัดกิจกรรมเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัด มีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อาทิ เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ ความสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- โรงเรียนกำหนดแนวการนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักคิด แก้ปัญหา เห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน รุ่นน้อง

- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด วางแผน ปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความต้องการและความถนัดเกิดนวัตกรรมแปลกใหม่

- ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและกล้าที่จะเรียนรู้ ฝึกฝน พร้อมกับยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียนที่สามารถพัฒนาตนเองได้

- นิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรม เพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การทำความสะอาดที่สาธารณะ งานบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก ด้วยวิธีการการประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากการปฏิบัติโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรมเป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้าร่วม

- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

- โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม

- การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

2.2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความต้องการ แล้วนำไปศึกษากับโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี Best Practice จำนวน 3 โรงเรียน ผู้วิจัยสามารถร่างแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 ทักษะการสื่อสาร

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- สถานศึกษาใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน
- ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนโดยนำเสนอวัตรกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้น
- ครูส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจน จนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

- ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครูและครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- ครูส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้โครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ

- ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ

- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจถูกหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

- ครูส่งเสริมกระบวนการคิดการตั้งประเด็นคำถาม การวิเคราะห์ และสรุปผลตัดสินใจเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ

- ครู และบุคลากรทางการศึกษาติดตามผลและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมทั้งรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครูและครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
  - ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
  - สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน ฯลฯ แบบโครงงานด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
  - ครูเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
  - ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา และรวบรวมทางเลือกการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
  - ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง
  - ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจและนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง
  - โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม
- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจตามความสนใจ
- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากแบบอย่างที่มีผลงานหรือรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- ครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดพร้อมทั้งพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้
- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ ๆ ในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต

- โรงเรียนส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

- จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบ และสร้างนวัตกรรมจากความคิด พร้อมทั้งยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง

- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โครงการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรม นักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้า ข้อมูล

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อ ประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ ผลดีผลเสียที่ตามมา

- ครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้อง ปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและปกป้องความเป็นส่วนตัว

- โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจจากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล

- นิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- ครูประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายช่องทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและชัดเจน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีวิจารณญาณ

- ครูกำกับติดตามตรวจสอบดูแลนักเรียนให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย พร้อมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ
- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน
- ครูปลูกฝังนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันพร้อมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้
- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง
- โรงเรียนนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.2 มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนจัดกิจกรรมเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัดมีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อาทิ เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ
- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วม
การทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ ความสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเกิด
ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

- โรงเรียนกำหนดแนวการนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรม
นักเรียนโดยครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผล
โครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล
ความเป็นจริง

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร
และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ
หรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน
พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักคิด แก้ปัญหา เห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน
โครงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่
นักเรียนรุ่นน้อง

- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด วางแผน ปฏิบัติ แก้ไขปัญหา
ด้วยตนเองตามความต้องการและความถนัดเกิดนวัตกรรมแปลกใหม่

- ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและกล้าที่จะเรียนรู้
ฝึกฝนพร้อมกับยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียนที่สามารถพัฒนาตนเองได้

- นิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู
กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและ
กิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผน พร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสานำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การทำความสะอาดที่สาธารณะ งานบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก ด้วยวิธีการการประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากการปฏิบัติโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรม เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้าร่วม
- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม
- การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

2.3 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมทั้งแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการพัฒนา
 แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้						
1.1 ทักษะการสื่อสาร						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการ จัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้ง บันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียน โดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่าง ต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ ชัดเจนโดยนำสื่อนวัตกรรมที่หลากหลายและ เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการ เรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตอบคำถามการโต้ตอบ ปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดง บทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้น	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. ครูส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่างถูกต้อง ชัดเจนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
7. ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการกระตุ้น ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
8. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตาม ภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งใน และนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มี ความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่าง สม่ำเสมอ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
9. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตาม ผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็น จากข้อมูลความเป็นจริง	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. ครูส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ	4.40	0.89	มาก	4.20	0.84	มาก
5. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและนำเสนอให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.89	มาก	4.20	0.84	มาก
6. ครูส่งเสริมกระบวนการคิดการตั้งประเด็นคำถาม การวิเคราะห์ และสรุปผลตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ	4.20	0.84	มาก	4.00	0.71	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. ครู และบุคลากรทางการศึกษาติดตามผล และกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมทั้งรายงานและบันทึกผลกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
9. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบ คณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน ฯลฯ แบบโครงงานด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. ครูเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา และรวบรวมทางเลือกการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเองซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
7. ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจและนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	
9. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค่นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี						
2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจตามความสนใจ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากแบบอย่างที่มีผลงานหรือรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4.40	0.89	มาก	4.20	0.84	มาก
7. ครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดพร้อมทั้งพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
8. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
9. โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ๆในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด พร้อมทั้งยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และแสวงหาความร่วมมือ ในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
7. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. โรงเรียนส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ ผลดี ผลเสียที่ตามมา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการ ไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและปกป้องความเป็นส่วนตัวไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและปกป้องความเป็นส่วนตัว	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
6. โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจจากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล	4.60	0.55	มากที่สุด	4.40	0.55	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
7. นิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกต สอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8. โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ ผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อ สารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการ จัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้ง บันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
3. โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ เครื่องช่วยอินเทอร์เนตให้เพียงพอต่อความต้องการสร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
5. ครูประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายช่องทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและชัดเจน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีวิจารณญาณ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ครูกำกับติดตามตรวจสอบดูแลนักเรียนให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย พร้อมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎ กติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8. โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง						
3.1 ทักษะทางสังคมการปรับตัว ข้าวมวัฒนธรรม						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงาน วิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงาน วิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น โรงเรียนทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับ ฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. ครูปลูกฝังนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชน และครอบครัวเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรม เพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันพร้อมกับ สามารถอยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
7. โรงเรียนนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2 มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัดมีหัวหน้ามีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อาทิ เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ ความสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. โรงเรียนกำหนดแนวการนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
7. โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 มีความคิดริเริ่มนำการเรียนรู้						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผน	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักคิด แก้ปัญหา เห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.89	มากที่สุด
4. โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออก ในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด วางแผน ปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ตามความต้องการและความถนัดเกิดนวัตกรรมแปลกใหม่	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
6. ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและกล้าที่จะเรียนรู้ ผักผ่อนพร้อมกับยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียนที่สามารถพัฒนาตนเองได้	4.60	0.89	มากที่สุด	4.40	0.89	มาก
7. นิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอดถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการ สถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือ กิจกรรม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการ จัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้ง บันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสา นำ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การทำความสะอาดที่สาธารณะ งาน บริการน้ำดื่มในงานการกุศล และนำนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่ สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก ด้วยวิธีการการประกาศเกียรติคุณในกิจกรรม วันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
5. โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็น คนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากการปฏิบัติ โครงการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่าย คุณธรรมเป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้า ร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
6. โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียน รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเพื่อให้สามารถ พัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
7. โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตใน โรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่ เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทั้งใน และนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำ ตักเตือนกรณีปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
8. การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.86	0.29	มากที่สุด	4.81	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า ความเหมาะสมของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) และด้านความเป็นไปได้อันผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นว่า โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$)

ผลการประเมินคู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 (ดังภาคผนวก ก) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ดังปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม การนำไปใช้ของคู่มือการพัฒนา
แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

รายการ	ความเหมาะสม			การนำไปใช้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหาของคู่มือมีความสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายในการจัดทำคู่มือ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ความมุ่งหมายของคู่มือสอดคล้องกับ การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ฯ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
3. คู่มือใช้ภาษาถูกต้องตรงตามหลัก ภาษาไทย มีความชัดเจน อ่านแล้ว เข้าใจง่าย	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. เนื้อหาของคู่มือครอบคลุมการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ฯ ดังนี้	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
4.1 ด้านทักษะผู้เรียนรู้	4.40	0.55	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
4.2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	4.40	0.55	มาก	4.40	0.55	มาก
4.3 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง	4.20	0.45	มาก	4.60	0.55	มากที่สุด
5. เนื้อหาของคู่มือสามารถนำไปใช้กับ การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ฯ	4.6	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.75	0.13	มากที่สุด	4.76	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการประเมินคู่มือของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$)
และด้านการนำไปใช้โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

สรุปผล

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1.1 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับ

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.45$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.35$) และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.18$)

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = 4.72$) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.68$) และด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.58$)

1.3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนา ทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ค่า $PNI_{modified}$ มีค่าเท่ากับ 0.076 เรียงลำดับผลต่างจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะผู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 ด้านทักษะผู้เรียนรู้ และลำดับที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2.1 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

2.1.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน รับฟังความคิดเห็นความต้องการและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม มีการออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายจากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจโดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดที่สามารถพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้ พร้อมทั้ง การนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตาม พฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดผ่านการสื่อสารพูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.1.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผ่านนวัตกรรมใหม่ อาทิ เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต และให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องผ่านประสบการณ์การเรียนรู้

กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน และใช้เทคโนโลยีมาช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการในการพัฒนาออกแบบและ สร้างนวัตกรรมจากความคิด ยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง พร้อมกับการนิเทศติดตามการดำเนินงานการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ ความเข้าใจและสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.1.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย แนวทางการ พัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุม คณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรม การส่งเสริมการใช้ ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ข้อมูล ข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าข้อมูล ลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของการเผยแพร่และนำข้อมูลไปใช้ ผลดีผลเสียที่ตามโดยครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและ ปกป้องความเป็นส่วนตัวจากสื่อประเภทต่าง ๆ พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูลจากการนิเทศ ติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน การประชุม ผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานการติดตาม ผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.1.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการ ประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรม มีการส่งเสริม และอำนวยความสะดวกบริการสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจให้เพียงพอต่อความต้องการ พร้อมทั้งให้ความรู้ข้อเสนอแนะแก่ ผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วย ความถูกต้อง โดยโรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกต สอบถามพฤติกรรม นักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียน เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริงและประชุม ผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

2. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

2.1 ทักษะการสื่อสาร แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรม การสื่อสารโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องให้นักเรียนเกิดความเคยชิน โดยนำเสนอวัตรกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้นพร้อมกับกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจนบรรลุเป้าหมายกำกับติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครูและครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมโครงการงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้สื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางให้ผู้เรียนฝึกฝนนำเสนอความคิด ไตร่ตรอง ประกอบการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีความละเอียดรอบคอบผ่านกิจกรรม สถานการณ์ เหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจในการแลกเปลี่ยนพูดคุย ตั้งประเด็นคำถาม คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้ โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินว่าถูกหรือผิด มีการยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน มีการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ การรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

2.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบคณะกรรมการดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ อาทิ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน ฯลฯ การส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ ค้นหา กล้าคิดกล้าแสดงความคิดเห็นจากเรื่องราวเหตุการณ์พร้อมกับกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง และกระตุ้นให้ผู้เรียน

คิดแสดงความคิดเห็นด้วยตนเอง มีการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริงพร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถอย่างสม่ำเสมอ

3 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมการเรียนการสอนการทำงานเป็น ทีม กลุ่ม กิจกรรมโครงการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การยอมรับซึ่งกันและกัน พร้อมกับการปลูกฝังผู้เรียนด้านค่านิยมของ ชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษา วัฒนธรรมให้สามารถนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันสามารถอยู่ ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้ มีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริงโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง รายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม กลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ อาทิ เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ โดยการแบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบ ผู้เรียนได้แสดงออกและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ฝึกฝนการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี รู้จักความเสียสละ ความสามัคคีและประสบความสำเร็จร่วมกัน โดยมีครู คอยให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา มีการติดตามพฤติกรรมนักเรียนผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริงโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง รายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานวางแผนโครงการกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความถนัดความต้องการ เห็นจุดเด่นจุดด้อยและภาคภูมิใจในตน สามารถนำเสนอผลงานนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกในทางที่ถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อน ๆ และน้อง ๆ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียน มีการติดตาม

พฤติกรรมนักเรียนผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริงโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนโครงการ กิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม อาทิ เช่น เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา วันสำคัญต่าง ๆ การทำความสะอาด งานบริการช่วยเหลือ กิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีการยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของพลเมืองดีมีจิตสำนึก และปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการกำกับติดตามสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การสอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำ ตักเตือนกรณีที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม และรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พบว่า ด้านความเหมาะสมผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) และด้านความเป็นไปได้ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็งเนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถ และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ทรัพยากรดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์

ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าร่วมกัน และมีความสามารถ ในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม และมีความสามารถในการปรับตัวกับ สภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ด้านทักษะผู้เรียนรู้ เนื่องจากครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน สามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา และครูผู้สอนมีความสามารถในการนำผลการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้ และครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุและสติปัญญาบนพื้นฐานของ ข้อมูลที่เป็นจริงในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบระมัดระวังเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรง ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องจาก ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อ ตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย มีความสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง และมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมาย ของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ และครูผู้สอนมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Gardner (2010) การพัฒนาจิตห้าลักษณะในด้านจิตรู้สังเคราะห์ (Synthesizing Mind) หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลายทำความเข้าใจ สังเคราะห์ข้อมูลประเมินความสำคัญ คัดเลือก และนำไปสู่การแยกประเด็นที่สำคัญที่ควรค่าแก่ความสนใจสามารถนำมาผสมผสานกันได้ อย่างมีเหตุผล ตระหนักว่าสิ่งใดเหมาะสมสำหรับตนเองและผู้อื่นที่จะใช้ประโยชน์จากงานนั้น ด้านจิตสร้างสรรค์ (Creating Mind) ผู้มีจิตสร้างสรรค์จะรู้จักคิดนอกกรอบเพื่อค้นหาหนทางใหม่ ขึ้นมา เป็นนักสร้างสรรค์ ต้องระหว่าภัยที่จะเสี่ยง กล้าที่จะล้มและลุกขึ้นพร้อมรอยยิ้มและสู้่อีกครั้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ทักษะความสามารถของคนไทยใน มุมมองเรื่อง “ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์” ในเรื่องของทักษะประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการคิด หมายถึง ความสามารถในการคิดเป็น 10 คุณลักษณะ ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดวิพากษ์ คิดประยุกต์ คิดเปรียบเทียบ คิดบูรณาการ คิดเชิงมนทัศน์ คิดเชิงกลยุทธ์ คิดเชิงอนาคต และคิดสร้างสรรค์ 2) ทักษะด้านการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการจับประเด็น ใจความหลักจากสิ่งที่ฟังได้อย่างถูกต้องครบถ้วน รวมถึงการมีมารยาทการฟังในโอกาสต่าง ๆ ได้ ถูกต้องตามมารยาทของสังคมให้ความสำคัญในการรับฟังผู้อื่น และมีใจกว้างพอในการฟังผู้อื่นด้วย 3) ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยการพูดที่มีความชัดเจนสั้นกระชับ ตรงประเด็นครบถ้วนมีความน่าดึงดูดหรือน่าสนใจ พูดด้วยถ้อยคำสุภาพใช้คำพูดได้เหมาะสมกับ

กาลเทศะ 4) ทักษะการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้ โดยสามารถจับใจความได้รวดเร็วถูกต้องครบถ้วน และสามารถเลือกอ่านข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมาก อย่างชาญฉลาด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านได้ 5) ทักษะการเขียน หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารด้วยวิธีการเขียนได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีสำนวนภาษาถูกต้องมีเหตุผล และลำดับขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน 6) ทักษะภาษาต่างประเทศ หมายถึง ความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่จำเป็นได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจนถูกต้อง มีกาลเทศะ และความเหมาะสม 7) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การมีความเข้าใจ และความสามารถในการใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์สารสนเทศที่จำเป็นในชีวิตเช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต การส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) การสืบค้นข้อมูล การเรียนรู้การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล 8) ทักษะทางสังคม หมายถึง ความสามารถที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมหรือการเข้าสังคมที่บุคคลจำเป็นต้องมี เพื่อดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขเกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวมได้ โดยทักษะทางสังคมที่สำคัญในอนาคต ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ทักษะการปรับตัว ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และ 11) ทักษะการจัดการ หมายถึง ความสามารถในการวางแผนการ จัดองค์กร การจัดหาคน การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า การสั่งงาน และการควบคุม การติดตาม และประเมินผล รวมไปถึงการบริหารเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้การเรียนรู้แบบ โครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยเพื่อศึกษาผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษ ที่ 21 ในนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาล ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า หลักการเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็ม ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น 3 อันดับแรก 4 ทักษะ ได้แก่ 1) การคิด สร้างสรรค์และนวัตกรรม 2) การอ่านออก เขียนได้ และคณิตศาสตร์ 3) มีทักษะ คือ ความเข้าใจ ต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และความร่วมมือการทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็งเนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแล สิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า มีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้าง จิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาเพื่อพัฒนาสังคมสิ่งแวดล้อม และเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการ ใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน และมีความสามารถในการ

พัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญด้วยตนเองจากการค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชามอบหมาย ด้านทักษะผู้เรียนรู้ เนื่องจากครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน มีความสามารถในการนำผลการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้ และสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้และเกิดความร่วมมือในการทำงาน และครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็นด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องจากครูผู้สอนสามารถนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย มีความสามารถคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง ให้สามารถนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงศ์ใหญ่ (2557) ได้นำเสนอแนวทางการเรียนรู้ 4 แบบ หรือเรียกว่า “การเรียนรู้ชุมชนทรัพยากรในตน” ซึ่งเป็นแนวทางการเรียนรู้ 4 แบบที่เป็นการเรียนรู้เพื่อชีวิต มุ่งจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพประกอบด้วย 1) การเรียนรู้เพื่อรู้ หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้การแสวงหาความรู้และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตกระบวนการเรียนรู้เน้น การฝึกสติ สมาธิ ความจำ ความคิด ผสมผสานกับสภาพจริงและประสบการณ์ในการปฏิบัติ

2) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาความสามารถและความชำนาญรวมทั้งสมรรถนะทางด้านวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานเป็นหมู่คณะ ปรับประยุกต์องค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยฝึกปฏิบัติงานที่เน้นประสบการณ์ต่าง ๆ ทางสังคม

3) การเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น หมายถึงการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้อย่างมีความสุขมีความตระหนักในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแก้ปัญหาคำจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีมีความเคารพสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเข้าใจความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมประเพณี ความเชื่อ ของแต่ละบุคคลในสังคม

4) การเรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกด้านทั้งจิตใจ ร่างกายสติปัญญา เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม ศีลธรรม สามารถปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพของตน เข้าใจตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของภาคีเครือข่ายเพื่อทักษะศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st century skills) (อดุลย์ วังศรีคุณ, 2557) เรียกย่อ ๆ ว่า เครือข่าย P21 ได้กำหนดคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) มีความรอบรู้ (Mastery) ในวิชาแกน ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่านศิลปะภาษา (English, Reading or language

art) ภาษาของโลก (World language) ศิลปะ (Arts) คณิตศาสตร์ (Mathematics) เศรษฐศาสตร์ (Economics) วิทยาศาสตร์ (Science) ภูมิศาสตร์ (Geography) ประวัติศาสตร์ (History) และการปกครองและความเป็นพลเมือง (Government and civics) 2) มีความรู้ในขอบข่ายของ ศตวรรษที่ 21 (Themes of 21st century) ได้แก่ ความตระหนักเรื่องโลก (Global awareness) พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economic, Business and entrepreneurial literacy) พื้นฐานด้านการเป็นพลเมือง (Civic literacy) พื้นฐานด้านสุขภาพ (Health literacy) และพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental literacy) 3) มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and innovation) ประกอบด้วย ทักษะ การสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and innovation) ทักษะความคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) การสื่อสารและการรวมกลุ่ม (Communication and collection) 4) ความร่วมมือ (Collaboration) 4) มีทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information media and technology skills) ได้แก่ พื้นฐานเกี่ยวกับ สารสนเทศ (Information technology) พื้นฐานเกี่ยวกับสื่อ (Media literacy) พื้นฐานเกี่ยวกับ ICT (ICT literacy) 5) มีทักษะชีวิตและอาชีพ (Life and career skill) ประกอบด้วย ความยืดหยุ่น และการปรับตัว (Flexibility and adaptability) ริเริ่มและชี้นำตนเอง (Initiative and self-direction) ทักษะทางสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social and cross-cultural skills) ความสามารถในการผลิตและพันธะรับผิดชอบ (Productivity and accountability) และภาวะผู้นำและ ความรับผิดชอบ (Leadership and responsibility) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2561) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เชิง ปริมาณพหุคูณเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ วิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะศตวรรษที่ 21 เมื่อพิจารณาในส่วนของการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะศตวรรษที่ 21 มีลักษณะ ดังนี้ 1) บูรณาการสาระ 2) แบบโครงงาน 3) สเต็มศึกษา 4) เรียนรู้จากปัญหา 5) แบบร่วมมือ 6) แบบฝึกปฏิบัติ 7) สร้างประสบการณ์เรียนรู้ 9) เทคโนโลยีสารสนเทศ 10) สร้างความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง 11) การจัดการเรียนรู้แบบตกลึกความคิด 12) การเรียน การสอนแบบสาธิต 13) การฝึกคิดเชิงออกแบบ และ 14) กระบวนการ GPAS ขั้นตอน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า จากผลวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 แม้จะพบว่ามี 12 ด้านที่ได้รับการบริหารจัดการเสริมสร้างในระดับมาก แต่ยังมีอีก หลายคุณลักษณะและทักษะที่มีระดับการบริหารจัดการในระดับต่ำลงมาโดยเฉพาะด้านส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นนักนวัตกรรมที่แม้จะมีส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในระดับมาก แต่การ

ขับเคลื่อนสู่การเป็นนักนวัตกรรมยังต้องการการดำเนินการเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทักษะสื่อสาร และทักษะการคำนวณวิเคราะห์ตัวเลข และคณิตศาสตร์ (หนึ่งใน 3R) ที่ต้องการการเสริมสร้างเพิ่มขึ้น

3. ผลการศึกษาพบว่าความสำคัญจำเป็นและความต้องการของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยเรียงลำดับตามความสำคัญจำเป็นและความต้องการแนวทางพบว่าด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีความสามารถในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วปลอดภัย สามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม และมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้สร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ด้านทักษะผู้เรียนรู้ เนื่องจากครูผู้สอนสามารถในการเจรจาต่อรอง โน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึกความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเกิดความร่วมมือในการทำงาน และให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่นเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลหลักฐานความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจตามความเหมาะสมของสถานการณ์ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง เนื่องจากครูผู้สอนมีความสามารถในการนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการทำงานที่ดีในการพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญด้วยตนเองจากการค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม มีความสามารถโดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชามอบหมาย และมีภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ให้สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถในการปรับตัวกับสภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2556) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง Learning Skills การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า “การเรียนรู้ให้ได้ทักษะเพื่อนำไปใช้ โดยเฉพาะทักษะในการสร้างแรงบันดาลใจ และทักษะในการเรียนรู้ อ่านออกเขียนได้ไม่เพียงพอต้องกล่อมเกลามาฝึกฝนสำนึกความเป็นคนดีเป็นมนุษย์ที่แท้จริง” ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 3Rs ประกอบด้วย 1) Reading การอ่าน 2) (W) Riting 3) Rithmetics กล่าวคือ อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ยังไม่เพียงพอการเรียนรู้สมัยการอ่านออกเท่านั้นไม่เพียงพอ ต้องให้เกิดนิสัยรักการอ่านอ่านแล้วเกิดสุนทรีย์ะ เกิดความสุข จับใจความเป็น การเขียนต้องเขียนสื่อความได้

ย่อความเป็น รู้วิธีเขียนหลาย ๆ แบบตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน ส่วนคิดเลขเป็นหรือวิชา คณิตศาสตร์นั้นไม่ใช่แค่คิดเลขแต่ต้องเรียนให้ได้ทักษะการคิดแบบนามธรรม ส่วนที่ 2 8Cs ประกอบด้วย Critical Thinking & Problem Solving ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะ ในการแก้ปัญหา Creativity & Innovation ทักษะการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม Collaboration Teamwork and Leadership ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ Cross-Cultural Understanding ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ Communication Information & Media Literacy ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ Computer & ICT Literacy ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร Career & Learning Skill ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ Change ทักษะการเรียนรู้อยู่กับการ เปลี่ยนแปลง และเป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงได้ด้วย ส่วนที่ 3 2Ls ประกอบด้วย Learning ทักษะ การเรียนรู้ และ Leadership ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตันติกร ชูนาพรม (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับ ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ของ การวิจัยเพื่อ พัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับข้อมูล เชิงประจักษ์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 30 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย 15 ตัวบ่งชี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) สามารถสร้างสรรค์ออกแบบชิ้นงานสิ่งแปลกใหม่ แสวงหาแนวทางหลากหลายในการแก้ปัญหา ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยประสบมาก่อน 2) การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างเชี่ยวชาญในสาขาที่ เรียนและสามารถนำทักษะต่าง ๆ ไปต่อยอดองค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น 3) การใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการขยายขอบเขตความคิดเดิม ๆ ให้ได้ความคิดหลากหลาย เพื่อสร้างสรรค์ออกแบบการทดลอง และสิ่งประดิษฐ์ที่แปลกใหม่ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นพื้นฐานที่มีความ จำเป็นในการทำงานในอนาคต รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม คือ การคิดนอกกรอบ มีการใช้จินตนาการสร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นมา องค์ประกอบที่ 2 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และ เทคโนโลยี ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัดพบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การใช้เครื่องมือสร้างสื่อที่เหมาะสมกับการนำเสนอในหลากหลายวัตถุประสงค์ นำความรู้จากสื่อ ต่าง ๆ มาบูรณาการร่วมกันกับการเรียนแลบอกได้ว่าสื่อต่าง ๆ ที่ได้รับมีคุณประโยชน์หรือโทษอย่างไร 2) สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการสื่อสารและการสร้างเครือข่ายรวมทั้งการเข้าถึงสื่อทางสังคม (Social Media) ได้อย่างเหมาะสม 3) การรู้จักใช้ความรู้ที่มีอยู่เพื่อเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และ

ประยุกต์ใช้สื่อได้ตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีปัจจัยเสริมอยู่รอบด้าน องค์ประกอบที่ 3 ทักษะชีวิตและการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) การรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน และรู้จักใช้จุดแข็งของคนอื่น เพื่อความสำเร็จของงาน 2) การเรียนรู้ทางสังคมวัฒนธรรมร่วมกับผู้อื่น ชุมชน หรือนักศึกษาจากต่างสถาบัน การให้ความเคารพต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรม ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในหน่วยงานเพื่อความสำเร็จของงาน และมีประสิทธิภาพ 3) การรักษาวินัย เคารพกฎระเบียบ และปฏิบัติตามกฎหมายของสถานที่และสังคม การวางตัวในสังคมอย่างเหมาะสมให้เกียรติผู้อื่น ถูกต้องตามกาลเทศะและสถานการณ์ต่าง ๆ

4. จากผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านทักษะผู้เรียนรู้

4.1.1 ทักษะการสื่อสาร มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) สถานศึกษาใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน
- 4) ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนโดยนำเสนอวัตรกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้
- 5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้น
- 6) ครูส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจนจนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด
- 7) ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม
- 8) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครูและครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

9) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

4.1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) ครูส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้โครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ
- 4) ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ
- 5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คติวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจว่าถูกหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ
- 6) ครูส่งเสริมกระบวนการคิดการตั้งประเด็นคำถาม การวิเคราะห์ และสรุปผลตัดสินใจเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ
- 7) ครู และบุคลากรทางการศึกษาติดตามผลและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมทั้งรายงานและบันทึกผลกิจกรรม
- 8) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 9) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

4.1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบคณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ ออมทรัพย์โรงเรียน ฯลฯ แบบโครงงานด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 4) ครูเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 5) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา และรวบรวมทางเลือกการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
- 6) ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง
- 7) ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจและนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง
- 8) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครูครูนิเทศครู จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- 9) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

4.2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

4.2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- 4) ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียน ได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม
- 5) ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชน ที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจตามความสนใจ
- 6) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากแบบอย่างที่มี ผลงานหรือรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่าง สม่ำเสมอ
- 7) ครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดพร้อมทั้งพัฒนา ผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้
- 8) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรม นักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน
- 9) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริง

4.2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรม ตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรม ใหม่ ๆ ในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของ ผลผลิต

4) โรงเรียนส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

5) จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด พร้อมทั้งยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่างและเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง

6) ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โครงการให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ

7) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

4.2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย
มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3) โรงเรียนส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล

4) โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ ผลดีผลเสียที่ตามมา

5) ครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้อง ปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและปกป้องความเป็นส่วนตัว

6) โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจจากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล

7) นิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

8) โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

4.2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้อง ปลอดภัย มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3) โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

4) โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

5) ครูประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายช่องทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและชัดเจน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีวิจารณญาณ

6) ครูกำกับติดตามตรวจสอบดูแลนักเรียนให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย พร้อมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง

7) โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

8) โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

4.3. ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

4.3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ
- 4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน
- 5) ครูปลูกฝังนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษา และวัฒนธรรมเพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันพร้อมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้
- 6) โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง
- 7) โรงเรียนนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

4.3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) โรงเรียนจัดกิจกรรมเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัดมีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อาทิ เช่น กิจกรรมสถานนักเรียน กิจกรรมลูกเสือ
- 4) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำและเป็นพี่ปรึกษาเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

5) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ ความสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเกิด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

6) โรงเรียนกำหนดแนวการนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกต พฤติกรรมนักเรียนโดยครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

7) โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูล ความเป็นจริง

4.3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการ หรือกิจกรรม

2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรม ตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3) โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักคิด แก้ปัญหา เห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง

4) โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงงาน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง

5) โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด วางแผน ปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความต้องการและความถนัดเกิดนวัตกรรมแปลกใหม่

6) ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและกล้าที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนพร้อมกับยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียนที่สามารถพัฒนาตนเองได้

7) นิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและ กิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

4.3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 3) โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การทำความสะอาดที่สาธารณะ งานบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- 4) โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี มีจิตสำนึก ด้วยวิธีการการประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 5) โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากการปฏิบัติโครงการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรม เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้าร่วม
- 6) โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 7) โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำ ตักเตือนกรณีที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม
- 8) การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและ กิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่

1) ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 2) ทักษะผู้เรียนรู้ และ 3) ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง จากผลดังกล่าวสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรพิจารณา วางแผน เพื่อหาแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องตามบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

2.1 ควรสนับสนุนการวิจัยถึงสภาพปัญหาของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรศึกษาทำการวิจัยถึงการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพื่อนำผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ เทอร์เนอร์. (2561). ผลการใช้การเรียนรู้แบบโครงงานสะเต็มเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ในนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาล. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 26(2), 17-18.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่ประสงค์*. กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1699> [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2561). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 8. มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.
- ตันติกร ชูนาพรหม. (2558). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 11(1), 129-142.
- บัญญัติ ขอบจิตต์. (2561). *การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาดและคณะ. (2553). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- เบญจวรรณ ถนอมชยธวัช. (2559). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 : ความท้าทายในการพัฒนานักศึกษา. *วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้*, 3(2), 218-219.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : ส.เจริญการพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2557). *สี่เสาหลักของการศึกษา*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.curriculumandlearning.com/upload>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (2561). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561-2564*. ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (2562). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ชัยภูมิ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2561 (IMD 2018)*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1640>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562 ก). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1686>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562 ข). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1651>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1732>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ)*. [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2563].
- สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุนีย์ ชัยสขสังข์. (2557). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). *การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 : ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย*, 8(1), 1-17.

อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). *กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Clark, R.E. and Estes, F. (2008). *Turning research into results: A guide to selecting the right performance solutions*. Charlotte, NC : Information Age.

Fox, M.O.C. (2011). *Implementing 21st Century Skills: A Paradox in a Traditional World of Education*. Ed.D. Thesis, College of Saint Elizabeth.

Gardner, R. (2010). *Motivation and Second Language Acquisition The Socio-Educational Model*. New York : Peter Lang.

Hughes, S.R. (2003). *Exploring the 21st Century Skills Used During a Project-based Learning Experience at the Secondary Level*. Ed.D. Thesis, Walden University.

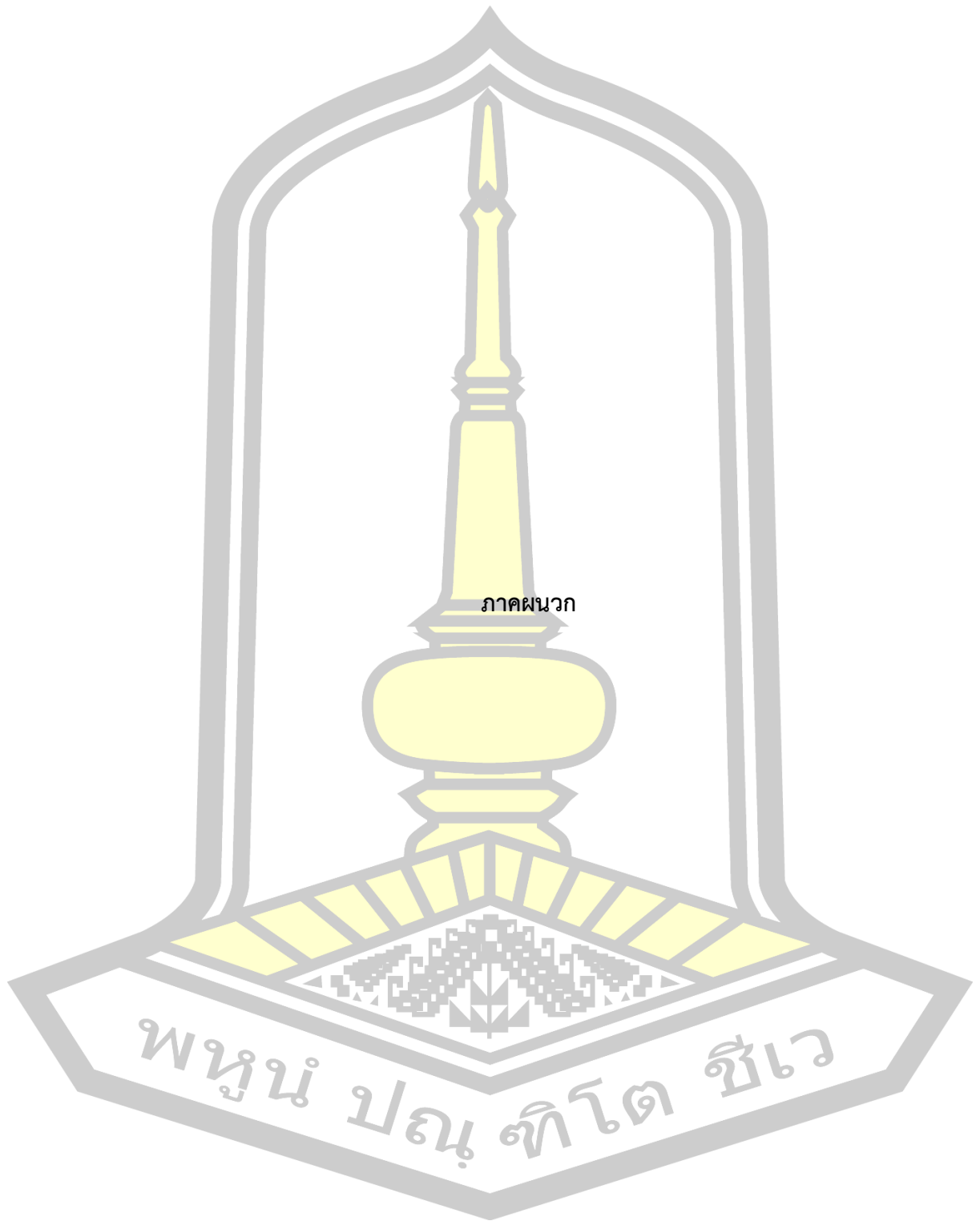
Landon, K.N. (2019). *Student Perceptions of Learning in the 21st Century: An Evaluation of the 4Cs*. Ed.D. Thesis, Notre Dame of Maryland University.

OECD (2005). *Measuring Globalization: OECD Economic Globalization Indicators*. Paris : OECD.

Partnership for 21st century skills. (2011). *21st Century Skills*. [online]. Available from : <http://www.p21.org>. [accessed 1 May 2020].

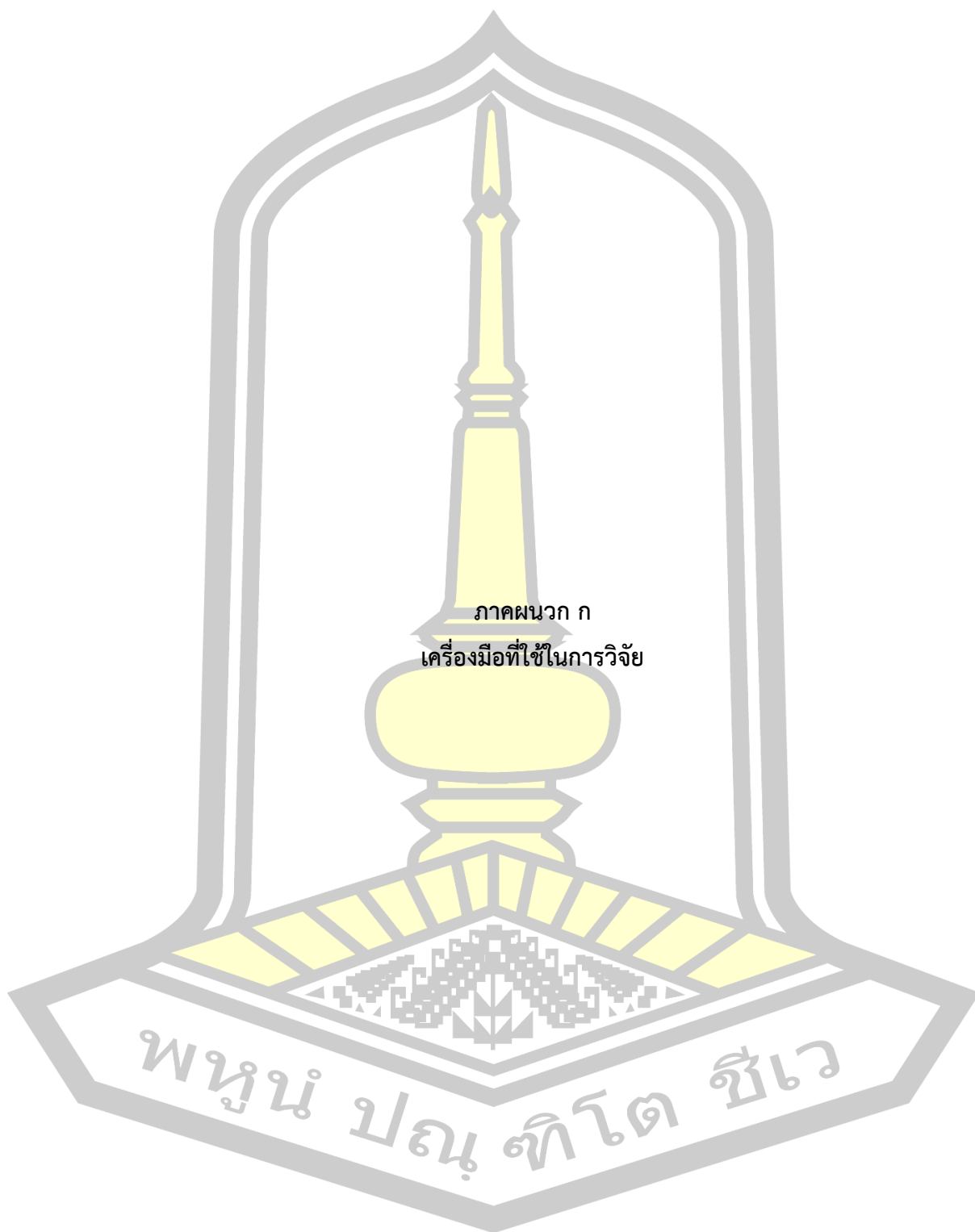
Sternberg, R.J. (2003). Creative thinking in the classroom. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 47, 325-338.

ภาคผนวก

พหุบัณฑิตจตุรวิเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practices)

สำหรับการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของท่าน เพื่อนำมาเป็นการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล
ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ฯ
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ข้อมูลแต่อย่างใด โดยหน่วยงานของท่านเป็นสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best practices) จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล

1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

1.2 ตำแหน่ง.....สังกัด.....

1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน.....

1.5 วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ฯ

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 ท่านมีวิธีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการสื่อสาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทักษะการคิดวิจาร์ณญาณ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชีว

1.2 ท่านมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการสื่อสาร

.....

.....

.....

ทักษะการคิดวิจารณ์

.....

.....

.....

ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

1.3 ท่านมีแนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการสื่อสาร

.....

.....

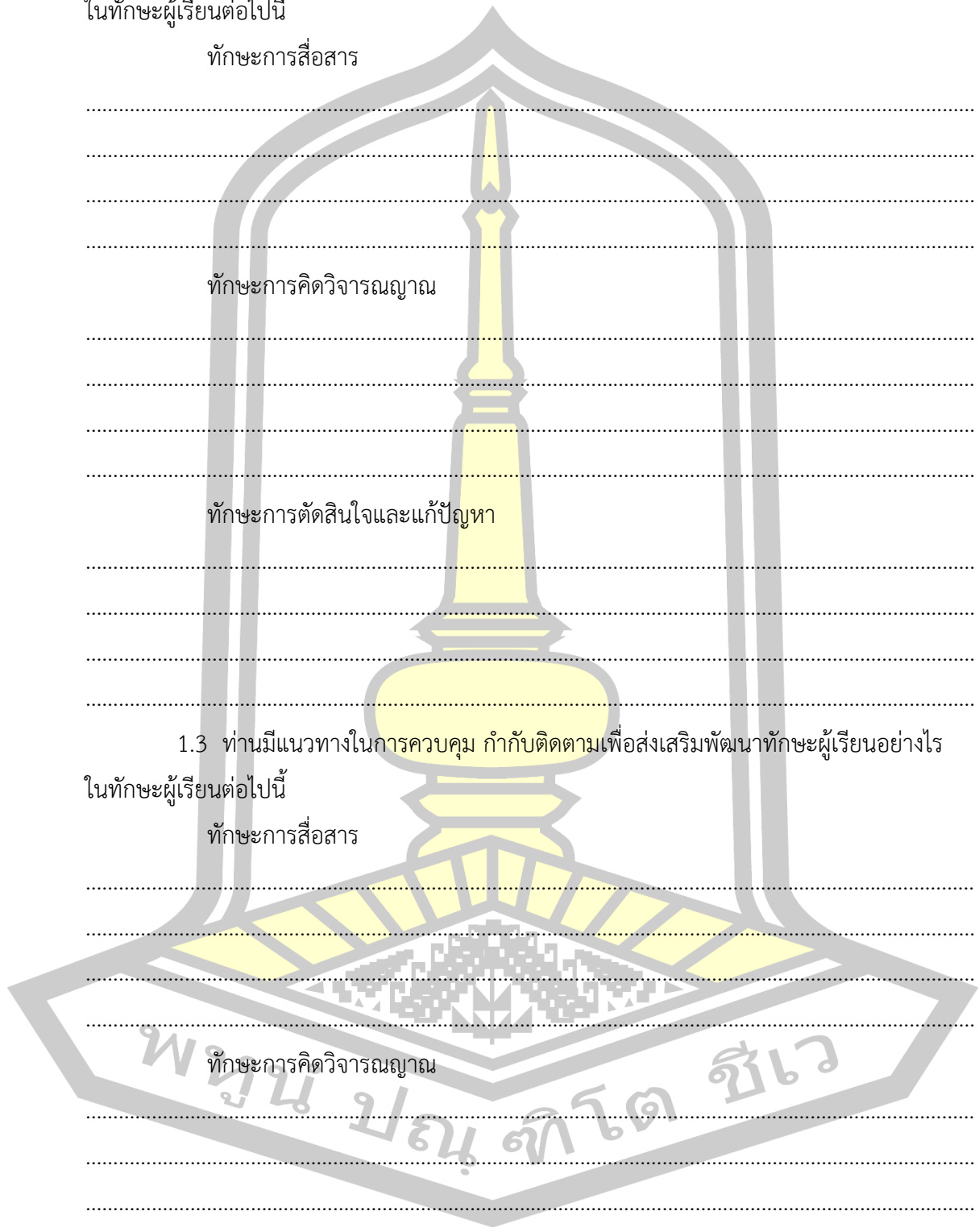
.....

ทักษะการคิดวิจารณ์

.....

.....

.....

ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

2.1 ท่านมีการวางแผนในการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการคิดสร้างสรรค์

ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยี

2.2 ท่านมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการคิดสร้างสรรค์

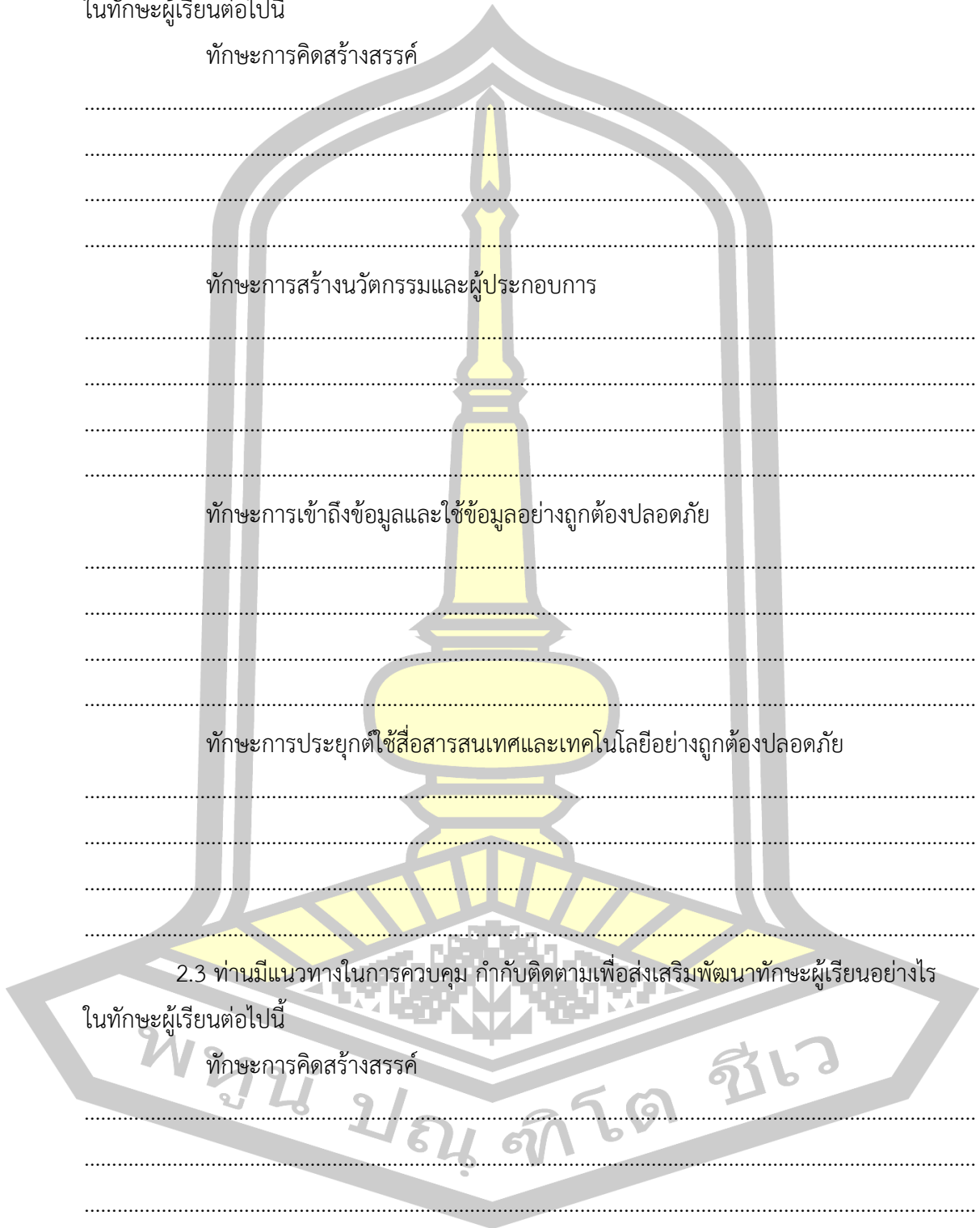
ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

2.3 ท่านมีแนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะการคิดสร้างสรรค์

พจนานุกรม ศัพท์ โด ชีเว

ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ท่านมีแนวทางการวางแผนเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ

พจนานุกรม อภิวัตน์ ชีวะ

มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.2 ท่านมีแนวทางในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ

มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

พญานาค ปณฺ ภิโต ชิว

มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

3.3 ท่านมีแนวทางในการควบคุม กำกับติดตามเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนอย่างไร
ในทักษะผู้เรียนต่อไปนี้

ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ

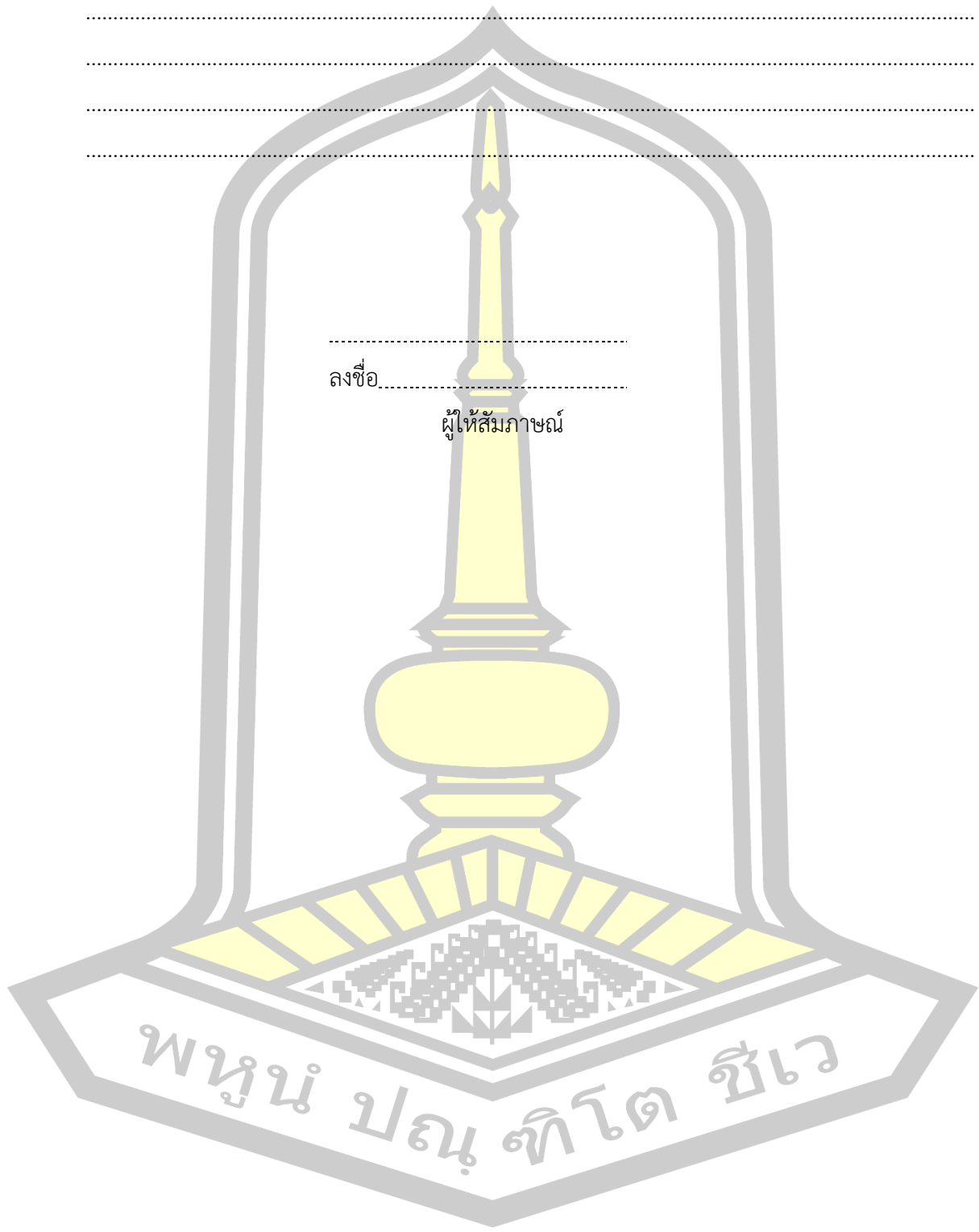
มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พจนานุกรม ศัพท์ โศก สำนวน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

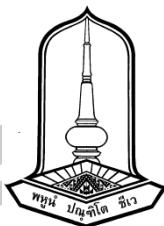

ลงชื่อ

ผู้ให้สัมภาษณ์

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมิน (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในประเด็นความเหมาะสมว่ามีความเหมาะสมเพียงใดหลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. แบบประเมิน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุล.....
2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขา.....
5. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน..... ปี

พูน ปณฺ ทัต สิว

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
คำชี้แจง

โปรดพิจารณา (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

และถ้ามีสิ่งที่ท่านเห็นควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมประการใดกรุณาเขียนข้อมูลลงในสิ่งที่ควรปรับปรุงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ฯ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้											
1.1 ทักษะการสื่อสาร											
	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม										
	ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข										
	โรงเรียนใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน										
	ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนโดยนำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ช่วยต่อการจัดการเรียนรู้										

ข้อ	การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ฯ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ต่อ)											
	โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากปฏิบัติโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรม เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้าร่วม										
	โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนให้รู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข										
	โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ไม่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม										
	การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน โดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป										

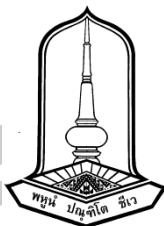
ลงชื่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

แบบประเมินความเหมาะสมของ (คู่มือ) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ใช้สำหรับประเมิน (คู่มือ) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ในประเด็นความเหมาะสมว่ามีความเหมาะสมเพียงใดหลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. แบบประเมิน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของ (คู่มือ) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ - สกุล.....
2. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขา.....
5. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน..... ปี

พูน ปณฺ ทัต สิว

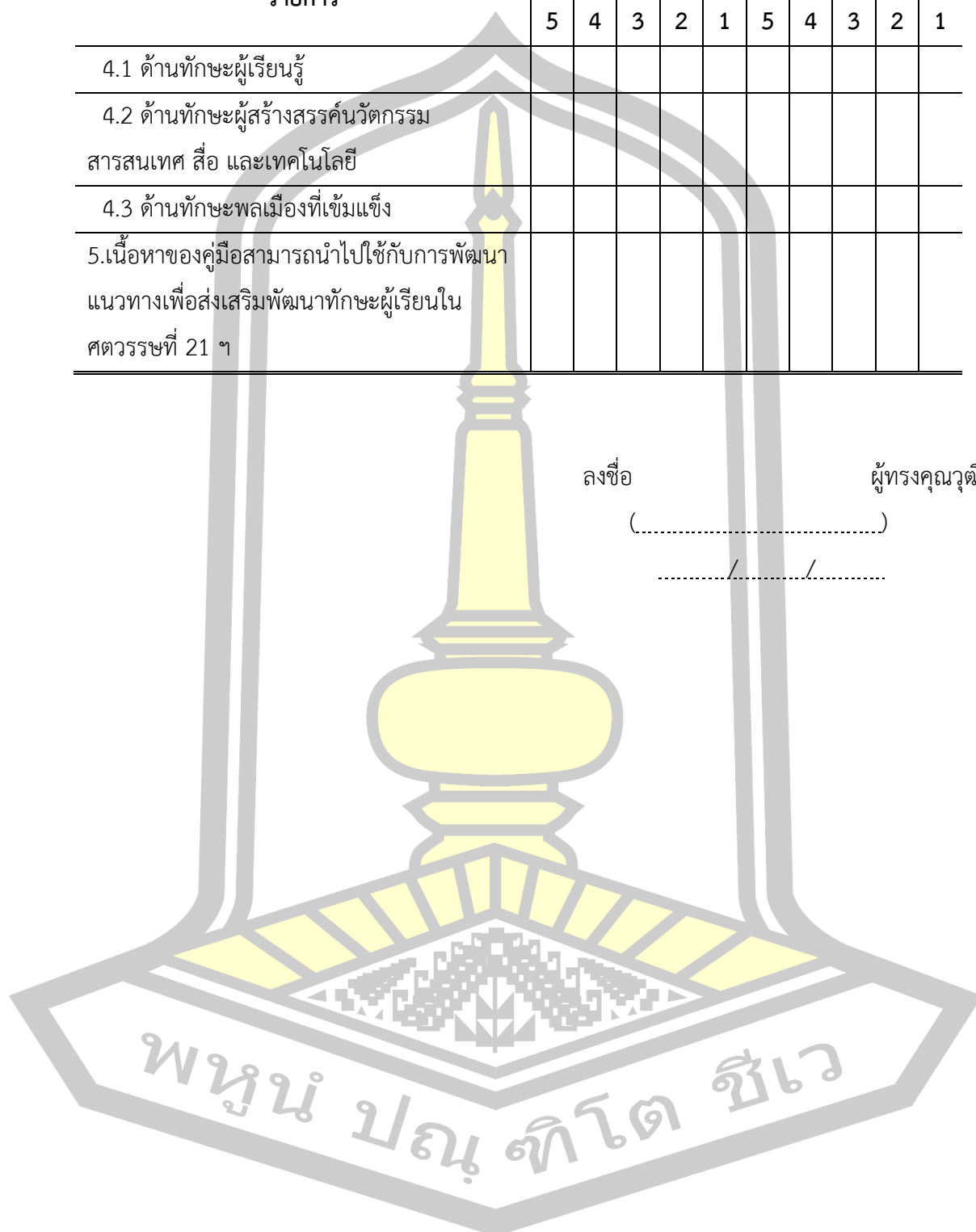
รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.1 ด้านทักษะผู้เรียนรู้										
4.2 ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี										
4.3 ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง										
5.เนื้อหาของคู่มือสามารถนำไปใช้กับการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ๓										

ลงชื่อ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

(.....)

...../...../.....

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

การประเมินองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน

ในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item

Objective Congruence : IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

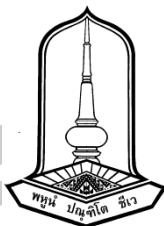
ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ความสอดคล้อง			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะผู้เรียนรู้					
1.1 ทักษะการสื่อสาร					
1	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์				
2	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเกิดความร่วมมือในการทำงาน				
3	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน				
4	ครูผู้สอนสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา				
5	ครูผู้สอนสามารถในการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา				
1.2 ทักษะการคิดวิจาร์ณญาณ					
6	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจตามความเหมาะสมของสถานการณ์				

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ความสอดคล้อง			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะผู้เรียนรู้ (ต่อ)					
1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์ (ต่อ)					
7	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา				
8	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา				
1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา					
9	ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติที่ดีที่สุดเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้				
10	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำผลการตัดสินใจเพื่อปฏิบัติสู่เป้าหมายที่วางไว้				
11	ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุและสติปัญญาบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้				
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี					
2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์					
12	ครูผู้สอนมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อย่างน่าเชื่อถือ				
13	ครูผู้สอนมีความสามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม				
14	ครูผู้สอนมีความสามารถ คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ปรับแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง				

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ความสอดคล้อง			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะผู้สร้างสรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี					
2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ					
15	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม				
16	ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิต หรือบริการใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม				
2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูล อย่างถูกต้องปลอดภัย					
17	ครูผู้สอนมีความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การวิเคราะห์ และการนำสารสนเทศไปประยุกต์ใช้				
18	ครูผู้สอนมีความสามารถรู้ตัวว่าตนเองต้องการสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศได้				
19	ครูผู้สอนมีความสามารถในการระบุที่มาของแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้				
20	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย				
2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย					
21	ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่วปลอดภัย				
22	ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ในโลกออนไลน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ				
23	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์				

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ความสอดคล้อง			ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		+1	0	-1	
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง					
3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม					
24	ครูผู้สอนมีความสามารถในการปรับตัวกับสภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน				
25	ครูผู้สอนมีความสามารถในการดำเนินชีวิตด้วยความพอดีและบรรลุเป้าหมายในสภาพการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมเมื่อต้องร่วมงานกับผู้อื่นในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน				
3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ					
26	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการทำงานที่ดีและเหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
27	ครูผู้สอนมีความสามารถในการสนับสนุนช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีส่วนร่วมทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังด้วยความรับผิดชอบและความเต็มใจเพื่อให้เกิดผลสำเร็จจนนำไปสู่เป้าหมาย				
28	ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้ภาวะผู้นำอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ให้สามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง					
29	ครูผู้สอนมีความสามารถในการคิดวางแผน แก้ไขปัญหาและหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากปฏิบัติงานด้วยแนวคิดหรือวิธีการแบบใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตนเอง				
30	ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญด้วยตนเองจากการค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชามอบหมาย				

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
  - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
3. การตอบแบบสอบถามขอความกรุณาตอบตามความคิดเห็นของท่าน ซึ่งการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะคำตอบจากแบบสอบถามใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น
4. โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จะถือว่าสมบูรณ์และสามารถนำไปประมวลผลได้
5. เมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยขอรับคืนด้วยตนเอง
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
ชื่อผู้วิจัย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน
นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งทางวิชาการ

- ( ) ครูผู้ช่วย
( ) ครู (คศ.1)
( ) ครูชำนาญการ (คศ.2)
( ) ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
( ) ครูเชี่ยวชาญ (คศ.4)

2. ขนาดของสถานศึกษา

- ( ) เล็ก (จำนวนนักเรียน 1 – 120 คน)
( ) กลาง (จำนวนนักเรียน 121 – 300 คน)
( ) ใหญ่ (จำนวนนักเรียน 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ
ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง โปรดอ่านเนื้อหาในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณภาพปัจจุบัน

และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษ
ที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

อยู่ในระดับใด จาก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เมื่อท่านตัดสินใจ
เลือกระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการตัดสินใจของท่าน

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ฯ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะผู้เรียนรู้											
1.1 ทักษะการสื่อสาร											
1	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียนได้ตามความเหมาะสมของ สถานการณ์										
2	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเกิดความ ร่วมมือในการทำงาน										
3	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มี ความชัดเจน										
4	ครูผู้สอนสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวให้บุคลากร ปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา										
5	ครูผู้สอนสามารถในการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้ บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา										
1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์											
6	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดย อาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์										
7	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลโดย อาศัยข้อมูลหลักฐาน ความเป็นจริงประกอบการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา										
8	ครูผู้สอนสามารถคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ชัดเจนเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา										

ชื่อ	การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 ฯ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ต่อ)											
33	ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่าง หลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การ ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและ สิ่งแวดล้อม											

ตอนที่ 3

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาแนวทาง
เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ทักษะ 11 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะผู้เรียนรู้

1.1 ทักษะการสื่อสาร

.....

.....

.....

.....

1.2 ทักษะการคิดวิจารณ์

.....

.....

.....

1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

.....

.....

.....

พจนานุกรมศัพท์โต ชีวะ

2. ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

พจนานุกรมศัพท์เทคโนโลยี

3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้
เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและงานวิจัย
นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน
ผู้วิจัย

พูนสูงเนิน ปณ. ที. โตะ ชีวะ

ภาคผนวก ข

ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC) และคำอำนาจจำแนก
และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

พหุบัน ปณฺ ทิโต ชีเว

ตาราง 13 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถาม (IOC)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
องค์ประกอบที่ 1 ทักษะผู้เรียนรู้								
1.1 ทักษะการสื่อสาร								
1	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน และเขียนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ด้วยวิธีการพูด การฟัง การอ่าน เพื่อให้เกิดการรับรู้ร่วมกันและเกิดความร่วมมือในการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	ครูผู้สอนสามารถในการถ่ายทอดคำสั่งมอบหมายงานที่มีความชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	ครูผู้สอนสามารถในการเจรจาต่อรองโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	ครูผู้สอนสามารถในการให้คำแนะนำหรือชี้แนะให้บุคลากรปฏิบัติตามได้อย่างโดดเด่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	0.75	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
11	ครูผู้สอนมีความสามารถในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้เหตุและสติปัญญาบนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงในการแก้ไขปัญหาอย่างรอบคอบระมัดระวัง เพื่อให้ได้ผลลัพธ์นำไปสู่ความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 2 ทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี								
2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์								
12	ครูผู้สอนมีความสามารถทางสมองในการแปลความหมายของข้อมูลได้อ่าน่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	0	+1	0.75	ใช้ได้
13	ครูผู้สอนมีความสามารถเชื่อมโยงข้อมูลหรือสิ่งเร้าได้อย่างเป็นระบบจากส่วนย่อย ๆ ไปหาส่วนใหญ่ได้อย่างเป็นองค์รวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	ครูผู้สอนมีความสามารถ คิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ การคิดดัดแปลง ประยุกต์ ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์และมีความถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรม และผู้ประกอบการ								
15	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำความรู้ ความคิดสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์การผลิต หรือบริการใหม่เพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูล และใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย								
17	ครูผู้สอนมีความสามารถในการค้นหา การเข้าถึง การวิเคราะห์และการนำเสนอสารสนเทศไปประยุกต์ใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	ครูผู้สอนมีความสามารถรู้ตัวว่าตนเองต้องการสารสนเทศ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลสารสนเทศได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	ครูผู้สอนมีความสามารถในการระบุที่มาของแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้อย่างเกิดประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนา แนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
		1	2	3	4	5		
2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศ และเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย								
21	ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้ เครื่องมือ สื่ออุปกรณ์ เทคโนโลยีได้อย่าง คล่องแคล่วปลอดภัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	ครูผู้สอนมีความสามารถในการใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ในโลก ออนไลน์ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่มี ความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำ เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดใน การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์	+1	0	+1	+1	+1	0.75	ใช้ได้
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง								
3.1 ทักษะทางสังคม การปรับตัวข้ามวัฒนธรรม								
24	ครูผู้สอนมีความสามารถในการปรับตัวกับ สภาพเปลี่ยนแปลงทางความคิดและ พฤติกรรมที่หลากหลายวัฒนธรรมเพื่อ การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	ครูผู้สอนมีความสามารถในการดำเนิน ชีวิตด้วยความพอดีและบรรลุเป้าหมายใน สภาพการเปลี่ยนแปลงความคิดและ พฤติกรรมเมื่อต้องร่วมงานกับผู้อื่นใน วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน	+1	0	+1	+1	+1	0.75	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
		1	2	3	4	5		
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง								
3.2 มีอุดมการณ์ การทำงานร่วมกันเป็นทีม และมีภาวะผู้นำ								
26	ครูผู้สอนมีความสามารถในการนำแนวความคิดไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายการทำงานที่ดีและเหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	ครูผู้สอนมีความสามารถในการสนับสนุนช่วยเหลือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีส่วนร่วมทำงานแบบร่วมมือร่วมพลังด้วยความรับผิดชอบและความเต็มใจเพื่อให้เกิดผลสำเร็จจนนำไปสู่เป้าหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง								
29	ครูผู้สอนมีความสามารถในการคิดวางแผนแก้ไขปัญหาและหาแนวทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากปฏิบัติงานด้วยแนวคิดหรือวิธีการแบบใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	ครูผู้สอนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้เกิดความชำนาญด้วยตนเองจากการค้นคว้าเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอโดยไม่ต้องรอคำสั่งหรือผู้บังคับบัญชามอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
		1	2	3	4	5		
องค์ประกอบที่ 3 ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง								
3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลก บนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม								
31	ครูผู้สอนมีความสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุขและเกิดประโยชน์ด้วยการมีจิตสำนึก การใช้ทรัพยากรและการดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	ครูผู้สอนมีความสามารถและเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการใช้ทรัพยากร ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	ครูผู้สอนมีความสามารถในการบูรณาการความรู้อย่างหลากหลายให้มีการสร้างจิตสำนึก การใช้ทรัพยากร การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าเพื่อพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่
พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	.478	.549
2	.670	.605
3	.743	.614
4	.768	.780
5	.769	.676
6	.678	.784
7	.833	.781
8	.776	.820
9	.779	.779
10	.807	.746
11	.851	.767
12	.828	.814
13	.849	.826
14	.851	.849
15	.824	.832
16	.856	.867
17	.855	.782
18	.808	.750
19	.782	.748
20	.807	.786
21	.722	.715
22	.639	.742
23	.654	.720

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
24	.879	.835
25	.843	.826
26	.877	.793
27	.868	.824
28	.838	.830
29	.867	.829
30	.791	.693
31	.752	.739
32	.746	.709
33	.807	.574

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เท่ากับ .982

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เท่ากับ .979

พหุบัณฑิต ชีวะ

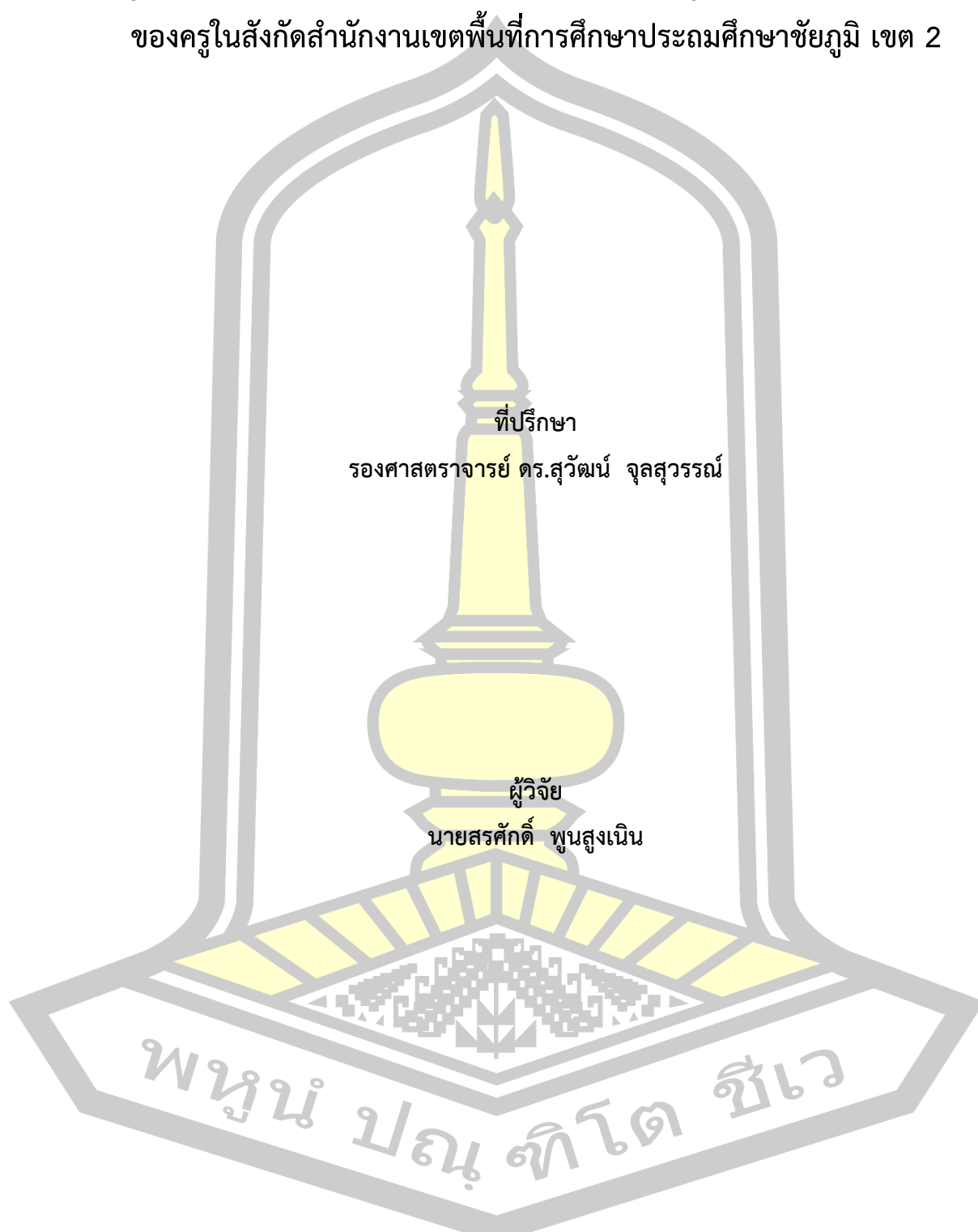

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างคู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

พหุ ประทีป ชีวะ

คู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำนำ

คู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นสำหรับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 คู่มือฉบับนี้มีทั้งหมด 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประกอบด้วยการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์ นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 3) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาต่อไป

สรศักดิ์ พูนสูงเนิน

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

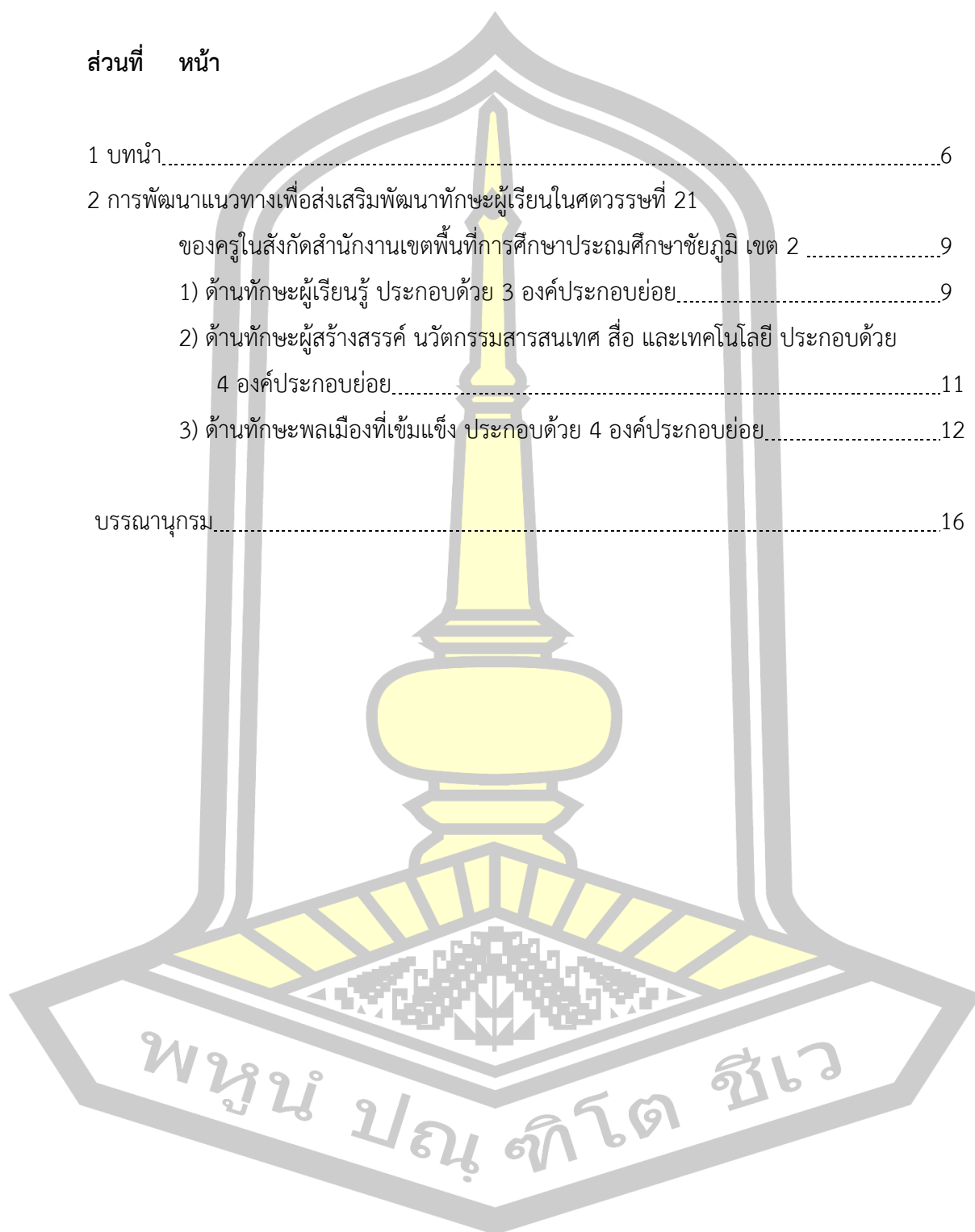
คู่มือเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ช่วยให้สถานศึกษาได้แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นสิ่งที่ใช้คู่มือควรจะได้รับทราบและควรปฏิบัติในการใช้คู่มือฉบับนี้ มีดังนี้ 1.คู่มือเล่มนี้ มีทั้งหมด 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประกอบด้วยการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์ นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย และ 3) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ผู้ใช้คู่มือสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์บริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง และการปฏิบัติภารกิจตามคู่มือนี้ จะประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยหลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษาทุกฝ่าย

สารบัญ

ส่วนที่ หน้า

1 บทนำ.....	6
2 การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	9
1) ด้านทักษะผู้เรียนรู้ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย.....	9
2) ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์ นวัตกรรมสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย.....	11
3) ด้านทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย.....	12
บรรณานุกรม.....	16

ส่วนที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันเด็กไทยต้องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 และ มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเองและสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และภาษา และความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 , 2542)

สภาวะการณ์และแนวโน้มภายนอกการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด การเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ตแห่งสรรพสิ่ง (Internet of Things) ส่งผล ต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ไปโดยฉับพลัน สิ้นเชิง (Disruption) เกิดเป็นความท้าทายของกระแสโลกาภิวัตน์รอบใหม่ที่ทุกประเทศในโลกจะต้องเตรียม พร้อมเพื่อรับมือให้ทัน และสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลและสารสนเทศ ที่มีอยู่อย่างมหาศาลเพื่อความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจภายใต้การแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา : 25) ประกอบกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนา มนุษย์ในทุกมิติและทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ใน ประเด็นที่ 3 คือ เรื่องการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วยการมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่รู้ตลอดเวลา โดยการปรับเปลี่ยนระบบการ เรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็น เลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ (สำนักเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ : 2560)

ประกอบกับแนวคิดของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ทั้ง 3 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านที่ 1 ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะ

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมา อาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อดตนเองครอบครัว และสังคม ด้านที่ 2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม คือเป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทาง เทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเองและสังคม และด้านที่ 3 พลเมืองที่เข้มแข็งเป็น ผู้มีความรักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วน ร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรมความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลก อย่างสันติ (มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิชัยภูมิ เขต 2 กำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินงานในประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 เรื่องการพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยมี องค์ประกอบย่อยคือกลยุทธ์ที่ 4.3 เรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กำหนดให้มีมาตรการและแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย (1)การส่งเสริม สนับสนุนการจัดการ เรียนรู้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา (2)ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ (STEM Education) (3) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะในสถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างรายได้ ระหว่างเรียน พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมและโครงการการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาผู้เรียนให้มี ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับสากล (แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561-2564 :2561 : 66 - 72) นอกจากนี้ยังพบว่าด้านคุณภาพของผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติมี คุณภาพลดลงขีดความสามารถในการแข่งขันอยู่ระดับต่ำไม่ได้มาตรฐานสากล จากข้อมูลสำคัญคือ ผล การทดสอบ O-NET ของผู้เรียนมีคุณภาพต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีแนวโน้มลดลง ทุกปี และผลการสอบ PISA การประเมินเด็กอายุ 15 ปี ในรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ ด้านการอ่านทั่วโลกเกี่ยวกับความพร้อมสำหรับการอยู่ร่วมในสังคม การประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาใน ชีวิตหรือสถานการณ์จริงมากเพียงใด (แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการว่าเราจะเรียนรู้ได้อย่างไร (Learning How to Learn) ในโลกยุคดิจิทัล ซึ่งหมายถึง การรู้ว่าเราจะใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ใน

การแก้ปัญหาการใช้ชีวิตการทำงานได้อย่างไร ไม่ใช่แค่เรื่องการจัดจำข้อมูล การเรียนรู้เป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเอง (สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 “การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล”, 2563) ดังนั้น การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเรียนรู้ ส่งผลต่อเด็กไทยให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีคุณลักษณะสำหรับสร้างคนไทย 4.0 ตามบริบทของท้องถิ่นและของสถานศึกษาสามารถเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ส่วนที่ 2

การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความต้องการและนำไปศึกษากับโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี Best Practice จำนวน 3 โรงเรียน และทำการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ได้คู่มือการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ดังนี้

1. ด้านทักษะผู้เรียนรู้

1.1 ทักษะการสื่อสาร

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- สถานศึกษาใช้วิธีการสื่อสารกับนักเรียนโดยใช้ภาษากลางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมการใช้ทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนเกิดความเคยชิน
- ครูใช้วิธีการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนโดยนำเสนอวัตรกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้ให้ง่ายต่อการจัดการเรียนรู้
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตอบคำถาม การโต้ตอบปัญหาระหว่างครูและเพื่อน ๆ หรือการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ข้อความสั้น
- ครูส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าแสดงออกด้วยวิธีการสื่อสารอย่างถูกต้องชัดเจน จนบรรลุเป้าหมายที่กำหนด
- ครูส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยวิธีการกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.2 ทักษะการคิดวิจาร์ณญาณ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- ครูส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้โครงงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกฝนการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจ

- ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาเรียนรู้จากสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลายช่องทางเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ

- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากสถานการณ์หรือการเล่าเหตุการณ์ ข่าวสารที่เกิดขึ้นและน่าสนใจให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนพูดคุย คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลความเป็นไปได้โดยไม่ปิดกั้นความคิดด้วยวิธีการตัดสินใจถุกหรือผิด ซึ่งครูจะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพูดคุยอย่างสม่ำเสมอ

- ครูส่งเสริมกระบวนการคิดการตั้งประเด็นคำถาม การวิเคราะห์ และสรุปผลตัดสินใจ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลและมีความละเอียดรอบคอบ

- ครู และบุคลากรทางการศึกษาติดตามผลและกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของผู้เรียน พร้อมทั้งรายงานและบันทึกผลกิจกรรม

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู และครูนิเทศครู โดยการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

1.3 ทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหา

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครู และบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนทำงานเป็นทีมในรูปแบบคณะทำงานดำเนินการคอยแก้ปัญหาโดยมีครูให้คำแนะนำ เช่น กิจกรรมรณรงค์การขยะ ออมทรัพย์ โรงเรียน ฯลฯ แบบโครงการด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- ครูเสริมสร้างทักษะกระบวนการคิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมกันวิเคราะห์เหตุการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ค้นหา และรวบรวมทางเลือกการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยคำนึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นพร้อมทั้งกำหนดขอบเขตความสำคัญของการตัดสินใจและเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด
- ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดและกล้าแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมที่หลากหลายด้วยตนเอง ซึ่งครูจะคอยให้คำแนะนำแนวทางโดยไม่ตำหนิในคำตอบหรือความคิดที่ไม่ถูกต้อง
- ครูใช้วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและแสดงความคิดเห็นพร้อมเหตุผลประกอบการตัดสินใจและนำข้อคิดจากบทเรียนในเหตุการณ์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามภายในโดยผู้บริหารนิเทศครู ครูนิเทศครูจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งยกย่องชื่นชมผู้เรียนที่มีความสามารถและคอยกระตุ้นผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ
- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2. ด้านทักษะผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม สารสนเทศสื่อ และเทคโนโลยี

2.1 ด้านทักษะการคิดสร้างสรรค์

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและให้อิสระทางความคิดแก่ครู นักเรียน พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นความต้องการ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม และกำกับติดตามดูแลผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

- ครูออกแบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายและรับฟังความต้องการอย่างเหมาะสม

- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์จากตัวอย่างของเยาวชนที่ได้รับรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจตามความสนใจ

- ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จากแบบอย่างที่มีผลงานหรือรางวัลสร้างสรรค์ด้านต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยกระตุ้นความคิด แรงบันดาลใจ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็น กำกับติดตามดำเนินงาน รายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

- ครูส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความคิดได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนเรียนเกิดทักษะและเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยไม่ปิดกั้นแนวความคิดพร้อมทั้งพัฒนาผลงานนวัตกรรมแปลกใหม่ได้

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจและสะท้อนความเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.2 ทักษะการสร้างนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนดำเนินวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านนวัตกรรมใหม่ๆ ในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน ต่าง ๆ ที่สามารถช่วยสร้างหรือเพิ่มคุณค่าของผลผลิต

- โรงเรียนส่งเสริมให้ความรู้ด้านนวัตกรรมผสมผสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้กับบุคคลปราชญ์ชาวบ้าน การนำเทคโนโลยีมาช่วย และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

- จัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ออกแบบและสร้างนวัตกรรมจากความคิด พร้อมทั้งยกย่องชมเชยให้รางวัลผลงานโดดเด่นที่เป็นแบบอย่าง และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมที่ถูกต้อง

- ครูส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โครงงานให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความสามารถ จิตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และแสวงหาความร่วมมือในการพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการ

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน การสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

2.3 ทักษะการเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมการใช้ข้อมูลอย่างทั่วถึง เช่น การบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล อธิบายและชี้แจงข้อดี ข้อเสียของการนำเข้าสู่ข้อมูล

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ อย่างหลากหลายและเข้าใจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์หรือความเป็นเจ้าของ พร้อมทั้งอธิบายถึงการเผยแพร่ข้อมูลไปใช้ ผลดีผลเสียที่ตามมา

- ครูแนะนำแนวทางการปฏิบัติตามขั้นตอนและข้อคำนึงถึงความถูกต้องปลอดภัย ประโยชน์และโทษของการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่สนใจ พร้อมทั้งการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลและปกป้องความเป็นส่วนตัว

- โรงเรียนส่งเสริมผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่มในเรื่องที่ตนสนใจจากสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลายพร้อมทั้งกำกับติดตามการใช้งานข้อมูล

- นิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

2.4 ทักษะการประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีอย่างถูกต้องปลอดภัย

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวก บริการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้เพียงพอต่อความต้องการ สร้างความรู้ความเข้าใจ ตระหนักรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อในทางสร้างสรรค์ พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- โรงเรียนส่งเสริมและอำนวยความสะดวกบริการเครื่องมืออุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าในสิ่งที่สนใจ ให้ความรู้ข้อเสนอนะแก่นักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์พร้อมทั้งกำกับติดตามอย่างสม่ำเสมอ

- ครูประยุกต์ใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีหลากหลายช่องทางในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างถูกต้องและชัดเจน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีวิจารณญาณ

- ครูกำกับติดตามตรวจสอบดูแลนักเรียนให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย พร้อมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ กฎกติกา การอยู่ร่วมกันด้วยความถูกต้อง

- โรงเรียนกำหนดแนวทางการนิเทศติดตามตรวจสอบ การสังเกตสอบถามพฤติกรรมนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน และประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามพฤติกรรมนักเรียนอย่างใกล้ชิดพร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3. ทักษะพลเมืองที่เข้มแข็ง

3.1 ด้านทักษะทางสังคมการปรับตัวข้ามวัฒนธรรม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การเรียนแบบโครงงาน วิทยาศาสตร์ การทำงานกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนๆ

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นทีม การทำงานกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการอยู่ร่วมในสังคม การรับฟังความคิดเห็น การยอมรับซึ่งกันและกัน

- ครูปลูกฝังนักเรียนด้านค่านิยมของชุมชนและครอบครัวเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมเพื่อนำมาปรับใช้กับชีวิตประจำวันพร้อมทั้งสามารถอยู่ร่วมกันและทำงานกับผู้อื่นได้

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

- โรงเรียนนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.2 มีอุดมการณ์การทำงานร่วมกันเป็นทีมและภาวะผู้นำ

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม

- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข

- โรงเรียนจัดกิจกรรมเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มสถานการณ์ต่าง ๆ โดยการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเด่นชัดมีหัวหน้า มีเลขา เพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี อาทิ เช่น กิจกรรมสภานักเรียน กิจกรรมลูกเสือ

- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นทีม เป็นกลุ่ม โดยให้ผู้เรียนแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ซึ่งครูคอยให้คำแนะนำและเป็นพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมการฝึกเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก การมีส่วนร่วมการทำงานเป็นทีม มีความเสียสละ ความสามัคคีน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

- โรงเรียนกำหนดแนวการนิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยครูกำกับ ติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

- โรงเรียนดำเนินการติดตามผ่านการสื่อสาร พูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนเพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจ และสะท้อนความคิดเห็นจากข้อมูลความเป็นจริง

3.3 มีความริเริ่มนำการเรียนรู้ตนเอง

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน กิจกรรมกลุ่มแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้รู้จักคิด แก้ปัญหา เห็นจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง
- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนจัดแสดง นำเสนอผลงาน โครงการงานเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง พร้อมกับเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนรุ่นน้อง
- โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด วางแผน ปฏิบัติ แก้ไขปัญหาด้วยตนเองตามความต้องการและความถนัดเกิดนวัตกรรมแปลกใหม่
- ครูส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเองและกล้าที่จะเรียนรู้ ฝึกฝนพร้อมกับยกย่องชื่นชมให้กำลังใจผู้เรียนที่สามารถพัฒนาตนเองได้
- นิเทศติดตามตรวจสอบด้วยวิธีการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

3.4 มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทย พลเมืองโลกบนหลักประชาธิปไตย และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

- ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะทำงาน ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรม
- ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการจัดโครงการหรือกิจกรรมตามแผนพร้อมทั้งบันทึกรายงานผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข
- โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ อาทิ การทำความความสะอาดที่สาธารณะ งานบริการน้ำดื่มในงานการกุศล และนำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- โรงเรียนส่งเสริมยกย่องชื่นชมนักเรียนที่สามารถปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีมีจิตสำนึก ด้วยวิธีการการประกาศเกียรติคุณในกิจกรรมวันเด็กหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีศีลธรรมจากการปฏิบัติโครงการกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน อาทิ เช่น การเลือกตั้งประธานนักเรียน การเข้าค่ายคุณธรรมเป็นต้น ซึ่งโรงเรียนจัดขึ้นหรือเข้าร่วม

- โรงเรียนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเอง สังคม พร้อมกับอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

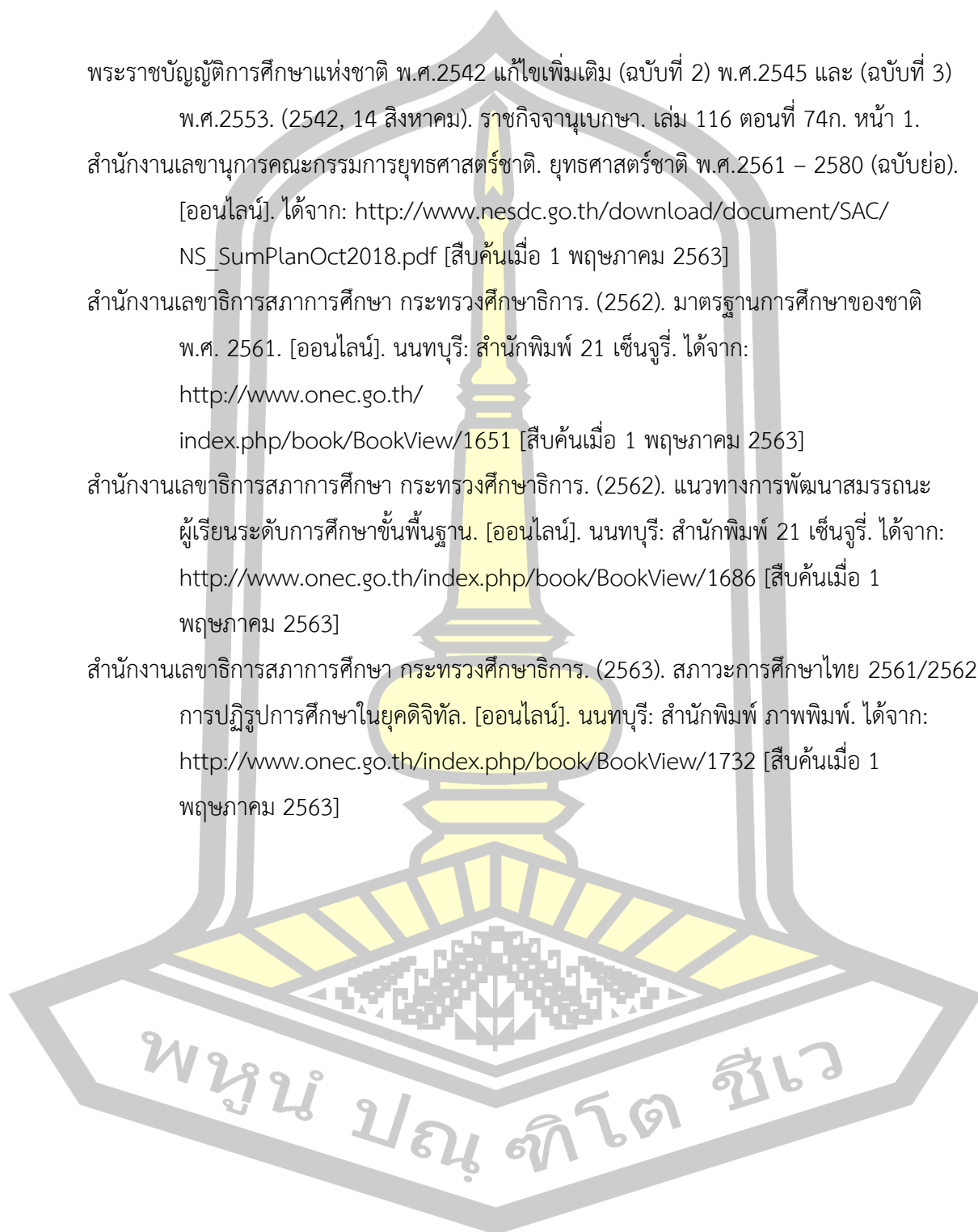
- โรงเรียนกำกับติดตามการดำเนินชีวิตในโรงเรียนจากพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่เหมาะสมระหว่างปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะคอยแนะนำตักเตือนกรณีที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องเหมาะสม

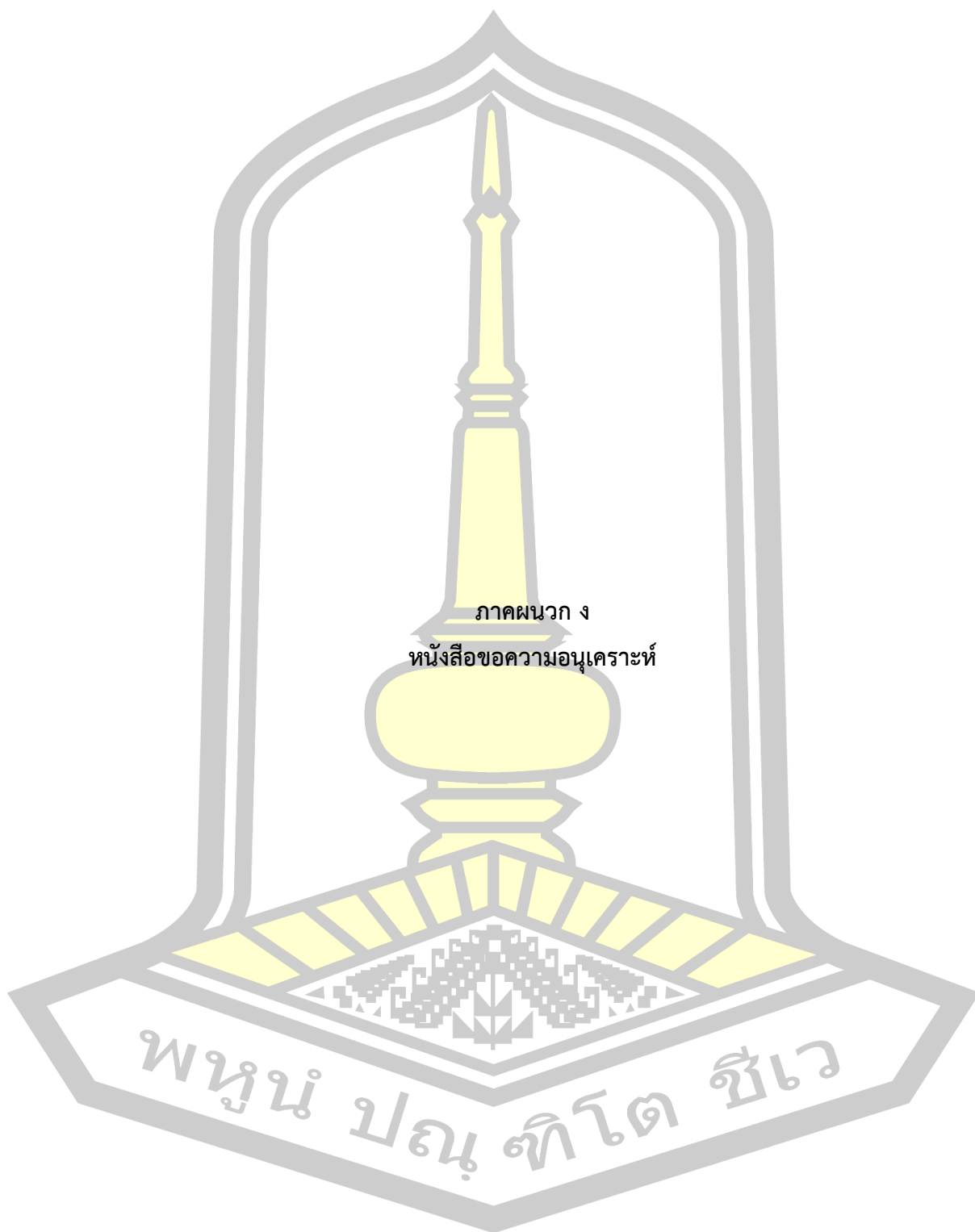
- การนิเทศติดตามตรวจสอบจากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนโดยคณะครู กำกับติดตาม สอบถามกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งรายงานผลโครงการและกิจกรรมเพื่อนำผลไปปรับปรุงต่อไป

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. (2542, 14 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74ก. หน้า 1.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580 (ฉบับย่อ). [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. [ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ 21 เซ็นจูรี. ได้จาก: <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1651> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ 21 เซ็นจูรี. ได้จาก: <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1686> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563]
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล. [ออนไลน์]. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ ภาพพิมพ์. ได้จาก: <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1732> [สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563]

ภาคผนวก ง
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุบัณฑิตยาลัย

ที่ อว 0605.5(2)/ว411

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวจุฬาลักษณ์ ภูปัญญา

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

ที่ ฮว 0605.5(2)/ว412

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขออนุญาตเป็นวิทยุคุณวุฒิ

เรียน นายชัยณรงค์ บรรลิ่งเดช

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออนุญาตจากท่านเป็นวิทยุคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว412

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายฉลาด อาจสนาม

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมาก ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

ม.นุ. ๖๖.

ที่ ฮว 0605.5(2)/ว412

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายปรีชา มุทาพร

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กค.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมาก ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

ศูนย์ ปณฺ ทั โตะ ขง

ที่ อว 0605.5(2)/ว412

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสังเวียน ทองงาม

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โมทยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว412 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.สุรเชต น้อยฤทธิ์

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ที่ อว 0605.5(2)/ว2579

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 สิงหาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายพัชรพล ธรรมแสง

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว2579

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 สิงหาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นายพิชญ์ชัย อธิปรีชาวิศิษฐ์

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำรงหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โอมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว2579

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 สิงหาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาววิลาสินี ชำนาญกุล

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โมทยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พหุ อนุ ทิ โด ชี เว

ที่ ฮว 0605.5(2)/ว2579

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 สิงหาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางสาวจุฬาลักษณ์ ภูปัญญา

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พหุ ภู ทั โท ชัยเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว2579

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

25 สิงหาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน นางเมธีรักษ์ คำคำ

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้นำไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โยมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พหุ อนุ ทิ โท ชี เว

ที่ อว 0605.5(2)/ว3164

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

4 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทาง เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้ เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการ ในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พูนสูงเนิน ปณ. ท. โตะ ช. เว

ที่ อว 0605.5(2)/ว3528

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเขวา

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

พูนสูงเนิน ปณฺ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว3528

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาด้านแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเมืองกลางวิทยา

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : “การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาด้านแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

ที่ ฮว 0605.5(2)/ว3528

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

23 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนจั่ว

ด้วย นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง : "การพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์สถานศึกษาต้นแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ โฉมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0918617214

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกจากสถานศึกษาที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
(Best Practice) ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

การสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนบ้านโนนจิว ตำบลบ้านบัว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ เพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู

การสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนบ้านเขวา ตำบลบ้านบัว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ เพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของครู

การสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนบ้านเมืองกลาง ตำบลโนนกกอก อำเภอกษेत्रสมบูรณ์ เพื่อศึกษา
วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะผู้เรียน
ในศตวรรษที่ 21 ของครู

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสรศักดิ์ พูนสูงเนิน
วันเกิด	วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2533
สถานที่เกิด	อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 185 หมู่ที่ 6 ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู อันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านฉนวน ตำบลหนองข่า อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36120
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขนาดมอญพิทยาคม จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2552 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2557 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2564 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนสูง เนิน สักดิ์ โด ชีวะ